

Jaarstukken 2011

Inhoudsopgave

Jaarverslag	5
Algemeen	6
Resultaten t.o.v. Programmaplan 2011	7
Financiële beschouwing; analyse resultaat	8
Programmaverantwoording	11
Programma 1 Opgroeien in Epe	12
Programma 2 Actief in Epe	14
Programma 3 Zorg en opvang	16
Programma 4 Leefbaar en veilig	17
Programma 5 Ruimte en wonen	19
Programma 6 Epe op orde	21
Programma 7 Duurzaamheid	22
Programma 8 Toezicht en handhaving	23
Programma 9 Bedrijvigheid	24
Programma 10 Weer aan het werk	26
Programma 11 Bestuur en organisatie	27
Paragrafen	29
Paragraaf 1 Lokale heffingen	30
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen	32
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	34
Paragraaf 4 Financiering	37
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	39
Paragraaf 6 Verbonden partijen	43
Paragraaf 7 Grondbeleid	48
Jaarrekening	51
Balans en Programmarekening	53
Balans per 31 december 2011	54
Programmarekening 2011	56
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	57
Toelichting op de balans per 31 december 2011	61
Financiële analyse Programma 1: Opgroeien in Epe	78
Financiële analyse Programma 2: Actief in Epe	80
Financiële analyse Programma 3: Zorg en Opvang	81
Financiële analyse Programma 4: Leefbaar en veilig	83
Financiële analyse Programma 5: Ruimte en wonen	84
Financiële analyse Programma 6: Epe op Orde	86
Financiële analyse Programma 7: Duurzaamheid	88
Financiële analyse Programma 8: Toezicht en Handhaving	90
Financiële analyse Programma 9: Bedrijvigheid	91
Financiële analyse Programma 10: Weer aan het werk	92
Financiële analyse Programma 11: Bestuur en organisatie	93
Financiële analyse Programma 12: Algemene dekkingsmiddelen	95
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen	97
Overzicht aanwending post onvoorzien	97
Overzicht incidentele baten en lasten	98
Overzicht verloop reserves en voorzieningen	99
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)	101
Controleverklaring	109

Bijlagen		113
Bijlage 1	Analyse salariskosten	114
Bijlage 2	Analyse kapitaallasten	115
Bijlage 3	Analyse afwijkingen in mutaties in de reserves	116
Bijlage 4	Toelichting Paragraaf 2 Weerstandsvermogen	120
Bijlage 5	Toelichting Paragraaf 4 Financiering	127

Jaarverslag

Algemeen

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2011. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. In het jaarverslag is per programma de verantwoording over het gevoerde beleid opgenomen. De paragrafen staan meer in het teken van de (financieel) beheersmatige aspecten die ten grondslag liggen aan het gevoerde beleid. In de jaarrekening wordt een financiële verantwoording gegeven: de gemeentelijke vermogenspositie wordt tot uitdrukking gebracht d.m.v. de balans, vervolgens worden per programma de financiële verschillen tussen begroting en rekening toegelicht.

Hierna volgt eerste een algemene beschouwing over de inhoudelijke en financiële uitkomsten van de jaarrekening 2011.

Inhoudelijke en financiële ontwikkelingen

Bij dit onderdeel wordt ingegaan op de externe ontwikkelingen zoals die geschetst zijn in de perspectiefnota die vooraf gaat aan de programmabegroting. In 2010 is afgesproken geen perspectiefnota voor 2011 op te stellen vanwege het vaststellen van het collegeakkoord en het collegeprogramma voor de nieuwe bestuursperiode 2010-2014. Het collegeprogramma is het richtinggevende kader geweest voor het opstellen van de programmabegroting 2011-2014.

Een aantal belangrijke grote ontwikkelingen willen we hierna even aanstippen.

1. Een belangrijk traject in 2011 is het voorbereiden van de ombuigingsopties geweest. Samen met burgers, vertegenwoordigers vanuit maatschappelijke organisaties en bedrijven is in het voorjaar in werkconferenties nagedacht over ideeën, suggesties en mogelijke oplossingen onder het motto "Bezuinigen en vernieuwen" om de bestaande taakstelling te realiseren. Het college heeft bij de Perspectiefnota 2012-2015 vervolgens voorstellen gedaan. Uw raad heeft een besluit genomen over de uit te werken ombuigingsvoorstellen voor de programmabegroting 2012-2015.
2. De financiële situatie was onzeker in het jaar 2011 en deze blijft onzeker. In verband hiermee zijn op diverse terreinen tijdig maatregelen getroffen. Ondanks een enigszins meevallende algemene uitkering is de ombuigingstaakstelling gehandhaafd. Structurele buffers zijn opgebouwd om autonome uitgaafstijgingen en/of inkomstendalingen als gevolg van de economische crises en effecten van rijksmaatregelen/bezuinigingen te kunnen opvangen. De reserve positie is versterkt, in het bijzonder voor het grondbedrijf om de effecten van negatieve woningbouwexploitaties en woningbouwprogrammering op te kunnen vangen. Naast het handhaven van de ombuigingstaakstelling en de opbouw van buffers, is financiële ruimte gecreëerd voor nieuw beleid waarmee in 2011 en de komende jaren, invulling gegeven wordt aan de beleidslijnen uit het collegeakkoord.
3. De decentralisatieplannen van het rijk voor de jeugdzorg, AWBZ-begeleiding en de Wet Werken naar vermogen zijn verder geconcretiseerd. Met name de Wet werken naar vermogen heeft veel discussie opgeleverd en is in de raad bediscussieerd over het in te nemen standpunt op het VNG-congres gelet op de (financiële) gevolgen van de wet voor de gemeenten. Inmiddels lopen de voorbereidingen op de invoering van de drie nieuwe taken.
4. De provincie wil de nieuwe bestuursperiode wederom contracten afsluiten met de regio's met als doel steden en regio's te ondersteunen bij structuurversterkende investeringen. De voorbereidingen voor een nieuw contract met de Regio Stedendriehoek hebben in 2011 plaatsgevonden. Door de provincie is een bijeenkomst voor raadsleden van de Gelderse gemeenten georganiseerd en de inzet voor het contract vanuit de Regio Stedendriehoek is door uw raad besproken met specifieke aandacht voor onze gemeente daarin (dorpscentra). De provincie besluit in het voorjaar van 2012 over de definitieve invulling van de contracten.
5. Het verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening heeft een belangrijke impuls gekregen via de overheidsbrede agenda i-NUP (implementatie Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid) voor de komende jaren. Op basis van deze agenda wordt er een aantal eisen gesteld waaraan de gemeenten moeten voldoen. Om dit te realiseren is gewerkt aan het opstellen van het lokale programma NUePe. De raad is hierover begin 2012 geïnformeerd.
6. Diverse werkprocessen (o.a. WABO-vergunningen) zijn op basis van het LEAN-principe getoetst en vervolgens heringericht.

Resultaten t.o.v. Programmaplan 2011

Het programmaplan is deel 1 van de programmabegroting en geeft weer wat de gemeente wil bereiken en welke activiteiten daarvoor uitgevoerd worden. Het collegeprogramma is een belangrijk richtsnoer voor dit onderdeel van de begroting. De uitvoering van het collegeprogramma is daarom volledig en in meerjarenperspectief opgenomen.

De verantwoording van de uitgevoerde activiteiten vindt u terug bij de elf programma's in de programmaverantwoording. Hieronder vermelden we de resultaten met betrekking tot een aantal speerpunten van beleid in 2011 die we verdeeld hebben naar pijlers waarop de programmabegroting is gebaseerd.

Sociaal.

- a. De volgende accommodaties zijn opgeleverd: PWA-hal, zwembad "De Koekoek" en het Kulturhus Oene.
- b. Een visie is vastgesteld over het toekomstig gebruik van schoolgebouwen.
- c. De integrale notitie Basisbrandweezorg (regionalisering, reorganisatie, bezuiniging en huisvesting Epe) is vastgesteld.
- d. Met betrokken partijen is een werkwijze wijk- en buurtgericht werken opgezet en vervolgens is een pilot uitgevoerd in Vaassen-Zuidwest.

Ruimte.

- a. De bestemmingsplannen voor twee nieuwe landgoederen zijn vastgesteld (Dijkhuizerhof, Wiltensacker).
- b. Een viertal inbreidingsplannen voor woningbouw zijn gereed gekomen.
- c. Voor het dorpscentrum Vaassen zijn vergunningen afgegeven voor het ophogen van de molen en de herontwikkeling van de panden Bervoets/Postkantoor.
- d. Er is een lokale duurzaamheidconferentie voorbereid en georganiseerd.
- e. De vorming van een Regionale Uitvoeringsdienst is verder voorbereid.

Economie.

- a. In het kader van recreatie en toerisme is het ruiterroutenetwerk geopend.
- b. Met de aanbevelingen uit de evaluatie van de regelingen "meedoen/schoolfonds" is ingestemd.

Bestuur.

- a. De Strategische visie op gemeentelijke communicatie is vastgesteld. Het onderwerp "burgerparticipatie" is in deze visie uitgewerkt.
- b. In de verdere ontwikkeling van de gemeentelijke dienstverlening is het programma NUePe voorbereid.

Resultaat uitvoering programmabegroting.

Voor 2011 waren 92 activiteiten gepland. Het eindresultaat is dat 70% daarvan is gerealiseerd. Het percentage, dat in vergelijking met voorgaande jaren is gedaald met 10%, laat zich als volgt verklaren. Vanuit efficiencyoverwegingen is een aantal activiteiten (wijkverkeersplannen, maatregelen openbare ruimte, communicatie) gekoppeld aan activiteiten die later in uitvoering komen (bijv. in 2012). Deze zijn daardoor niet afgerond in 2011. Prioritering in werkzaamheden heeft in ongeveer 8% van de gevallen geleid tot vertraging in de activiteiten. Externe factoren zijn voor 50% de oorzaak van het niet kunnen afronden van activiteiten in het geplande jaar.

Bij de tweede voortgangsrapportage 2011 is aan uw raad al gemeld dat diverse activiteiten doorschuiven naar 2012.

Financiële beschouwing; analyse resultaat

De jaarrekening 2011 heeft een positief saldo van € 1.074.000. In 2010 bedroeg het saldo € 403.000. Op hoofdlijnen worden deze saldi in de onderstaande tabel verklaard. In de financiële analyse per programma worden de verschillen, groter dan € 25.000, toegelicht met uitzondering van de verschillen die zich voordoen in de salariskosten en kapitaallasten. De analyse daarvan is opgenomen in bijlage 1 en 2 bij deze jaarrekening.

Omschrijving van de post en korte toelichting	(bedrag * € 1.000)	2011	2010
Voordelen			
* Algemene uitkering		404	-148
* Kapitaallasten		249	-19
* Stelpost en reserveringen (voormalig) personeel		183	
* Onderwijs (o.a. huisvesting, achterstandenbeleid, overschrijdingsregeling)		150	
* WMO / WVG		130	271
* Automatisering		112	126
* Kinderopvang (o.a. inspecties)		77	
* Gemeentehuis		73	
* OZB		71	
* ID Kaarten		70	
* Voorlichting		58	32
* Post voor onvoorzien		55	
* Doorberekende kosten Openbare Verlichting		49	
* Leerlingenvervoer		46	
* Gymzalen		45	
* Buitensportaccommodaties: onderhoud en huurinkomsten		40	
* BTW compensatiefonds		40	
* Kulturhus Epe		31	-50
* Stedendriehoek		30	
* Aanvragen schoolfonds			74
* Klein onderhoud wegen			67
* Maaien en straten vegen			44
* Secundaire arbeidsvoorwaarden			43
* Gemeentehuis			41
* Kosten bestemmingsplannen			40
* Waterplan			35
* Vrijval gereserveerde middelen			31
* Brandweeroefeningen			30
* Toeristenbelasting			30
* Inkomsten bestemmingsplannen			27
* Aanbesteding sloop De Bongerd			25
* Uitvoeringsprogramma economische visie			25
* Verstrekte uitkeringen			25
* Salariskosten		-	5

Omschrijving van de post en korte toelichting (bedrag * € 1.000)	2011	2010
Nadelen		
* Aanvulling reserve bouwgrondexploitatie	-493	
* Stelpost lagere kapitaallasten i.v.m. afschrijving	- 228	-236
* Sloot en maaiafval	-92	
* Werk en inkomen	-43	
* Leges vergunningen	-30	260
* Inburgering	-28	
* Grondbedrijf en kapitaaldienst: lagere doorberekening van kosten		-112
* Stelpost met betrekking tot vooruit ontvangen bedragen		-97
* Strooikosten		-40
* Technische reparaties brandweer		-40
* Som overige verschillen (voordelen/nadelen)	75	-86
Saldo voor en nadelen (per saldo een voordeel)	1.074	403

Programmaverantwoording

Programma 1 Opgroeien in Epe

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen onderwijs en jeugd in brede zin. Het laatste betreft welzijnsaspecten zoals peuterspeelzaalwerk, voor- en vroegschoolse educatie, jeugd- en jongerenwerk, jeugdgezondheidszorg.

De voorzieningen gericht op de jeugd maken ook deel uit van het basisaanbod aan voorzieningen waar in programma 2 "Actief in Epe" aandacht aan wordt gegeven. Er bestaat een relatie met de programma's 3 "Zorg en opvang" (jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning) en 4 "Leefbaar en veilig" (integrale veiligheid: thema "Jeugd en veiligheid").

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Het voorkomen van achterstanden bij jeugdigen

2. Bevorderen kwaliteit onderwijsvoorzieningen

3. Voldoende aanbod van buitenschoolse culturele, maatschappelijke en sportactiviteiten

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderwijs		Portefeuillehouder: H.J. Berkhoff
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Uitvoeren van de Lokaal Educatieve Agenda	Ja	Dit is een meerjarig proces. Drie thema's worden vorm gegeven in samenspraak met onderwijs en de welzijnsinstellingen: voor- en vroegschoolse educatie, brede school en de reboundvoorziening voortgezet onderwijs.
Verhogen kwaliteitsniveau peuterspeelzalen	Nee	Het onderzoek naar toekomst peuterspeelzaal/kinderopvang is nog niet volledig afgerond. Wel zijn de landelijke kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen doorgevoerd (o.a. handhavingsbeleid). Bij de 2 ^e voortgangsrapportage is vertraging gemeld.
Uitvoeren Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) 2011- 2015	Ja	In 2011 is een beleidsplan OAB voor de jaren 2011 tot 2015 opgesteld. Het beleidsplan richt zich op voor- en vroegschoolse educatie (VVE), schakelklas en ouderbetrokkenheid. Jaarlijks wordt een activiteitenprogramma opgesteld. Het programma 2011 is opgesteld en uitgevoerd.
Realiseren jaarlijks onderwijsprogramma	Ja	Jaarlijks worden voorzieningen door de schoolbesturen in het kader van capaciteitstekorten, renovatieactiviteiten en noodzakelijk onderhoud getoetst aan de wettelijke kaders en de technische noodzakelijkheid. Vervolgens wordt het onderwijsprogramma opgesteld en vastgesteld. De uitvoering vindt plaats door het onderwijs.
Uitwerking regionaal plan "Schoolverlatersoffensief Stedendriehoek	Ja	Uitvoering heeft plaats gevonden volgens de regionale beleidsvisie 2010-2012. In 2011 is o.a. aandacht besteed aan een uniforme melding en registratie van schoolverzuim. Een verzuimprotocol voor alle basisscholen in de regio is in voorbereiding.

Opstellen visie op toekomstig gebruik schoolgebouwen	Ja	De visie is door de raad vastgesteld. Vastgelegde uitgangspunten zijn: afname van het aantal schoolgebouwen waarbij het aantal schoolgebouwen in de dorpen afgestemd wordt op de demografische samenstelling in de toekomst (1); schoolgebouwen gaan ontwikkelen als multifunctioneel centrum in wijk/buurt of kleine kern als mogelijkheid hiertoe zich gaat voordoen (2); bij nieuwbouw / verbouw van schoolgebouwen mogelijkheden onderzoeken naar externe financieringsbronnen (3).
Een toekomstgericht Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen (IHP) opstellen met daarin meegenomen de demografische ontwikkelingen en de positie van scholen in de samenleving (wijk en buurt)	Ja	Het IHP is vastgesteld door het college voor de periode 2010 - 2014. In het IHP is per jaar vastgelegd in welke onderwijsgebouwen welke voorziening wordt toegekend tegen welk bedrag.
Scholen en maatschappelijke organisaties stimuleren en faciliteren om het aantal brede scholen met minimaal 2 uit te breiden	Ja	De stuurgroep Brede School heeft besloten de huidige basis voor brede scholen eerst verder te verankeren alvorens nieuwe partijen erbij te betrekken. Hiervoor is een stappenplan opgesteld.

Welzijnswerk jeugd en jongeren		<i>Portefeuillehouder: H.J. Berkhoff</i>
<i>Activiteiten programmabegroting</i>	<i>Uitgevoerd? Ja/nee</i>	<i>Toelichting</i>
Realiseren subsidieprogramma	Ja	Het professionele welzijnswerk voor jongeren is uitgevoerd door Koppel en Youth for Christ Epe.
Instandhouden van voldoende ontmoetingsmogelijkheden voor jeugd en van een voldoende divers aanbod jeugdactiviteiten buiten schooltijd en in verenigingsverband	Ja	Verscheidende vrijwilligersorganisaties waaronder scouting en speeltuinverenigingen hebben activiteiten georganiseerd voor kinderen en jongeren. Daarnaast zijn de vier jongerencentra die gerund worden door Koppel verschillende avonden per week open geweest voor groepen jongeren.
Organiseren van een jongerenconferentie	Nee	In 2011 is de voorbereiding gestart voor een jongerenconferentie, die begin 2012 gehouden wordt. Samen met jongeren wordt de bijeenkomst vorm gegeven.

Jeugdzorg		<i>Portefeuillehouder: H.J. Berkhoff</i>
<i>Activiteiten programmabegroting</i>	<i>Uitgevoerd? Ja/nee</i>	<i>Toelichting</i>
Uitvoeren onderdelen regioproject "Kansen voor jongeren"	Ja	Er is in de regio gewerkt aan het verder invoeren van o.a. de Verwijsindex en coördinatie van zorg, waaronder de websites van de CJG's en de eindredactie van die websites. Op regionaal niveau heeft er afstemming plaatsgevonden tussen de lokale CJG's.
Realiseren subsidieprogramma	Ja	Een belangrijk onderdeel van jeugdhulpverlening is het aanbod van schoolmaatschappelijk werk. Vèrian heeft dit samen met het onderwijs uitgevoerd.
Realiseren van twee fysieke inlooppunten CJG (kern Epe en kern Vaassen)	Nee	Het eerste inlooppunt is in 2010 geopend. In 2011 is via een samenwerkingsovereenkomst verder gewerkt aan de CJG-vorming. Dit volgens het plan van aanpak dat in 2009 door de raad is vastgesteld. Er is gestart met de voorbereiding van het tweede inlooppunt in Vaassen. Dit inlooppunt wordt in 2012 geopend.

Programma 2 Actief in Epe

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen welzijn (o.a. sociaal cultureel werk incl. ouderen- en minderhedenwerk, opbouwwerk, vrijwilligerswerk), sport en cultuur (o.a. bibliotheek, kunstzinnige vorming, amateuristische kunstbeoefening). Daarnaast valt ook het onderwerp accommodaties op de voornoemde terreinen onder dit programma.

De onderwerpen welzijn, sport en cultuur vormen de kern voor het te realiseren basisaanbod aan voorzieningen zoals opgenomen in het lokaal sociaal beleid. De voorzieningen gericht op jeugd (0-18 jaar) vallen binnen programma 1 "Opgroeien in Epe".

Dit programma draagt in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid in de dorpen en wijken (inzet van voorzieningen, aandacht voor ontmoeting, tegengaan overlast en criminaliteit, kwaliteit van de woonomgeving). Er bestaat een relatie hierbij met de programma's 3 "Zorg en opvang" (maatschappelijke ondersteuning), 4 "Leefbaar en veilig" (veilige leefomgeving) en 6 "Epe op orde (openbare ruimte)".

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Het vergroten van maatschappelijke participatie van inwoners
2. Realiseren van een evenwichtig over de kernen gespreide sociale infrastructuur met activiteiten, voorzieningen en accommodaties

Wat gaan we daarvoor doen?

Welzijn		Portefeuillehouder: H.J. Berkhoff
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Realiseren Kulturhus Oene	Ja	Op 28 januari 2012 is het Kulturhus Oene geopend.
Realiseren subsidieprogramma	Ja	Het subsidieprogramma is door vele externe partners uitgevoerd. Hieronder valt onder meer het sociaal-cultureel werk van Koppel en Swoe, club- en buurthuiswerk van vele buurt- en wijkverenigingen en de activiteiten van Vluchtelingenwerk.
In stand houden van een laagdrempelig steunpunt voor mantelzorgers en vrijwilligers	Ja	Het Steunpunt Mantelzorg Epe biedt mantelzorgers waar nodig advies en informatie/ondersteuning; Inzet (Koppel) bemiddelt bij vrijwilligerswerk, evenals St. Present. In oktober 2011 is een seminar over het vrijwilligerswerk georganiseerd. Een onderzoek naar de behoefte van deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers is afgerond.
In stand houden van een divers aanbod van activiteiten vrijwillige hulp- en dienstverlening	Ja	De vrijwillige hulpdienst De Kruimelschaar en de Vrijwillige hulpdienst Vaassen en 't Ros Beyaert ontvangen subsidie voor hun activiteiten.
Per dorp een aanbod van basisvoorzieningen bepalen voor de periode tot 2020	Nee	Maakt onderdeel uit van de actualisatie van de woonvisie. De voorbereiding is daarvan in 2011 gestart. Bij de 2 ^e voortgangsrapportage is de vertraging gemeld.

Sport en cultuur		<i>Portefeuillehouder: H.J. Berkhoff/J.N. van Nuijs</i>
<i>Activiteiten programmabegroting</i>	<i>Uitgevoerd? Ja/nee</i>	<i>Toelichting</i>
Realiseren sportcentrum De Koekoek in Vaassen	Ja	Het sportcentrum wordt in fases gerealiseerd. Bouwactiviteiten hebben plaatsgevonden met betrekking tot het zwembad, de horeca en het gezondheidscentrum. De officiële opening is in april 2012.
Realiseren sporthal PWA in Epe	Ja	De sporthal is op 15 september 2011 officieel geopend.
Realiseren subsidieprogramma	Ja	Via de subsidieregeling sportstimulering hebben 58 organisaties en verenigingen een incidentele subsidiebijdrage ontvangen ter ondersteuning van hun activiteiten. Daarnaast hebben de Stimuleringsbudgetten Kunst&Cultuur en Recreatie&Toerisme organisaties geprikkeld innovatieve activiteiten voor toeristen en bewoners te ontplooiën.
Per dorp een aanbod van basisvoorzieningen bepalen voor de periode tot 2020	Nee	Maakt onderdeel uit van de actualisatie van de woonvisie. De voorbereiding is daarvan in 2011 gestart. Bij de 2 ^e voortgangsrapportage is de vertraging gemeld.

Programma 3 Zorg en opvang

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen gezondheids-, verslavings- en ouderenzorg. Tevens valt hieronder het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking en het bieden van maatschappelijke opvang (prestatievelden in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning), het algemeen maatschappelijk werk en integratie/inburgering van nieuwkomers/oudkomers.

Het programma richt zich met name op groepen inwoners uit de samenleving die kwetsbaar zijn als gevolg van verschillende soorten van achterstand (lokaal sociaal beleid). Kernbegrippen zijn daarbij bevorderen zelfredzaamheid en participatie. Er bestaat een relatie met de programma's 2 "Actief in Epe" (welzijnsvoorzieningen), 4 "Leefbaar en veilig" (leefbaarheid) en 10 "Weer aan het werk" (bevordering arbeidsparticipatie).

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Bevorderen van een zelfstandige leefwijze voor mensen met een beperking
--

2. Verhogen van de gezondheid van de inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

Maatschappelijke Zorg			Portefeuillehouder: H. J. Berkhoff
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting	
Realisatie dagopvang "nieuwe stijl"	Nee	Een plan van aanpak is opgesteld voor de realisatie van twee wijksteunpunten, één in Epe en één in Vaassen, met besluitvorming in 2012. Bij de totstandkoming zijn o.a. Swoe, Triada en Viattence betrokken. De activiteiten richten zich op participatie, waarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de kracht en creativiteit van burgers.	
Actualiseren beleidsnota Wmo 2009-2012	Ja	In de actualisatie zijn de negen prestatievelden van de Wmo doorlopen. Daarbij is per veld kort aangegeven wat er is gerealiseerd (terugblik) en wat er op de rit staat (vooruitblik).	
Actualiseren van de verordening Wmo	Nee	De voorbereiding van de decentralisatie van de functiebegeleiding AWBZ naar de Wmo vindt in 2012 plaats. Dit dient betrokken te worden bij de actualisatie van de verordening, zoals gemeld bij de 2 ^e voortgangsrapportage.	
Actualiseren nota lokaal gezondheidsbeleid	Nee	Het ministerie heeft de verplichte datum van oplevering (1 juli 2011) losgelaten als gevolg van vertraagd landelijk beleid. Inmiddels zijn het landelijk beleid en regionaal format beschikbaar en is in 2011 gestart met de voorbereiding van de nota welke in 2012 wordt afgerond.	
Realiseren subsidieprogramma	Ja	Het subsidieprogramma is door vele externe partners uitgevoerd. Het betreft hier onder meer activiteiten van ouderenbonden en verzorgingstehuizen, maatschappelijk werk van Vêrian, voorlichting over alcohol en drugs van ZAD en de activiteiten van Slachtofferhulp.	

Programma 4 Leefbaar en veilig

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen brandweer, politie, criminaliteit en overlast, crisisbeheersing/rampenbestrijding, leefbare en veilige leefomgeving. Het programma geeft invulling aan de brede begrippen van leefbaar en veiligheid. Het onderwerp integrale veiligheid valt ook onder dit programma. Er bestaat een relatie met de programma's 1 "Opgroeien in Epe", 2 "Actief in Epe", 3 "Zorg en Opvang" en 6 "Epe op orde". Verder is er een relatie met programma 8 "Toezicht en handhaving". Daar vindt de uitvoering plaats van de diverse leefbaarheids- en veiligheidsaspecten.

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Bevorderen van een veilige woon- en leefomgeving
2. Bevorderen van bijdragen van bewoners aan de leefbaarheid in de kernen en wijken
3. Bevorderen van een goede, geëfende organisatie die snel en adequaat kan optreden bij een calamiteit of ramp

Wat gaan we daarvoor doen?

Veiligheid			Portefeuillehouder: J.N. van Nuijs/ Burgemeester
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting	
Bevorderen kwaliteit basisbrandweerzorg	Ja	De integrale notitie Basisbrandweerzorg (regionalisering, reorganisatie, bezuiniging en huisvesting Epe) is behandeld en vastgesteld. De uitlevering van natuurbrandbestrijdingsvoertuigen is gepland voor 2012.	
Regionaliseren van de brandweerorganisatie	Ja	Het inrichtingsplan voor brandweercluster EVA is opgesteld en vastgesteld. De overgang personeel VNOG is gepland voor 1 juli 2012.	
Implementeren van nieuwe taken op het gebied van openbare orde en veiligheid	nvt	Er waren geen nieuwe taken te implementeren.	
Verbeteren aansluiting, coördinatie en afstemming tussen lokale en regionale netwerken (MDT's-CJG-Veilighuis).	Ja	In mei is het meldpunt overlast jeugd van start gegaan als bron van informatievoorziening voor het lokaal overlastnetwerk. Er is een gemeentelijk coördinatiepunt voor leefbaarheid en veiligheid opgezet. De voorbereidingen voor de invoering van een eenduidige centrale registratie zijn gestart. In het kader van verdere professionalisering van de werkwijze van de Structuur Leefbaarheid en Veiligheid zijn de MDT's voorlopig als experiment heringedeeld. In de tweede helft van 2012 vindt een evaluatie plaats, gevolgd door een definitieve MDT-indeling.	
Bepalen gemeentelijke speerpunten veiligheid	Ja	De raad heeft in mei ingestemd met de speerpunten: jeugdoverlast, nazorg ex-gedeteneerden en veelplegers, huiselijk geweld, alcoholmatiging en drugsproblematiek. De speerpunten en het teamjaarplan van de politie Epe-Heerde-Hatterem zijn op elkaar afgestemd.	

Verbeteren crisisbeheersing en rampenbestrijding	Nee	De raad is geconsulteerd over het Regionaal Beleidsplan en geïnformeerd over het nieuwe Regionaal Crisisplan. De vervanging van het gemeentelijk rampenplan door een regionaal crisisplan is vertraagd (VNOG). De rampenorganisatie is getraind. De reguliere jaarlijkse rampenoefening is met goed gevolg doorlopen en tevens is het deelplan Opvang en Verzorging in combinatie met CRIB (Slachtofferregistratie) beoefend in de opvanglocatie scholengemeenschap RSG.
Uitwerken jaarprogramma integrale veiligheid	Ja	Acties behorend bij de speerpunten "jeugd en veiligheid" en "veilige woon- en leefomgeving" zijn uitgevoerd. Het betreft onder meer het opstellen van plannen van aanpak voor beperken overlast in Epe-centrum en Vaassen-centrum.

Leefbaarheid		Portefeuillehouder: J.N. van Nuijs/H.J. Berkhoff
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Invoeren van de werkwijze "buurtbemiddeling"	Ja	Het samenwerkingsconvenant is in januari 2011 getekend door Triada, Koppel, politie en gemeente. Het convenant loopt t/m januari 2013. Uitvoering vindt, onder eindverantwoording van Triada en gemeente, plaats door Koppel. Met het project helpen vrijwillige bemiddelaars burens bij conflicten om het onderlinge contact te herstellen en afspraken te maken die voor beide partijen aanvaardbaar zijn.
Opzetten werkwijze "wijk- en buurtgericht werken" samen met de kernpartners (sociaal en fysiek) op het gebied van leefbaarheid	Ja	Met betrokken partijen is een werkwijze opgezet. De pilot wijk- en buurtgericht werken is in Vaassen- Zuidwest gestart door middel van buurtwandelingen.
Afronden pilotproject "wijk- en buurtgericht werken"	Ja	De pilot is geëvalueerd en heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen. Op basis daarvan vindt een gefaseerde invoering plaats.
Gefaseerd invoeren van "wijk- en buurtgericht werken"	Ja	Betreft een doorlopend proces dat de komende jaren over Epe wordt uitgerold.

Programma 5 Ruimte en wonen

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen ruimtelijke ordening, grond- en woningexploitatie, bouw- en woningtoezicht en volkshuisvesting. Het onderdeel bouw- en woningtoezicht heeft een uitvoerend karakter. De activiteiten voor woningexploitatie zijn erg beperkt.

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Bevorderen van de ruimtelijke kwaliteit om een goed woon-,werk- en leefklimaat te ondersteunen
2. Bevorderen van een diversiteit aan woonaanbod om de leefbaarheid in de dorpen op peil te houden voor jong en oud
3. Behouden van het in de gemeente aanwezige cultuur- en natuurhistorisch erfgoed
4. Beheerste en duurzame ontwikkeling van het buitengebied

Wat gaan we daarvoor doen?

Ruimtelijke ontwikkeling		Portefeuillehouder: J.N. van Nuijs
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Opstellen bestemmingsplan Buitengebied, 8 ^e p.h., agrarische bedrijven (intensieve veehouderij)	Nee	Er vindt een heroriëntatie plaats over de gewenste aanpak als gevolg van een trage voortgang rond de landelijke ammoniakregeling. Bij de 2 ^e voortgangsrapportage is de vertraging gemeld. Een besluit over de gewenste aanpak wordt voorbereid in 2012.
Opstellen bestemmingsplan Landbouw Ontwikkelingsgebied Beemte Vaassen	Ja	Provinciale staten hebben subsidie toegekend voor ontwikkeling en inrichting van het LOG Beemte Vaassen. Het ontwerp bestemmingsplan heeft ter inzage gelegen. Het voorstel omtrent vaststelling van het bestemmingsplan, planMER en beeldkwaliteitplan wordt voorbereid in 2012. De inplaatsing van nieuwe bedrijven is verder voorbereid.
Realiseren van het Landschapsontwikkelingsplan	Ja	Voor het onderzoek naar de mogelijkheden van een lokaal landschapsfonds is aangesloten bij een overeenkomstig onderzoek van Veluwe gemeenten. Verdere uitwerking wacht op het besluit van de provincie eind 2011 over noodzakelijke bijdragen. Bij de 2 ^e voortgangsrapportage is de vertraging gemeld. De provincie heeft geen subsidie toegekend (LOP 2010+). Gewerkt wordt met de drie gemeentelijke budgetten (Epe, Heerde en Voorst).
Opstellen van bestemmingsplannen nieuwe landgoederen	Ja	De bestemmingsplannen Dijkhuizerhof en Wiltensacker zijn vastgesteld. De overige plannen (De Pirk, Beekdal en Dorpenveld) zijn vertraagd door onderhandelingen. Deze vertraging is gemeld bij de 2 ^e voortgangsrapportage.
Ontwikkeling inbreidingsplannen met woningbouw	Ja	Inbreidingsplannen die gereed zijn gekomen zijn onder meer: Kulturhus Oene, HOED in Vaassen, PWA-hal, woningen Oene-Noord.
Actualisatie bestemmingsplan centrum Vaassen	Nee	Er is in 2011 gestart met het opstellen van een voorontwerp bestemmingsplan. Het voorontwerp is in concept gereed, maar is niet in 2011 in procedure gebracht, als gevolg van externe factoren.
Actualisatie bestemmingsplan centrum Epe	Nee	Het opstellen van het ontwerp-bestemmingsplan vraagt meer voorbereiding. Bij de 2 ^e voortgangsrapportage is de vertraging gemeld.

De volgende plannen financieel/economisch toetsen op realiseerbaarheid in de periode 2010-2014: <u>Centrum Vaassen</u> : ophogen molen, realiseren bouwplannen voor de panden Bervoets/Postkantoor, herontwikkelen gebied De Markt en De Brink, verkeersluw maken centrum, doortrekken Margrietweg. <u>Centrum Epe</u> : herontwikkelen winkelcentrum "De Marktwand", herinrichten Marktplaats met een nieuwe functie voor het voormalige gemeentehuis, verkeersluw maken centrum	Ja	Vaassen: Het bestemmingsplan ophogen van de molen is onherroepelijk. De vergunning is afgegeven en de aanbesteding afgerond. De vergunning herontwikkeling panden Bervoets/Postkantoor is afgegeven. Herontwikkeling Markt/Brink (incl. doortrekken Margrietweg) is in initiatief/onderhandelingsfase. Epe: De onderhandelingen betreffende de Marktwand/marktplaats zijn in een afrondende fase. Voor het voormalige gemeentehuis is gestart met het opstellen van een bestemmingsplan om horeca met aanvullende functies mogelijk te maken.
Ondersteunen en faciliteren van haalbare plannen van derden in de 2 dorpscentra	Ja	Er zijn informerende gesprekken geweest over een initiatief.

Wonen			<i>Portefeuillehouder: J.N. van Nuijs</i>
<i>Activiteiten programmabegroting</i>	<i>Uitgevoerd? Ja/nee</i>	<i>Toelichting</i>	
Actualiseren van de woonvisie voor de periode tot 2020	Nee	De voorbereiding is in 2011 gestart. Vertraging is opgetreden door het proces regionale woningbouwprogrammering. Dit is gemeld bij de 2 ^e voortgangsrapportage.	

Ruimte overig			<i>Portefeuillehouder: J.N. van Nuijs</i>
<i>Activiteiten programmabegroting</i>	<i>Uitgevoerd? Ja/nee</i>	<i>Toelichting</i>	
Realiseren maatregelenplan cultuurhistorisch beleidskader	Ja	Regioarcheoloog is aangesteld. Initiatieven (Grote Kerk Epe en grafheuvellijn) worden gesteund.	

Programma 6 Epe op orde

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen betreffende het beheer en onderhoud van dat deel van de openbare ruimte dat kan worden beschreven als de bovengrondse infrastructuur en toebehoren.

Het gaat dan om de zorg dat de wegen en pleinen, woonstraten en -erven hun functie adequaat kunnen blijven vervullen.

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Bevorderen van een leefomgeving (openbare ruimte) die schoon en heel is
2. Vergroten van de verkeersveiligheid in de kernen en in het buitengebied

Wat gaan we daarvoor doen?

Verkeer en vervoer		Portefeuillehouder: R. de Vries
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Opstellen van een gemeentelijk fietstotaalplan	Nee	De voorbereiding is vertraagd als gevolg van herprioritering werkzaamheden, zoals bij de 2 ^e voortgangsrapportage gemeld.
Inrichten van duurzaam veilige gebieden	Ja	Het wijkverkeersplan voor rest bebouwde kom Vaassen is opgepakt.
Evalueren van ingerichte Duurzaam Veilige gebieden	Nee	De evaluatie van de twee wijkverkeersplannen Enkwegbuurt en Vaassen-Zuidwest is verschoven naar 2012, zoals in de 2e voortgangsrapportage aangegeven. Deze evaluatie wordt betrokken bij de in die wijk lopende infrastructurele werken.
Realisatie projecten uitvoeringsnota GVP 2009-2016	Ja	De voorbereidingen zijn getroffen voor de maatregelen op de Ringweg Epe, Vaassenseweg en Emsterweg. De uitvoering is in 2012.
Realisatie projecten uitvoeringsnota Parkeerbeleidsplan	Ja	De parkeerplaats bij basisschool De Spreng (locatie Geerstraat) is aangelegd. Diverse parkeerplaatsen zijn aangelegd in het gebied Krugerstraat en omgeving in Vaassen.

Beheer openbare ruimte		Portefeuillehouder: J.N. van Nuijs
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Onderhoud Openbare Ruimte	Ja	Het beheer van de openbare ruimte (groen en wegen) is uitgevoerd en afgerond conform de onderhoudsplannen. Uit de schouw is vastgesteld dat het onderhoudsniveau binnen de centra's van de dorpen op basisniveau+ ligt en daarbuiten op basisniveau. Het wegenonderhoud is uitgevoerd en afgerond conform de door de CROW opgestelde normering.
In samenwerking met burgers en belangenorganisaties een inventarisatie van knelpunten maken betreffende de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een lichamelijke beperking	Nee	Deze activiteit is in eerste instantie gericht op de dorpscentra en wordt gekoppeld aan de herontwikkeling van dorpscentra. Dit is aangegeven in de 2 ^e voortgangsrapportage.
Opstellen en uitwerken van een maatregelenpakket met een prioritering van activiteiten om de toegankelijkheid van de openbare ruimte te verbeteren	Nee	Deze activiteit is in eerste instantie gericht op de dorpscentra en wordt gekoppeld aan de herontwikkeling van dorpscentra. Dit is aangegeven in de 2 ^e voortgangsrapportage

Programma 7 Duurzaamheid

Omschrijving programma

Het programma omvat de zorg voor het milieu. De belangrijkste onderwerpen uit het programma zijn milieu, afvalverwijdering en de afvoer van (overtollig) regenwater en afvalwater.

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Bevorderen van een duurzame ontwikkeling van de leefomgeving voor nu en toekomstige generaties

2. Verbeteren van de milieukwaliteit van de leefomgeving

Wat gaan we daarvoor doen?

Milieu algemeen		Portefeuillehouder: J.N. van Nuijs
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Uitwerken Gemeentelijk Rioleringsplan	Ja	Afkoppelen hemelwater Krugerstraat is fysiek in uitvoering. De afronding is in 1 ^e kwartaal 2012. Voor de Enkwegbuurt Zuid is de voorbereiding voor het afkoppelen hemelwater gestart.
Actualiseren Gemeentelijk Rioleringsplan	Nee	De voorbereidingen hebben meer tijd gekost. Het plan heeft ter inzage gelegen. Besluitvorming is in het 1 ^e kwartaal 2012 gepland.
Opstellen waterplan	Ja	Het Waterplan Epe is in juni vastgesteld.
Bepalen en vaststellen van het kernprofiel "Epe: duurzame gemeente"	Nee	Vorbereidingen vragen meer tijd. De lokale duurzaamheidsconferentie maakt hier deel van uit.
Organiseren van een lokale klimaatduurzaamheidsconferentie om te komen tot afspraken met de samenleving	Ja	De lokale klimaatduurzaamheidsconferentie is georganiseerd.
Faciliteren van concrete initiatieven uit de samenleving om de realiseerbaarheid daarvan te vergroten	Ja	Er is een gemeentelijke subsidie voor na-isolatie woningen. Er is een revolving fund voor duurzame initiatieven.
Onderzoek naar de behoefte en mogelijkheden en op basis daarvan een besluit nemen over het invoeren van een (lokaal) groenfonds om duurzame initiatieven uit de samenleving te stimuleren en te ondersteunen	Ja	In regionaal verband (Veluwe) is onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden en behoefte van een groenfonds. Epe is hierbij aangehaakt. Verdere uitwerking wacht op besluit provincie inzake financiering en organisatie gericht op groen, natuur en landschap.

Afvalinzameling- en verwerking		Portefeuillehouder: J.N. van Nuijs
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Opstellen en uitwerken van het lokaal programma "Afval 2030" waarin opgenomen is de inzamelstructuur te optimaliseren zodanig dat de hoeveelheid restafval in 2014 t.o.v. 2009 met 40% is verminderd	Nee	De voorbereidingen hebben meer tijd gekost. Met de raad is eind 2011 afgesproken om eerst een kadernotitie inzamelstructuur als opiniestuk te bespreken. Daarna volgt het raadsvoorstel.

Programma 8 Toezicht en handhaving

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen vergunningverlening, controle op uitvoering en handhaving van wet- en regelgeving en de algemene plaatselijke verordening. Er bestaat een relatie met programma 4 “Leefbaar en veilig”.

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Versterken van handhaving en toezicht
--

Wat gaan we daarvoor doen?

Vergunningverlening/handhaving		Portefeuillehouder: R. de Vries/ Burgemeester
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Realiseren regionale uitvoeringsdiensten voor vergunningverlening en handhaving	Ja	In de regio is onderzoek gedaan naar het model RUD. Besluitvorming is voorzien in de eerste helft 2012.
Handhaven permanente bewoning recreatieobjecten	Ja	Het project is afgehandeld. Voor een aantal zaken lopen nog bezwaarprocedures.
Invoeren bestuurlijke strafbeschikking	Ja	De bestuurlijke strafbeschikking is ingevoerd.

Programma 9 Bedrijvigheid

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen lokale economie (waaronder werkgelegenheid, bedrijfsterrinen, agrarische aangelegenheden, recreatie en toerisme). De gemeentelijke rol is voorwaardenstellend (vestigingsmogelijkheden voor bedrijven, goede ontsluiting en bereikbaarheid, goed beheer van de openbare ruimte) en faciliterend (informatievoorziening, dienstverlening). Er bestaat een relatie met programma 5 "Ruimte en wonen" (economische aspecten in planontwikkeling en bestemmingsplannen).

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Behouden en verder uitbouwen van sterk vertegenwoordigende beroepssectoren (onder meer industrie, zorg en dienstverlening, recreatie en toerisme, detailhandel)
2. Vergroten van de aantrekkelijkheid van de gemeente Epe op het terrein van recreatie en toerisme

Wat gaan we daarvoor doen?

Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder: R. de Vries
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Realiseren goed bewegwijzerde routenetwerken (o.a. wandelen, fietsen, paarden)	Ja	Het ruiterroutenetwerk is in mei 2011 officieel geopend.
Inzetten stimuleringsbudget recreatie en toerisme/ kunst en cultuur	Ja	In 2011 hebben twee verdeelrondes plaatsgevonden voor de inzet van het stimuleringsbudget. Daarbij zijn meerdere toekenningen gedaan op het gebied van Recreatie en Toerisme en Kunst en Cultuur. Het betreft onder andere toekenningen voor het Cultureel Platform, kunsthuis KEK, Veluws Streekmuseum, Kulturhus EGW en Vaassen Historie.
Evaluatie van de ontwikkelingen op het terrein van recreatie en toerisme	Ja	De evaluatie gegevens zijn beschikbaar. Verdere uitwerking vindt in 2012 plaats.
Bepalen van het toeristisch profiel voor Epe dat richting geeft aan de toekomstige ontwikkelingen.	Nee	Door prioritering in werkzaamheden is de voorbereiding vertraagd. Planning is om in de eerste helft 2012 het voorstel aan te bieden.
Afsluiten van een dienstverleningsovereenkomst met het Veluws Bureau voor Toerisme over promotie en marketing met specifieke aandacht voor een lokale invulling	Ja	Afspraken zijn gemaakt om de DVO voor 2012 bij te stellen.
Inventariseren van en een keuze maken voor de in te zetten moderne (technische) middelen om een zo groot mogelijk publiek te bereiken	Nee	Activiteit volgt op vaststelling van het toeristisch profiel, zoals gemeld in de 2 ^e voortgangsrapportage.
Opstellen en uitvoeren van een gezamenlijk plan van aanpak van gerichte activiteiten uitgaande van het gemeentelijk toeristisch profiel	Nee	Activiteit volgt op vaststelling van het toeristisch profiel, zoals gemeld in de 2 ^e voortgangsrapportage.
Uitvoeren van een meting naar de directe en indirecte economische effecten van recreatie en toerisme	Nee	Door prioritering in werkzaamheden is deze activiteit vertraagd.

Lokale/regionale economie		<i>Portefeuillehouder: R. de Vries</i>
<i>Activiteiten programmabegroting</i>	<i>Uitgevoerd? Ja/nee</i>	<i>Toelichting</i>
Sluiten van een overeenkomst over de verplaatsing van het dierenpark met de provincie, waterschap en initiatiefnemer	Nee	Het overleg tussen provincie, waterschap en initiatiefnemer heeft veel tijd gevraagd. De globale uitgangspunten zijn akkoord. De nadere uitwerking van de overeenkomst vindt plaats in 2012.
Opstellen en uitvoeren van een actieprogramma arbeidsmarkt via het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Stedendriehoek.	Ja	Het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Stedendriehoek (RPA) en bestuurlijk Economisch Platform Stedendriehoek (bEPS) werken nauw samen en hebben in 2011 gezamenlijk een strategische agenda opgesteld met als onderdeel de integrale en vraaggestuurde aanpak van de arbeidsmarktopgave.

Programma 10 Weer aan het werk

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen die samenhangen met de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand. De uitvoeringspraktijk is neergelegd in verordeningen. Er bestaat een relatie met programma 3 “Zorg en opvang” (bevorderen zelfredzaamheid).

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Vergroten van maatschappelijke participatie van mensen zonder werk
2. Verminderen van de schuldenproblematiek van Eper inwoners
3. Verminderen van armoede bij ouderen en gezinnen met een minimuminkomen

Wat gaan we daarvoor doen?

Arbeidsparticipatie		Portefeuillehouder: R. de Vries
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Verhogen uitstroompercentage WWB	Ja	De totale uitstroom in 2011 bedroeg 186 waarvan 69 personen zijn uitgestroomd richting werk. Hiermee is de gestelde ambitie van 60 behaald.
Uitvoeren Wet Sociale Werkvoorziening	Ja	De Wsw is volgens de wettelijke vereisten uitgevoerd. Hiervoor zijn regionaal (Epe, Heerde, Apeldoorn) prestatieafspraken vastgelegd met de uitvoeringsorganisatie Felua-groep.
Opstellen van trajectplannen voor uitkeringsgerechtigden zonder perspectief op betaald werk	Ja	In totaal zijn 393 activiteiten uitgezet voor 357 klanten, waarbij 180 activiteiten gericht waren op activering, 43 op participatie en 170 op zorg zonder perspectief op werk.

Uitkeringen WWB/inkomensondersteuning		Portefeuillehouder: R. de Vries
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
De uitvoering van de regelingen “meedoen/ schoolfonds” (minimabeleid) afstemmen op de resultaten van de evaluatie en het beschikbare budget	Ja	De raad heeft op 1 november 2011 kennisgenomen van de evaluatie van het minimabeleid 2008-2011 en heeft ingestemd met de voorgestelde aanbevelingen waardoor de inkomensgrens voor meedoen en schoolfonds gehandhaafd blijft op 120%.
De uitvoering van de regeling schuldhelpverlening afstemmen op de nieuwe wetgeving en het beschikbare budget	Ja	Het rijk heeft de nieuwe Wet Schuldhulpverlening niet aangenomen in 2011.

Programma 11 Bestuur en organisatie

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen algemeen bestuur, personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, huisvesting, juridische zaken, communicatie en andere bedrijfsmiddelen zoals post, repro en facilitaire zaken.

Wat willen we bereiken?

Strategische doelen:

1. Ontwikkelen van een klantgerichte organisatie die gericht is op een snelle, correcte en integere dienstverlening
2. Ontwikkelen van een op de samenleving gerichte organisatie die de dialoog aangaat met burgers en flexibel en slagvaardig inspeelt op ontwikkelingen en behoeftes
3. Ontwikkelen van een organisatie waarbij het resultaat voorop staat en alles draait om het willen bereiken van de afgesproken doelen met een efficiënte en rechtmatige inzet van middelen

Wat gaan we daarvoor doen?

Planning en control		Portefeuillehouder: R. de Vries
Activiteiten programmabegroting	Uitgevoerd? Ja/nee	Toelichting
Verbeteren planning en control cyclus	Ja	In 2011 is een plan van aanpak opgesteld met daarin de onderwerpen die in aanmerking komen voor verbetering/vereenvoudiging. In 2011 is een start gemaakt met de uitvoering hiervan. De commissie planning en control is hierbij betrokken.
Uitvoeren jaarlijks onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van (delen van) programma's en paragrafen en van (onderdelen van) de organisatie-eenheden	Ja	In 2011 is invulling gegeven aan diverse taakstellingen ter verlaging van de overheadkosten. Bij de stukken van de begroting 2012 is hiervan een overzicht gegeven.
Hanteren uitgangspunten voor solide financieel beleid	Ja	Deze zijn toegepast in het kader van de opstelling van de perspectiefnota en de begroting. Belangrijke onderwerpen voor 2011 zijn geweest de invulling van de ombuigingstaakstelling en het afdekken van risico's/gevolgen van de economische crisis en de decentralisaties.

Burger en bestuur		<i>Portefeuillehouder: R. de Vries/ Burgemeester</i>
<i>Activiteiten programmabegroting</i>	<i>Uitgevoerd? Ja/nee</i>	<i>Toelichting</i>
Actualiseren van de toekomstvisie	Nee	Deze activiteit is vertraagd door prioritering in werkzaamheden, zoals aangegeven in de 2 ^e voortgangsrapportage. In een overleg met het presidium van de raad zijn de hoofdlijnen van de aanpak besproken. De raad verzorgt en begeleidt het interactieve traject in 2012. Een startdocument is door het college aangeboden.
Voortzetten bestaande informatievoorziening via de gemeentelijke website en de gemeentelijke nieuwspagina	Nee	Onderwerp wordt betrokken bij de heroriëntatie op gebruik middelen voor externe communicatie (uit Strategische Visie op Communicatie) in 2012. Is aangegeven in de 2 ^e voortgangsrapportage.
Onderzoek naar de organisatie en inrichting van fysieke informatiepunten in de dorpen	Nee	Onderwerp wordt betrokken bij de heroriëntatie op gebruik middelen voor externe communicatie (uit Strategische Visie op Communicatie) in 2012. Is aangegeven in de 2 ^e voortgangsrapportage.
Burgerparticipatie vormgeven volgens de "participatieladder of -wijzer"	Ja	In de Strategische Visie op communicatie die is vastgesteld, is burgerparticipatie uitgewerkt.
Aanpassen van bestaande inspraakverordening	nvt	Door het besluit over de strategische visie op communicatie, waarin opgenomen burgerparticipatie, vindt er geen aanpassing van de verordening plaats.

Dienstverlening		<i>Portefeuillehouder: R. de Vries</i>
<i>Activiteiten programmabegroting</i>	<i>Uitgevoerd? Ja/nee</i>	<i>Toelichting</i>
De dienstverleningsvisie implementeren in de organisatie	Ja	Een aantal acties is reeds uitgevoerd zoals het starten van een pilot Publiekswinkelbezoek op afspraak en zijn trainingen gegeven aan de medewerkers van Publiekszaken. Overige acties zijn onderdeel van het programma NU-ePe.
Uitvoeren van de projectopdracht inzake het Klant Contact Centrum zoals opgenomen in het realisatieplan EGEM	Ja	Voorbereidingen voor de opzet van KCC lopen. Onderwerp maakt deel uit van programma NUePe.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Inleiding

De paragraaf lokale heffingen heeft in de programmarekening tot doel verantwoording af te leggen over het beleid en de uitvoering daarvan ten aanzien van de lokale heffingen en de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). In de Financiële verantwoording (Overzicht algemene dekkingsmiddelen in de jaarrekening) is voor wat betreft de belastingen een overzicht opgenomen met daarin de geraamde en gerealiseerde opbrengst. Voor wat betreft de leges en rechten is in de weerstandsparagraaf een overzicht opgenomen van de gerealiseerde opbrengsten.

1.2 Beleidskaders

Het beleid betreffende de lokale heffingen is vastgelegd in:

- de diverse belastingverordeningen en -regelingen
- de nota lokale heffingen
- nota woonlasten
- landelijke wet- en regelgeving.

1.3 Beleidsverantwoording

1.3.1 Algemeen

De gemeente Apeldoorn voert sinds 2009 de belastingen en WOZ uit. Over 2011 zijn vier kwartaalrapportages ontvangen die ambtelijk zijn gebruikt voor informatie en (bij)sturing. Daarnaast is een gecompriëerde rapportage aan de portefeuillehouder gestuurd. Over het algemeen kan geconcludeerd worden dat de uitvoering naar behoren verloopt. De voorbereidingen voor de evaluatie van de overeenkomst met Apeldoorn zijn in 2011 gestart. In 2012 vindt de evaluatie plaats.

1.3.2 Wet WOZ

Begin 2011 zijn de aanslagbiljetten verzonden, waarop de WOZ-waarde aan de belanghebbenden bekend is gemaakt. In 2,9% van de gevallen is bezwaar gemaakt. 58% van de bezwaren was gegrond. In 22 gevallen is beroep ingesteld. Inmiddels zijn er daarvan 15 afgehandeld, waarbij de gemeente in alle gevallen in het gelijk is gesteld. Uiteindelijk was het totaal van alle WOZ-waarden hoger dan geraamd.

1.3.3 OZB

Doordat de totaalwaarde hoger bleek dan geraamd, is de opbrengst ruim € 72.000 hoger uitgevallen. Daarnaast is de tariefsbepaling gebaseerd op voorlopige cijfers en wordt behoedzaam begroot.

1.3.4 Reinigingsheffingen

Bij de begroting was rekening gehouden met een kostendekking van 90%. Door meevallende lasten is dit uitgekomen op 99%. Er heeft geen storting of onttrekking aan de egaliseringsreserve plaatsgevonden. De opbrengst is bijna € 28.000 lager dan geraamd.

1.3.5 Rioolheffingen

Samen met de baatbelasting riolering en het rioolaanleg- en aansluitgeld dekken de rioolheffingen de lasten die verbonden zijn aan de brede rioleringstaak van de gemeente. De opbrengsten zijn € 7.000 hoger dan de raming. Als gevolg van meevallende lasten kan € 238.000 in de egaliseringsreserve worden gestort.

1.3.6 Hondenbelasting

Bij de helft van alle woonadressen binnen de kommen is gecontroleerd op hondenbezit. Het aantal honden is uiteindelijk wat hoger dan geraamd, zodat ook de opbrengst wat hoger ligt. Deze belasting is een bestemmingsheffing.

Bij de begroting 2011 is aangegeven dat een egaliseringsreserve gebruikt gaat worden zodra zich voordelen in de exploitatie voordoen. Als gevolg van meevallende lasten is er € 12.000 exploitatieoverschot. Daarvoor wordt nu een egaliseringsreserve ingesteld, waarin dit bedrag wordt gestort.

1.3.7 Forensenbelasting

Dit betreft de belastingheffing op (tweede) woningen van mensen die niet in Epe wonen. Stacaravans op campings vallen daar ook onder. In 2011 is besloten om voor stacaravans op huurgrond in de toekomst toeristenbelasting te laten betalen in plaats van forensenbelasting. Het overleg met de recreatiesector daarover was nog niet afgerond voor het einde van het jaar. De opbrengst is € 7.000 lager dan de raming.

1.3.8 Toeristenbelasting

Met een aantal bedrijven zijn afspraken gemaakt over arrangementen die niet binnen de forfaitaire regeling van de toeristenbelasting vallen. Daarmee zijn administratieve lasten bespaard. Verder hebben controles plaatsgevonden. De bezetting ligt wat hoger dan verwacht en resulteert in € 17.000 hogere opbrengst.

1.3.9 Precariobelasting

Dit is de heffing van voorwerpen op, onder of boven gemeentegrond. De raming is gebaseerd op gerealiseerde opbrengsten in het verleden. In 2010 is de Algemene Plaatselijke Verordening vereenvoudigd, waardoor heffing bij veel voorwerpen niet meer mogelijk was. Bij de raming 2011 was nog niet bekend welk effect dat zou hebben op de opbrengst. Uiteindelijk valt de opbrengst € 24.000 lager uit.

1.3.10 Begraafrechten

Het aantal begrafenissen ligt wederom lager dan verwacht. Dit heeft geleid tot een lagere opbrengst. Overigens zijn daardoor ook de lasten lager. Per saldo is een onttrekking aan de voorziening nodig van € 116.000 om de kosten voor 100% te verhalen.

1.3.11 Leges

De bouwleges zijn vanwege de economische crisis fors lager dan geraamd. De ID-kaart is een tijdje gratis geweest. Gemeenten zijn daarvoor door het Rijk gecompenseerd, maar een deel van die compensatie zal pas in 2012 beschikbaar komen. Beide zaken drukken de mate van kostendekking van de leges. Alle leges samen waren voor 68% kostendekkend.

1.3.12 Marktgeld

De terugloop op de markt heeft zich voortgezet. De lasten zijn hoger dan geraamd en de opbrengsten blijven wat achter bij de raming. In een aantal gevallen waren achterstanden ontstaan bij de betaling. Daarop is extra inzet gepleegd. De achterstanden worden nu ingelopen. De marktgelden zijn uiteindelijk voor 87% kostendekkend.

1.3.13 Kwijtschelding

Epe maakt gebruik van het Landelijke Inlichtingenbureau (LIB) voor de toetsing op automatische kwijtschelding. Het LIB toetst bij diverse instanties of personen die in het voorafgaande jaar kwijtschelding hebben gekregen wederom in aanmerking komen voor kwijtschelding. Daarnaast komen er aanvragen binnen die zelf beoordeeld worden. Het aantal automatische kwijtscheldingen en het bedrag aan toegekende kwijtschelding is hoger dan vorig jaar.

Kwijtscheldingen 2011	Ingediend <i>aantal</i>	Toegekend <i>aantal</i>	Bedrag <i>in euro</i>
Automatische kwijtschelding	n.v.t.	158	40.000
Aanvragen	242	149	39.000
Beroepschriften	10	5	1.000

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen

2.1 Inleiding

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt de relatie gelegd tussen de **weerstandscapaciteit** (de middelen die de gemeente in staat stellen om financiële tegenvallers op te vangen) en de aanwezige **risico's** (alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie). De relatie tussen beide is het weerstandsvermogen.

Anders gezegd: het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente Epe om structurele en niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen om zijn taken te kunnen voortzetten.

Deze paragraaf beoogt inzicht te geven in de elementen die van belang zijn bij het beoordelen van de gezondheid van de financiële positie: de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

2.2 Beleidskaders

De beheersing van de risico's is een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering. Epe voert een risicomijdend financieel beleid. Dit komt ondermeer tot uitdrukking in de wijze waarop in de begroting met risico's wordt omgegaan. De risico's zijn geïnventariseerd en worden regelmatig geactualiseerd. Ook zijn de elementen van de weerstandscapaciteit in beeld gebracht.

In de jaarlijkse begrotingsstukken wordt met de aanwezige risico's rekening gehouden door het solide financiële beleid dat wordt gevoerd. De belangrijkste elementen hiervan zijn:

- een structureel sluitende meerjarenbegroting;
- de aanwezigheid van een toereikende reserves en voorzieningen
- bespaarde rente van reserves wordt niet als structureel dekkingsmiddel ingezet;
- structurele uitgaven worden bekostigd door structurele inkomsten; incidentele inkomsten worden ingezet voor incidentele uitgaven of voor vervroegde afschrijving;
- geen verschuiving van lasten naar de toekomst;
- voor realisatie van grote investeringen worden tijdig reserves opgebouwd;
- het beschikken over een onbenutte belastingcapaciteit.

2.3 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die de gemeente in staat stellen om financiële tegenvallers op te vangen. Het betreft de volgende elementen:

Weerstandscapaciteit <i>Bedragen * € 1.000</i>	Rekening
Algemene reserve	3.053
Onbenutte belastingcapaciteit	2.243
Rekening resultaat	1.074
Totaal	6.370

Deze standen betreffen de eindstanden van 2011 zoals opgenomen in deze jaarrekening. Voor een toelichting wordt verwezen naar bijlage 4.

2.4 Risico's

De gemeente heeft altijd te maken met risico's waarvoor geen specifieke (financiële) maatregelen zijn getroffen, maar die wel van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Risico's die zich regelmatig voordoen en die vrij goed meetbaar zijn, maken hiervan geen deel uit, omdat hiervoor verzekeringen kunnen worden afgesloten of doordat hiervoor voorzieningen worden gevormd.

Om een relatie te kunnen leggen met de weerstandscapaciteit moeten de risico's worden gekwantificeerd. Dit is echter niet altijd mogelijk en in veel gevallen zullen de gemaakte keuzes arbitrair zijn (kans dat een risico zich voordoet en het bedrag dat met het risico is gemoeid).

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de financiële risico's die op dit moment worden onderkend. Deze risico's zijn niet zijn gedekt in de vorm van voorzieningen. Voor zover ze kwantificeerbaar zijn, is het risicobedrag opgenomen. Een toelichting van de risico's is opgenomen in bijlage 4.

Risico's <i>Bedragen * € 1.000</i>	Risicobedrag
Financiële risico's	
Renteontwikkeling	-
Algemene uitkering	165
Decentralisatie van taken door het rijk	-
Kwijtschelding heffingen	-
Juridische risico's	5
Planschadeclaims	55
Bouwgrondexploitatie (zie paragraaf Grondbeleid)	-
Bodemsaneringen	-
Landbouw Ontwikkelingsgebied Beemte-Vaassen	-
Verbonden Partijen (zie paragraaf Verbonden Partijen)	-
Wet Werk en Bijstand (WWB)	-
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	-
Leerlingenvervoer	-
Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)	-
Regionalisering Basisbrandweezorg	65
Wet Inburgering	-
Borg- en garantstellingen	-
Totaal Risico's	290

2.5 Conclusie weerstandsvermogen

De gekwantificeerde risico's afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit laat het volgende beeld zien:

Weerstandsvermogen <i>Bedragen * € 1.000</i>	Bedrag
Weerstandscapaciteit	6.370
Risico's (voor zover gekwantificeerd)	290
Weerstandsvermogen	6.080

Gerekend in ratio's wordt de weerstandscapaciteit 2011 als volgt weergegeven:

1. Algemene reserve in relatie tot de risico's: 10,5
2. Weerstandscapaciteit in relatie tot risico's: 21,0

Een ratio van 1,0 is in principe toereikend. Echter gelet op het feit dat een groot deel van de risico's niet kan worden gekwantificeerd, kan aan de hoogte van deze ratio's maar een beperkte waarde worden toegekend.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Inleiding

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt het beleidskader over het onderhoud van kapitaalgoederen weergegeven. De belangrijkste criteria hierbij zijn “schoon” en “heel” waarbij het gekozen uitgangspunt de gewenste kwaliteit in verhouding tot de beschikbare middelen is.

De kwaliteit en het onderhoud van de kapitaalgoederen is bepalend voor het voorzieningenniveau en de daarmee samenhangende jaarlijkse lasten. Omdat met het onderhoud van de kapitaalgoederen een aanzienlijk deel van de begroting is gemoeid, is een goed overzicht van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft, net als de andere paragrafen, een dwarsdoorsnede van de begroting omdat de kosten van het onderhoud van de kapitaalgoederen over verschillende programma's is verspreid.

3.2 Beleidskaders

Het beleid van de gemeente Epe voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is vastgelegd in de onderstaande beleidsplannen:

- Beleidsplan Wegen (2009)
- Gemeentelijk Rioleringsplan: GRP (2007, actualisatie in 2012)
- Beleidsplan bruggen (2007)
- Bomenbeleidsplan deel 1 (2006)
- Bomenbeleidsplan deel 2 (2010)
- Groenstructuurplan (2010)
- Beeldkwaliteitssysteem onderhoud openbare ruimte: BOR (2006)
- Speelruimtebeleidsplan (2001)
- Beleidsplan Openbare Verlichting (2003, actualisatie in 2012)

3.3 Stand van zaken

Hieronder wordt – per gemeentelijk kapitaalgoed – aangegeven wat de stand van zaken is met betrekking tot de uitvoering van het beleid, welke relevante ontwikkelingen er spelen per kapitaalgoed, of er noodzaak is voor bijstelling van het beleid, de financiële consequenties van het beleid en de vertaling ervan in de begroting.

3.3.1 Wegen

Bij de vaststelling van het beleidsplan Wegen 2009 is een voorziening voor het onderhoud van de wegen ingesteld om zodoende voor de lange termijn de onderhoudskosten van de wegen te kunnen dekken. Jaarlijks wordt een bedrag van € 946.000 gestort in deze voorziening. De storting en de hoogte van de voorziening is gebaseerd op de specifieke situatie in de gemeente ten aanzien de wegen en opgedane ervaringen in het wegenonderhoud uit het verleden. Jaarlijks wordt 50% van het areaal geïnspecteerd. Naar aanleiding van de inspectieresultaten wordt een onderhoudsprogramma opgesteld.

3.3.2 Riolering

De raad heeft in 2007 een nieuw Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) vastgesteld. In het vastgestelde GRP 2006-2010 zijn de benodigde maatregelen voor het verbeteren en in standhouden van de riolering genoemd en zijn de verwachte uitgaven van onderhoud en vervanging van de riolering opgenomen. Door de invoering van het rioolrecht (uitgangspunt: 100% kostendekking) is er geen financieel risico aanwezig. In 2011 is het GRP geactualiseerd. Het geactualiseerde GRP (2012 t/m 2015) wordt in 2012 vastgesteld.

In 2011 is gestart met de uitvoering van het project ‘afkoppelen hemelwater omgeving Krugerstraat Noord en Zuid te Vaassen’. Tevens is gestart met de voorbereiding van het afkoppelproject ‘Enkwegbuurt zuid te Epe’. In deze afkoppelgebieden wordt een infiltratieriool t.b.v. het hemelwater aangelegd en wordt deels het bestaande vrijvervalrioel vervangen.

In het eerste deel van 2012 wordt het project in Vaassen opgeleverd. In het tweede deel van 2012 wordt de uitvoering gestart van het afkoppelproject Enkwegbuurt zuid te Epe. Voor de periode 2011

tot 2015 moet er jaarlijks 5.5 ha worden afgekoppeld. De gebieden welke worden afgekoppeld zijn nog niet exact bepaald.

3.3.3 Bruggen

Voor het onderhoud van de gemeentelijke bruggen is in 2007 een beleidsplan vastgesteld. De gemeente Epe heeft in totaal 52 bruggen, 40 betonnen en 12 houten bruggen, in eigendom, beheer en onderhoud. Het onderhoud dat in 2011 is uitgevoerd betreft cyclisch- en regulier onderhoud.

De onderhoudskosten worden gedekt uit een voorziening. De jaarlijkse storting in de voorziening bedraagt € 25.000.

De meeste betonnen bruggen zijn meer dan 50 jaar oud. Op termijn zullen deze bruggen vervangen moeten worden. In 2011 is gestart met onderzoek naar de vitaliteit van alle bruggen binnen de gemeente. Aanleiding was het onderzoek dat was uitgevoerd op 3 bruggen te Oene, waarbij werd vastgesteld dat de bruggen niet meer voldoen aan de huidige eisen. Voor deze bruggen is inmiddels een aslast beperking opgelegd en deze bruggen worden vervangen in 2012.

3.3.4 Groen

Het Groenstructuurplan geeft de toekomstvisie weer van de gemeente Epe op groen in de openbare ruimte van de bebouwde kommen van Epe, Vaassen, Emst en Oene. Het Bomenbeleidsplan maakt onderdeel uit van het Groenstructuurplan. Op basis van het Groenstructuurplan en Bomenbeleidsplan wordt op projectniveau een nadere uitwerking gemaakt.

Voor het onderhoud van de openbare ruimte is een beeldkwaliteitplan openbare ruimte (BOR) opgesteld. Op basis van de door het college vastgestelde onderhoudsniveaus wordt de openbare ruimte regelmatig geschouwd. De resultaten worden in een logboek vastgelegd en gerapporteerd aan college en raad.

3.3.5 Speelvoorzieningen

In 2001 is het speelruimtebeleidsplan vastgesteld. Het speelvoorzieningenniveau in de gemeente voldoet aan de richtlijnen van het Handboek Speelruimtebeleid van de NUSO. Op basis van inspectie is geconstateerd dat de speeltoestellen van de gemeente Epe voldoen aan de wet- en regelgeving (Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen). De kosten voor onderhoud, beheer en vervanging worden conform het speelruimtebeleidsplan in de begroting gedekt. Het speelruimtebeleidsplan wordt niet geactualiseerd. In 2011 is gestart met het opstellen van kaders/handvatten voor het plaatsen en verwijderen van speelvoorzieningen. Deze worden in 2012 verder uitgewerkt.

3.3.6 Openbare verlichting

Het huidige beleidsplan Openbare Verlichting is in 2003 vastgesteld. Vanaf 2003 hebben zich vele ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn op de openbare verlichting. Daarnaast zijn er landelijke en provinciale ontwikkelingen op het gebied van energieverbruik en energiebesparing op openbare verlichting, die het wenselijk maken het huidige beleid te evalueren en een nieuw beleidsplan vast te stellen.

Afgelopen jaren is tijd en geld geïnvesteerd in moderniseren van de openbare verlichtingsinstallatie van de gemeente Epe. Met het voortzetten van de gekozen aanpak heeft de gemeente Epe de volgende kaderdoelstellingen voor de komende beleidsperiode:

- De kwaliteit van de verlichtingsinstallatie en de verlichting op niveau te hebben en te houden.
- Donkertebesluit doorvoeren.
- Duurzaamheid en energiebesparing realiseren.

Het belangrijkste doel van het beleidsplan Openbare Verlichting is het leggen van een bestuurlijke, beheersmatige en financiële basis voor de zorg voor de openbare verlichting in de komende vijf jaar met een doorkijk naar de daaropvolgende jaren.

De financiële risico's voor de onderhoudskosten worden afgedekt door een onderhoudsvoorziening. Voor toekomstige vervangingen is een reserve aanwezig. Beide worden gevoed door een jaarlijkse storting.

In 2011 zijn voor het eerst binnen de gemeente stabiliteitsproeven op de lichtmasten uitgevoerd, binnen het project 'afkoppelen Krugerstraat te Vaassen'. Hiermee is vastgesteld dat de voorgenomen

vervanging van lichtmasten ten minste met 5 jaar kan worden uitgesteld. In 2012 zal hieraan een vervolg worden gegeven.

Het beleidsplan zal in het voorjaar van 2012 worden vastgesteld.

3.3.7 Water

Alle belangrijke wateren in de gemeente Epe zijn in eigendom, beheer en onderhoud bij derden, voornamelijk bij het waterschap Veluwe. De gemeente beheert en onderhoudt voornamelijk bermsloten. Hiervoor zijn middelen in de begroting opgenomen.

De dekking van het onderhoud van de watergangen vindt plaats binnen de in de begroting opgenomen middelen. De risico's voor het waterbeheer worden weggenomen, door te werken met vastgestelde onderhoudsprogramma's. Hierdoor wordt een achterstand in het onderhoud voorkomen. Op dit moment is er geen aanleiding om het huidige beleid te wijzigen.

3.3.8 Gebouwen

Voor alle gemeentelijke gebouwen is een Meerjaren Onderhoudsplan (MOP) aanwezig en actueel. De onderhoudsplannen worden om het jaar geactualiseerd en eventuele gevolgen, zowel positief als negatief, worden meegenomen met het opstellen van de begroting voor volgend jaar.

Op basis van de Meerjaren Onderhoudsplannen zijn voorzieningen gevormd waaruit het groot onderhoud wordt bekostigd voor het gemeentehuis, de buitenzijde van scholen, de buiten- en binnenzijde van de gymzalen, de bibliotheken, de Ossenstal, de wijkgebouwen en de gemeentelijke woningen. De reguliere stortingen zijn in de voorzieningen verwerkt. In 2011 heeft een aanvullende storting plaats gevonden en in 2013 vindt aanvullende storting in de onderhoudsvoorzieningen plaats.

Paragraaf 4 Financiering

4.1 Inleiding

De paragraaf financiering heeft tot doel inzicht te verschaffen in de activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's, ofwel: treasury.

4.2 Beleidskaders

De gemeente hanteert bij de uitvoering van de treasuryfunctie het treasurystatuut, zoals dit is vastgesteld door de gemeenteraad op 29 oktober 2001. Het treasurystatuut is voorgeschreven op grond van de Wet fido (Wet financiering decentrale overheid). In dit statuut is de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. De stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het treasurybeleid vindt zijn weerslag in deze paragraaf.

4.3 Beleidsverantwoording

4.3.1 Treasurybeheer

De Wet fido geeft twee concrete richtlijnen voor de gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

4.3.2 Kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Juist voor kortere financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct invloed hebben op de rentelasten. Om een grens te stellen aan de korte financiering is in de Wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het begrotingsjaar. Voor Epe bedraagt de kasgeldlimiet voor 2011 € 5,9 miljoen (zie bijlage 5).

Uitgangspunt is dat het financieringstekort zoveel mogelijk met kort geld wordt gefinancierd omdat het rentepercentage voor kort geld lager is dan het percentage voor leningen met een lange looptijd.

In 2011 zijn in de tweede helft van het jaar diverse kasgeldleningen afgesloten. Per 31 december 2011 bedraagt het totaal aan opgenomen kasgeldleningen € 7,5 mln. Omdat voor de toetsing het gemiddeld opgenomen bedrag (van de 'netto vlottende schuld') in het kwartaal wordt gehanteerd, is er geen sprake van overschrijding van de kasgeldlimiet in 2011.

4.3.3 Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. De bedoelde aanpassingen van rentepercentages doen zich voor bij herfinanciering en renteherziening.

- Herfinanciering houdt in dat een vervangende lening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichtingen van bestaande leningen te voldoen.
- Renteherziening doet zich voor wanneer de geldgever het rentepercentage van een lening gedurende de looptijd herzielt.

De renterisiconorm stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking mag komen voor herfinanciering en/of renteherziening. Voor Epe bedraagt de renterisiconorm € 13,8 miljoen.

Het werkelijke renterisico was in 2011 nihil omdat er in 2011 geen nieuwe leningen zijn aangetrokken en er geen renteherzieningen hebben plaatsgevonden op de in voorgaande jaren afgesloten leningen. In de voorgaande jaren was dit ook het geval.

4.4 Financiering

4.4.1 Financieringspositie

Voor 2011 was een financieringstekort begroot op € 10 miljoen. Dit tekort zou gefinancierd worden met kortlopende en langlopende geldleningen.

Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van de volgende percentages:

Rente kort:	2,0%
Rente lang:	4,5%

In 2011 is de kasgeldlimiet niet overschreden. Om die reden zijn er geen langlopende leningen aangetrokken. Wel zijn er 7 kortlopende geldleningen aangetrokken met een rentepercentage variërend van de 0,56 % tot maximaal 1,40%.

4.4.2 Leningenportefeuille

In totaal staat eind 2011 ca. € 3.000.000 aan langlopende geldleningen uit. Het gemiddelde rentepercentage van deze leningen bedraagt 5,2%.

4.4.3 Uitzettingen

Het beleid van de gemeente Epe is om de tijdelijke overtollige middelen risicomijdend uit te zetten. In 2011 was er geen sprake van overtollige middelen.

De gemeente heeft wel diverse uitzettingen/beleggingen bij o.a. de BNG en Vitens uit hoofde van haar publieke taak.

4.5 Conclusie

Het financieren met kortlopende leningen heeft binnen de kaders van het treasury statuut plaatsgevonden. De richtlijnen van de Wet fido (de kasgeldlimiet en de renterisico-norm) zijn niet overschreden.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

5.1 Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening heeft tot doel om inzicht te geven in de stand van zaken op het gebied van de bedrijfsvoering aangezien een goede bedrijfsvoering van belang is voor een succesvolle uitvoering van de beschreven programma's. Onder bedrijfsvoering wordt daarbij verstaan personeel en organisatie, informatievoorziening en automatisering, financiën, huisvesting (incl. facilitaire zaken), communicatie en juridische zaken (PIOFHA-JC).

5.2 Beleidskader

Het beleidskader voor de inrichting van de organisatie en de bedrijfsvoering is vastgelegd in het bestuurs- en managementconcept. In het bestuurs- en managementconcept wordt beschreven hoe er gewerkt, gemanaged, bestuurd en samengewerkt wordt binnen de gemeente Epe.

Het bestuurs- en managementconcept is (juridisch) vertaald in een aantal formeel vastgestelde verordeningen en regelingen. Enkele belangrijke daarbij zijn:

- organisatiebesluit
- mandaatverordening
- beheersverordeningen

5.3 Beleidsverantwoording

Hieronder wordt per deelaspect van de bedrijfsvoering binnen de organisatie verantwoording afgelegd over de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2011.

5.3.1 Personeel

De HRM-visie uit 2010 is uitgewerkt in een uitvoeringsnotitie, die vorm geeft aan loopbaanbegeleiding en mobiliteit en de te hanteren procedures bij organisatieveranderingen.

Er is een start gemaakt met de professionalisering van de personeels- en salarisadministratie, waarbij de invoering van e-HRM wordt betrokken. Tevens is gestart met een onderzoek naar samenwerking met andere gemeenten of uitbesteding van deze taak.

5.3.2 Communicatie

In 2011 speelden voor de eenheid communicatie de volgende speerpunten:

- Reguliere communicatie, aangevuld met extra inzet op majeure projecten
- Beschreven werkwijze burgerparticipatie met de 'participatieladder' als leidraad, onderdeel Strategische Visie op Communicatie 2011-2014 en voorbereidingen implementatie
- Ontwikkeling Strategische Visie op Communicatie 2011-2014, fundament voor communicatie tot 2014
- Interne communicatie: ontwikkeling nieuwe interne informatiebrief en inventarisatie mogelijkheden intranet
- Verdere uitbouw van en ondersteuning aan digitale ontwikkelingen via internet
- Overgang nieuw beheersysteem website, redactie gevormd en opgeleid
- Start communicatie NUePe, het Eper e-overheidprogramma

5.3.3 Juridische zaken

Het rechtmatig functioneren van de organisatie is het uitgangspunt van handelen. Om dat te realiseren blijft op het gebied van juridische zaken de komende jaren het accent liggen op de ontwikkeling van juridische kwaliteitszorg binnen de organisatie.

Juridische kwaliteitszorg is een belangrijke taak om het rechtmatig functioneren van de organisatie te waarborgen.

Juridische medewerkers van alle gemeentelijke afdelingen zien elkaar regelmatig in het juridisch platform waarbinnen juridische problemen worden besproken en vragen kunnen worden voorgelegd.

In 2011 heeft de rekenkamercommissie een quick scan gehouden over de kwaliteit van de juridische procedures in de gemeente. De rekenkamercommissie is van mening dat de uitkomsten van de quick

scan niet tot opzienbarende resultaten hebben geleid. Inmiddels heeft ook de commissie voor de Bezwaarschriften geconstateerd dat getroffen maatregelen ter verbetering van de juridische kwaliteit, vruchten beginnen af te werpen.

In aanvulling daarop is besloten dat bij alle besluiten met een maatschappelijke impact, waaronder bestemmingsplannen, vooraf een juridische toetsing zal plaatsvinden. Wij verwachten dat deze toetsing tot een verbetering van de juridische kwaliteit van de betreffende besluiten zal leiden.

Niettemin is de formatie op de eenheid bestuurszaken tijdelijk met 1 fte uitgebreid. Dit moet de komende drie jaren tot een kwaliteitsimpuls leiden en tot zichtbare resultaten op centraal niveau. Deze tijdelijke uitbreiding is/wordt bekostigd binnen de reguliere formatie van de betreffende afdeling.

De juridische clustering die in 2011 was voorzien, is door een gewijzigde prioriteitstelling nog niet tot stand gekomen. De inzet is eerst gericht op het stroomlijnen van werkprocessen.

Met name het aantal ingediende (hoger) beroepschriften bij de rechtbank en de afdeling bestuursrechtspraak was het afgelopen jaar hoger dan gebruikelijk. Dat kan worden verklaard door de hausse aan bezwaarschriften die in 2010 kon worden gesignaleerd. Het grootste deel van de beroepen had betrekking op handhaving van permanente bewoning van recreatiewoningen.

Bestuursrechtelijke zaken

Beroepen bij de Rechtbank

In 2011 zijn er bij de rechtbank 17 nieuwe beroepen ingediend. Over 37 zaken is in 2011 een uitspraak gedaan (en is een zitting geweest). Hiervan hadden 16 uitspraken betrekking op handhaving permanente bewoning recreatiewoningen.

Uitspraak in 2011	Aantal	Percentage
Niet-ontvankelijk	6	16%
Ongegrond	18	49%
Gegronnd maar rechtsgevolgen in stand gebleven	8	21%
Gegronnd	5	14%
Totaal	37	100%

Hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State

In 2011 zijn er bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State 23 nieuwe hoger beroepschriften ingediend, waarvan 4 door het college van Epe zelf. 15 hogere beroepen - waaronder de 4 door het college ingediende beroepen - hebben betrekking op handhaving permanente bewoning.

Over 9 zaken is uitspraak gedaan (en is een zitting geweest).

Uitspraak in 2011	Aantal	Percentage
(Kennelijk) ongegrond	5	56%
Gegronnd + ongegrond beroep college	2	22%
Gedeeltelijk gegronnd, gedeeltelijk ongegrond	2	22%
Totaal	9	100%

N.B.: Eén door het college ingesteld hoger beroep is ongegrond verklaard.

Ondanks een beperkt aantal in gebreke stellingen - werd ook in 2011 geen dwangsom verbeurd.

Het Interne Controleplan heeft ook in 2011 onze aandacht gevraagd. Periodiek zijn een aantal interne controles uitgevoerd om het rechtmatig functioneren te toetsen.

De verschuiving van een meer ontwikkelende naar een toetsende rol heeft zich voortgezet.

Civiele zaken

In 2011 is de gemeente vier keer gedagvaard. Twee keer betrof het een verzetsdagvaarding tegen een dwangbevel om een verbeurde dwangsom te betalen. Beide zaken lopen nog.

Twee keer heeft de rechtbank een civiele vordering afgewezen. In één geval is inmiddels hoger beroep ingesteld. In het andere geval is de termijn om in hoger beroep te gaan, nog niet verstreken.

Kosten

Met name de intensivering van de handhaving heeft in 2011 een stijging van het aantal administratieve (hoger) beroeps procedures (en daarmee samenhangende kosten) te zien gegeven. Het heeft ertoe geleid dat op een budget van € 44.000 de kosten ruim € 17.000 hoger zijn uitgevallen dan geraamd.

5.3.4 Organisatie en regie

Regie

Met de visie op regie laten we als gemeentelijke overheid zien hoe we bestuurlijk en ambtelijk handelen. Het accent van de gemeente ligt op verbinden en samenbrengen door helder aan te geven wat te bereiken, hoe dat te doen en met wie. Samenwerken en met elkaar afspraken maken is noodzaak. De gemeente gaat minder zelf uitvoeren en laat dit zoveel mogelijk over aan burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Vanuit het programma regie, één van de vier gemeentelijke hoofdprocessen, zijn activiteiten ondergebracht in het zogenaamde projectenboek. Dit is het instrument waarmee het college op een integrale en effectieve wijze het collegeakkoord uitwerkt.

Belangrijke projecten die gestart zijn en waarin samenwerking met partijen uit de samenleving en een heldere rolbepaling centraal staan, betreffen de uitwerking van de centrumplannen in Epe en Vaassen, het invoeren van wijkgericht werken en het doorontwikkelen van het subsidiebeleid.

Ook is gestart met het overdragen van taken aan derden. Gesprekken lopen met sportverenigingen over een nieuwe opzet beheer en onderhoud buitensportaccommodaties. De eerste plannen voor de uitbesteding van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte zijn gemaakt en de vormgeving van het gemeentelijk opdrachtgeverschap betreffende de openbare ruimte.

Aansluitend op voornoemde projecten is gestart met een actieplan gericht op het personeel, afgeleid van de HRM-visie, om ervoor te zorgen dat de benodigde rollen uitgevoerd kunnen worden.

Dienstverlening

De visie op gemeentelijke dienstverlening is in december 2010 gepresenteerd en geeft richting aan de verdere ontwikkeling. De eisen vanuit het rijk (Nationaal Uitvoeringsprogramma) aan de gemeentelijke (digitale) dienstverlening hebben geleid tot een herijking van de bestaande plannen. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van het programma NUePe. Daarin staan de projecten vermeld die uitgewerkt (gaan) worden om te voldoen aan de wettelijke eisen. Uitgegaan wordt van twee hoofdclusters, te weten het realiseren van een Klant Contact Centrum en het opzetten van basis- en kernregistraties. Daarnaast zijn er ondersteunende activiteiten gepland rond proces- en projectmatig werken, communicatie en cultuur en het ontwikkelen van informatiebeleid. Het programma is medio januari 2012 aan uw raad gepresenteerd.

5.3.5 Informatievoorziening en automatisering

Het doel van het programma elektronische overheid is het verbeteren van de dienstverlening aan de burgers. Om dat te bereiken is landelijk onder andere het stelsel van basisregistraties geïntroduceerd en wordt gewerkt aan het standaardiseren van dienstverlening.

In het realisatieprogramma EGEM is vastgelegd met welke projecten de gemeente Epe deze omslag wil realiseren. In 2009 is gestart met de uitvoering van het realisatieprogramma. In 2011 is de koppeling tussen de BAG en het GBA gerealiseerd.

In 2011 is gestart met de voorbereidingen van het programma NUePe. NUePe is de opvolger van het realisatieprogramma EGEM. Het NUePe-programma is de Eper vertaling van de overheidsbrede Implementatieagenda dienstverlening e-overheid (I-NUP).

Projecten uit het realisatieplan die nog niet waren gerealiseerd (binnen gemeentelijk gebruik basisregistraties) of volgens planning nog niet waren gestart (Nieuw Handels Register, Basisregistratie Grootchalige Topografie, Persoonlijke Internet Pagina en KCC) zijn opgenomen in dit programma.

5.3.6 Gemeentelijk inkoopbeleid

Het ministerie van VROM heeft de kleine gemeenten niet allemaal onderzocht of de doelstellingen rondom duurzaam inkopen gehaald zijn. De tweejaarlijkse meeting is voor de kleine gemeenten via een steekproef geschied. De gemeente Epe viel hier niet onder.

In 2011 is op voorstel van de Stedendriehoek besloten om de duurzaamheid met ingang van 2012 jaarlijks te onderzoeken in plaats van de tweejaarlijkse meeting.

De doelstelling om 100% duurzaam in te kopen binnen de Stedendriehoek is nader aangescherpt.

In 2013 wil de gemeente Epe 100% duurzaam inkopen.

5.3.7 Planning en control

In 2011 is een vervolg gegeven aan de vernieuwing van de planning en control cyclus. Het doel is te komen tot een vereenvoudiging van de instrumenten, toegespitst op de gebruiker.

Op bestuurlijk niveau gaat het om de perspectiefnota, de programmabegroting, de jaarrekening, de tussentijdse rapportages en doelen en indicatoren. Over de perspectiefnota en de voortgangsrapportage zijn in overleg met de commissie planning en control stappen tot vereenvoudiging afgesproken. Ook de intern (organisatie) gerichte onderdelen worden kritisch bekeken. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld waarin de prioriteiten worden benoemd. De visie van waaruit wordt gewerkt is: de klant centraal, vertrouwen, eenvoud en duidelijkheid.

De interne controle is in 2011 volgens plan uitgevoerd, toegespitst op de werking van processen (getrouwheid van de informatievoorziening) en de rechtmatigheid in de uitvoering. In een aantal gevallen zijn tekortkomingen geconstateerd en verbeteringen voorgesteld en/of doorgevoerd.

De geconstateerde gebreken hebben vooral betrekking op de werking van de processen en hebben niet geleid tot materiële financiële consequenties voor de gemeente.

Aan het in 2009 gestarte project 'Ombuigen met visie' is in 2011 verder uitvoering gegeven. De eerste ombuigingen, vooral intern gericht, zijn verwerkt in de begroting en jaarrekening 2011. De ombuigingen voor 2012 en verder zijn uitgewerkt in 2011 en vertaald in de begroting 2012. De ombuigingen 2013 en verder worden voorbereid in 2012. In de commissie Planning en Control heeft ook in 2011 enkele malen overleg plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van gemeenteraad en college en vakspecialisten uit de gemeentelijke organisatie. Onderwerpen die aan de orde zijn betreffen de planning en control cyclus en bedrijfsvoeringzaken. Daarnaast vindt het overleg met de accountant via de commissie plaats.

5.3.8 Gemeentelijke integriteit

In het kader van het gemeentelijke integriteitbeleid, dient er jaarlijks verslag te worden uitgebracht aangaande de meldingen van schendingen van de integriteit en de daarop genomen maatregelen.

Over het verslagjaar 2011 zijn er geen meldingen van schendingen van de integriteit bekend.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 Inleiding

De paragraaf Verbonden Partijen geeft inzicht in de relaties en verbindingen van de gemeente met verbonden partijen. Van een 'verbonden partij' is sprake wanneer er bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en wanneer er financiële belangen mee gemoeid zijn.

- onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel hebben in het bestuur van de participatie of het hebben van stemrecht;
- met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Voor het inzicht van de raad is het van belang dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in de programma's, in hoofdlijnen wordt aangegeven. Verbonden partijen voeren vaak beleid uit dat de gemeente in principe zelf ook zou kunnen uitvoeren. De verbonden partijen worden in feite gemandateerd door de gemeente. De gemeente (of samenwerkende gemeenten) blijven uiteindelijk verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Er blijft dan voor de raad nog steeds een kaderstellende en controlerende taak bij de programma's. Kernvragen zijn dan bijvoorbeeld of de doelstellingen van verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. Andere belangrijke aspecten zijn de kosten - het budgettaire beslag - en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

6.2 Beleidskaders

In deze paragraaf wordt ingegaan op de visie die de gemeente heeft op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen en op beleidsvoornemens van de verbonden partijen en relevante ontwikkelingen.

In de nota verbonden partijen (april/mei 2012 in de raad) wordt van elke verbonden partij het bestuurlijk en financieel belang weergegeven.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan:

- ontwikkelingen die van belang zijn;
- uitgangspunten;
- visie;
- een lange termijn aanpak;
- prioriteiten;
- de taakverdeling tussen de raad en het college.

In de beheersverordening is bepaald dat het aangaan van nieuwe participaties, het beëindigen van bestaande participaties en het wijzigen van bestaande participaties bevoegdheden zijn van de raad.

6.3 Ontwikkelingen

6.3.1 Felua

De Felua-groep weet de uitvoering van de Wsw (Wet Sociale Werkvoorziening) en andere (autonome) taken slagvaardig uit te voeren. Dit doet de organisatie binnen de middelen die de organisatie via de gemeente vanuit het Rijk ontvangt (uitkering WSW) en middelen die zij zelf verwerft bij (commerciële) derde partijen.

Door kostenbesparingen is Felua er in het jaar 2011 in geslaagd een negatief begroot resultaat van € 600.000 voor 2011 om te buigen naar een negatief resultaat van een € 50.000 in de reguliere exploitatie (op basis van conceptcijfers t/m november 2011). Hierbij moet worden opgemerkt dat de effecten van de beëindiging van Twinny Load nog niet hierin zijn meegenomen.

Voor de gemeente Epe staan er momenteel 44 mensen op de wachtlijst om in te stromen in de Wsw. Per 31 december jl. waren er voor Epe 262 mensen werkzaam binnen de Felua-groep in het kader

van de Wsw. Regionaal gezien (Epe, Heerde, Apeldoorn) zijn er in 2011 220 mensen ingestroomd bij de Feluagroep. Het aantal mensen op de wachtlijst is licht afgenomen van 353 naar 351. Jaarlijks krijgen gemeenten een taakstelling van het Rijk voor de uitvoering van de Wsw. Voor Epe betrof dit in 2011 232,76 SE's (Sociale Equivalent). In 2012 is dit aantal licht afgenomen naar 231,37. Naar de Felua-groep is in 2011 een bedrag van bijna € 6 mln. overgemaakt voor de uitvoering van de Wsw.

Huidige ontwikkelingen:

1. Weerstandsvermogen

De Felua-groep had eind 2010 een hoge solvabiliteit (bijna 50%). Het verlies voortvloeiend uit de beëindiging van Twinny Load zal in belangrijke mate een negatieve invloed hebben op het resultaat 2011. Dit zal er toe leiden dat Felua inteert op haar weerstandsvermogen.

2. Samenvoeging regelingen onderkant arbeidsmarkt en herstructureringsfaciliteit

Het kabinet wil per 1 januari 2013 de huidige regelingen Wsw, Wwb, Wij en Wajong samenvoegen tot één regeling. De Wsw blijft bestaan voor de huidige werknemers en voor mensen die onder de nieuwe regeling de indicatie beschut werken krijgen. De andere mensen zullen m.b.v. loondispensatie aan het werk gaan. De regiefunctie komt bij de gemeenten te liggen.

Het Rijk heeft een herstructureringsfaciliteit geopend met als doel om de transformatie richting een efficiëntere bedrijfsvoering van de sw-sector te ondersteunen door een bijdrage te leveren in de herstructureringskosten. Het Rijk stelt daarvoor in de periode 2012-2018 400 miljoen euro beschikbaar. De herstructureringsfaciliteit heeft alleen betrekking op de aanpassing van de uitvoering van de Wsw en de daarmee gepaarde gaande kosten. Gemeenten kunnen hun aanvraag indienen tot en met 30 april 2012.

3. Activeren mensen op de wachtlijst

In 2012 wordt het activeringstraject vervolgd voor de mensen die op de wachtlijst Wsw staan en in 2010/2011 geactiveerd zijn. De geactiveerden werken 20 uur per week met behoud van hun uitkering. De gemeente betaalt aan Feluagroep/Interstap een bedrag voor de begeleiding. Onderzocht zal worden hoe en in welke vorm na 2012 zal moeten worden omgegaan met de wachtlijst. Dit hangt mede samen met komst Wet werken naar Vermogen en de bezuinigingen.

6.3.2 Regionale samenwerking

De gemeente Epe is lid van de Regio Stedendriehoek en werkt daarin samen met de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Lochem, Voorst en Zutphen. De regio werkt samen volgens een strategische agenda waarvan de basis ligt in de volgende visies, te weten: de regionale structuurvisies (steden en voorlanden), de regionale economische visie en de regionale sociale agenda. Het afsluiten van een regiocontract met de provincie wordt in 2012 afgerond.

De toezichthoudende rol van de gemeenteraad op het openbaar onderwijs ligt voor de meeste taken nu bij de Regioraad Noord-Veluwe sinds ons primair openbaar onderwijs per 1 januari 2010 is opgegaan in de Stichting Proo. De woning toewijzing heeft Epe met ingang van 1 januari 2012 pro forma opgezegd bij de regio Noord-Veluwe om te onderzoeken of een subregio bestaande uit Hattem, Heerde en Epe meer voor de hand ligt in verband met de verhuisbewegingen. Hoewel in de loop van 2011 een aantal overleggen tussen partijen heeft plaatsgevonden heeft dit nog niet geleid tot afgeronde afspraken m.b.t. subregionale woonruimteverdeling. Bovendien wordt in 2012 de totstandkoming van nieuwe Huisvestingswet verwacht. Het kan wenselijk zijn, na het inwerking treden van de wet, niet langer bindingseisen te stellen. Ook dit kan dan bij de herziening van de woonruimteverdeling worden meegenomen. Recentelijk is een werkgroep gevormd die voorstellen zal uitwerken. E.e.a. zal in het komend jaar verder worden uitgewerkt en wellicht leiden tot een nieuwe vorm van regionale dan wel subregionale woonruimteverdeling.

6.3.3 GGD

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelre-IJssel is de gezondheidsdienst van 21 gemeenten. GGD Gelre-IJssel beschermt en bewaakt de gezondheid van de inwoners van de gemeenten in zijn regio. In 2011 is Deventer uitgetreden en Heerde toegetreden. Een wijziging in de Wet publieke gezondheid heeft voor Hattem grote gevolgen. Hattem wordt verplicht om congruent te worden aan de Veiligheidsregio voor de taken op het gebied van publieke gezondheidszorg.

6.3.4 Streekarchivariaat

Het streekarchivariaat is een samenwerking tussen de gemeenten Epe, Hattem en Heerde. In de gemeenschappelijke regeling worden de kosten gezamenlijk gedragen. Epe is nu centrumgemeente.

6.3.5 Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)

De Wet op de Veiligheidsregio's en de hieraan verbonden Algemene Maatregelen van Bestuur zijn per 1 oktober 2010 van kracht geworden. De veiligheidsregio's hebben een jaar de tijd om 3 beleidsdocumenten op te stellen: risicoprofiel, regionaal beleidsplan en regionaal crisisplan. Deze overgangperiode is voor de VNOG verlengd tot 1 juni 2012.

Het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio heeft het risicoprofiel in december 2010 vastgesteld.

Op basis van dit risicoprofiel dient een regionaal crisisplan te worden opgesteld ter vervanging van de gemeentelijke rampenplannen. De deelplannen worden geclusterd en de bemensing van beleidsteam en managementteam ondergaat een aantal wijzigingen. Voorts dient de gemeentelijke organisatie voor rampen en crises dient per 1 juni 2012 te voldoen aan een bepaald basisniveau. Dit wordt vastgelegd in het regionaal beleidsplan, dat het derde op te stellen document is. Het regionaal beleidsplan en het regionaal crisisplan deel A zijn beide vastgesteld door het Algemeen Bestuur in december 2011. Deel A omvat het algemene (statische) deel, aan deel B (handboek bevolkingszorg omvattende functieomschrijvingen) wordt momenteel gewerkt. Dit wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur in juni 2012.

Gemeentelijke processen

Vooruitlopend op de nieuwe wet had de VNOG al een convenant gesloten met het ministerie van Binnenlandse Zaken waarin prestaties over de basisvereisten crisismanagement zijn opgenomen (melding, alarmering, opschaling, coördinatie, oefenen) om te groeien naar de vereiste wettelijke criteria.

De veiligheidsregio stelt een beleidsnotitie en plan van aanpak op hoe te komen tot de basisvereisten / kwaliteitscriteria crisismanagement. Dit betreft onder meer piketregelingen om vereiste opkomsttijden te realiseren, poolvorming van sleutelfunctionarissen en intensivering van opleidings- en oefentrajecten. De uitvoering van deze wettelijke taken vragen extra gemeentelijke investeringen. Momenteel worden prestatieafspraken ontwikkeld om de intergemeentelijke samenwerking concreet vorm te geven. In de zomer van 2011 is de notitie bemensing gemeentelijke crisisorganisatie goedgekeurd in VNOG verband. Dit betekent dat de bemensing intergemeentelijk geregeld wordt. De alarmering wordt hier op aangepast.

Brandweezorg

Bepaald is dat de verantwoordelijkheid voor de brandweezorg overgaat van gemeente naar de VNOG. De bestuurlijke en operationele slagkracht moet worden versterkt. De realisatie van de overdracht van gemeente naar regio is formeel vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling VNOG (1-1-2011). De brandweezorg zal worden uitgevoerd op clusterniveau. De inrichting van het cluster is opgenomen in het organisatieplan brandweercluster Epe-Voorst-Apeldoorn (EVA). Dit plan is in het voorjaar 2011 vastgesteld.

6.3.6 Circulus

Epe is aandeelhouder (11,02%) in Circulus voor inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en straatreiniging.

Voor het opvangen van schommelingen in de resultaten van de bedrijfsvoering van Circulus wordt een buffer in het eigen vermogen van Circulus opgebouwd. Deze buffer, het zogenoemde garantievermogen (eigen vermogen en achtergestelde leningen), kan maximaal 20% van het balanstotaal zijn. Voor het opbouwen van het garantievermogen heeft de gemeente Epe, op basis van 11,02% van de aandelen, een achtergestelde lening aan Circulus verstrekt van € 220.000.

Nadat er in een eerder stadium een nauwere samenwerking tussen Circulus BV en Berkel Milieu NV tot stand gekomen was, is in 2011 een verkenning opgestart tot een verdergaande samenwerking tussen deze beide bedrijven die uit kan monden in een fusie. Hiertoe is een stappenplan opgezet die in 2012 verdere uitwerking vindt. Hierbij zal de raad betrokken worden.

De verwerkingskosten van afval blijken in 2011 € 212.000 lager te zijn dan begroot. Samen met meevallende afrekeningen van verwerkingskosten van voorgaande jaren (€ 16.000) en een lager vastgestelde DVO 2011 dan waarmee in de begroting rekening werd gehouden (€ 14.000) komen de totale kosten van Circulus € 242.000 lager uit. Dit voordeel zal via de egalisatiereserve ten gunste van de afvalstoffenheffing worden gebracht.

In 2012 zal de herijking van de dienstverleningsovereenkomst worden afgerond.

6.3.7 RGV

In 2011 is de gemeenschappelijke regeling Recreatiegemeenschap Veluwe opgeheven. Gemeente Epe is aandeelhouder geworden in de RGV Holding BV. De uitgegeven aandelen, 181.600 groot één euro, zijn naar rato verdeeld over de deelnemende gemeenten. Gemeente Epe heeft 6.705 aandelen ontvangen. Voor de afkoop van het onderhoud aan de fietspaden heeft de gemeente een bedrag van € 1.400.000 van RGV en provincie Gelderland ontvangen. In de in 2012 vast te stellen fietsnota zal de inzet van dit afkoopbedrag worden vastgelegd

6.3.8 Stichting Proo

Per 1 januari 2010 is het bestuur van het openbaar onderwijs overgegaan naar de Stichting Proo. Tevens is de toezichthoudende taak overgedragen aan het algemeen bestuur van het samenwerkingsverband regio Noord-Veluwe. Alleen het besluit voor het sluiten en oprichten van scholen is voorbehouden aan de gemeenteraad van Epe.

De financiële situatie bij de Stichting Proo is vooralsnog zorgelijk. In 2011 is er een begroot tekort van € 300.000. Het geprognosticeerde tekort over 2011 is echter € 782.000. Het bestuur zal vele maatregelen nemen om dit tekort op te heffen. De verwachting van het bestuur is dat men in 2012 geen tekort meer heeft op de jaarrekening. Het bestuur wordt op verzoek van het algemeen bestuur van de regio Noord-Veluwe bijgestaan door een drietal financiële experts van de gemeenten van de regio. Alhoewel de ingrepen fors zullen zijn, is er weer vertrouwen dat men er uit komt. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening was de begroting 2012 nog niet vastgesteld.

6.3.9. Publiek Private Samenwerking (PPS)

Het Publieke Private Samenwerkingsverband (PPS) is een bijzondere vorm van een verbonden partij, omdat naast de overheid ook private partijen deelnemen. Een veel voorkomende vorm van een PPS is lokale gebiedsontwikkeling. Het risicoprofiel is op financieel gebied hoog. De gemeente loopt risico over het ingebrachte geld en dient daarnaast rekening te houden met het private belang dat kan afwijken van de eigen doelstelling. Aan de andere kant kan sprake zijn van forse exploitatiewinsten waarin de gemeente kan meedelen. Epe neemt momenteel deel aan één PPS ('t Slath). Hier is sprake van een bouwclaim-model. Bij het bouwclaim-model verkopen marktpartijen grond aan de gemeente in ruil voor het recht op afname van bouwrijpe kavels. De gemeente draagt vrijwel volledig de risico's van de grondexploitatie (vergelijkbaar met actief grondbeleid). De sturingsmogelijkheden voor de gemeente zijn ook maximaal.

6.4 Financiën

In de jaarrekening 2011 zijn de volgende bedragen opgenomen voor de verbonden partijen:

Verbonden partijen 2011 (in euro)	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten		
Regio Stedendriehoek	88.000	85.000
Streekarchivariaat Noord Veluwe	87.000	85.000
Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (openbare veiligheid) *	281.000	281.000
GGD	476.000	461.000
Felua (uitvoering WSW)	5.996.000	5.996.000
Circulus	3.152.000	2.910.000
Baten		
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)** (dividend)	115.000	140.000
Vitens** (dividend)	97.000	93.000
* VNOG bijdrage voor grootschalig optreden		
** Bestuurlijk belang wordt bepaald door het stemrecht tijdens de Vergadering van Aandeelhouders		

6.5 Risico's

Naast wat in de inleiding van deze paragraaf al is genoemd in algemene zin en de hierboven geschetste ontwikkelingen, zijn er geen andere specifieke risico's te melden.

Paragraaf 7 Grondbeleid

7.1 Inleiding

De paragraaf Grondbeleid beoogt inzicht te geven in het gemeentelijke beleid met betrekking tot de grondexploitatie. De grondexploitatie is een activiteit die voor de gemeente van groot belang is met het oog op de uitvoering van haar strategische doelstellingen.

7.2 Beleidskaders

In januari 2010 is de Nota Grondbeleid 2009 door de gemeenteraad vastgesteld. De in deze nota verwoorde uitgangspunten worden gehanteerd als kaders voor het grondbeleid van de gemeente Epe. Er is gekozen voor regisserend grondbeleid. Dit regisserend grondbeleid houdt in dat per ontwikkelingslocatie vooraf wordt bepaald welk beleid wordt gevoerd. Voor locaties waar het mogelijk en verantwoord is om actief grondbeleid toe te passen, kan actief grondbeleid worden uitgevoerd.

7.3 Beleidsverantwoording

7.3.1 Grondaankopen

In 2011 is in totaal 1.957 m² grond aangekocht. Het betreft openbaar gebied (wegen, voetpaden en groenvoorziening) dat nog geen eigendom was van de gemeente.

7.3.2 Grondverkoop

In 2011 zijn kavels voor woningbouw verkocht in de plannen Kerkweg (Oene) en Oene-West (totale oppervlakte 1.515 m²). Op het bedrijventerrein Eekterveld is een perceel bedrijfsterrein met een oppervlakte van 2.301 m² verkocht. In Epe is een perceel grond (183 m²) verkocht ten behoeve van een winkeluitbreiding. Daarnaast zijn er enkele reststroken verkocht met een totale oppervlakte van 2.507 m². Totaal is in 2011 6.506 m² grond verkocht.

7.3.3 In exploitatie genomen gronden

In 2011 is het complex Veluwepoort afgesloten. Het eindresultaat van dit complex (€ 49.208 positief) is toegevoegd aan de reserve bouwgrondexploitatie.

Van de volgende lopende complexen van het grondbedrijf zijn in 2011 grondexploitatie-begrotingen opgesteld of indien deze al aanwezig waren, zijn deze herzien:

EPE

Warande (31)
Boskamp (70)
Kweekweg VI (66)
Klaarbeek (92)

OENE

Oene-West (61)
Kerkweg (62)

EMST

Kerkhofweg (94)

VAASSEN

Pastoorsweg (89)
Oosterhof (58)
Vulcanusterrein (32)
De Pirk-Noord (51)
Voormalige Kouwenaarschool (56)
Oosterhof-Zuid (68)

Met zekerheid gerealiseerde winsten moeten (op grond van de voorschriften) tussentijds worden verantwoord. Deze winsten worden toegevoegd aan de reserve bouwgrond-exploitatie. Door de gemeente Epe wordt het bedrijfseconomische voorzichtigheidsprincipe gehanteerd: *winsten worden eerst verantwoord als deze zijn gerealiseerd*.

In 2011 zijn van de volgende complexen voorlopige winsten overgeboekt naar de reserve bouwgrondexploitatie:

- Pastoorsweg (89) € 143.150
- Oene-West (61) € 40.900
- Eekterveld III (86) € 97.138

Als uit een grondexploitatiebegroting blijkt, dat er een verlies op een complex ontstaat, wordt dit verlies direct ten laste van de reserve bouwgrondexploitatie gebracht. In dit kader is per 31 december 2011 € 156.000 verlies genomen op een aantal complexen.

7.3.4 Nog niet in exploitatie genomen gronden

De gemeente bezit gronden, totaal ruim 23 ha, die nog niet in exploitatie zijn genomen. Als gevolg van taxaties van de gronden moest van de boekwaarde van deze gronden naar beneden worden bijgesteld. Dit leidt in de jaarrekening 2011 tot een afwaardering van € 522.000. Dit bedrag is ten laste van de reserve bouwgrondexploitatie gebracht.

De taxatiewaarde van deze gronden, incl. enkele panden, bedraagt per 1 januari 2012 ca. € 3,3 miljoen.

7.3.5 Reserve bouwgrondexploitatie

Aangezien grondexploitaties betrekking hebben op meerjarige vastgoedontwikkelingen, is het evident dat hieraan risico's zijn verbonden. De reserve bouwgrondexploitatie wordt opgebouwd uit de eindresultaten van de grondexploitaties van alle afgesloten complexen plus alle tussentijdse winst- en verliesnemingen.

Jaarlijks wordt in het kader van de begroting en de jaarrekening een risico-inschatting gemaakt, die als basis dient voor de financiële vertaling naar de benodigde omvang van de benodigde reserve grondexploitatie. In de Nota Grondbeleid 2009 is een model opgenomen voor de berekening van benodigde reserve bouwgrondexploitatie. Met dit model wordt voor elk complex het risicobedrag ingeschat waarbij gebruik wordt gemaakt van drie risicovariabelen. Daarnaast wordt een risicobedrag bepaald voor de (nog) niet in exploitatie genomen gronden.

De benodigde reserve per 1 januari 2012 wordt op basis van de geactualiseerde grondexploitatiebegrotingen (per 1 januari 2012) en taxatie van de (nog) niet in exploitatie genomen gronden als volgt berekend:

- risicobedrag voor looptijd van het complex	€ 519.751
- risicobedrag voor investeringen	- 4.292.662
- risicobedrag voor opbrengsten	- 2.062.304
- risicobedrag voor (nog) niet in exploitatie genomen gronden	- 35.741
Benodigde reserve bouwgrondexploitatie per 1 januari 2012	€ 6.910.458

In de begroting 2011 was al een storting in de reserve geraamd van € 2.483.000. Na verwerking van deze storting en de winst- en verliesnemingen over 2011 bedraagt de werkelijke stand van de reserve bouwgrondexploitatie per 31 december 2011 € 3.065.000. Het verschil van € 3,8 mln. tussen de werkelijke en benodigde reserve kan voor € 2,7 mln. worden gedekt door het totaal van de verwachte winsten van de lopende complexen van het grondbedrijf. Daarnaast is in de begroting 2012 reeds een aanvullende storting opgenomen van € 656.000. Op basis hiervan is in de jaarrekening 2011 een aanvullende storting in de reserve gedaan van € 492.000.

7.3.6 Reserve regionaal woningbouwprogramma

Naast de reserve bouwgrondexploitatie dient de komende jaren een reserve te worden opgebouwd voor het opvangen van financiële tegenvallers door het schrappen of in de tijd doorschuiven van woningbouwplannen ten gevolge van de afspraken die binnen de regio Stedendriehoek worden gemaakt over het nieuwe regionale woningbouwprogramma. Bij de begrotingsbehandeling 2012 is berekend dat in de komende jaren een reserve 'Regionaal woningbouwprogramma' moet worden opgebouwd tot een bedrag van ca. € 2,1 ml.

Jaarrekening

Balans en Programmarekening

Balans per 31 december 2011

(bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2011	Ultimo 2010
ACTIVA		
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio/disagio	-	-
- Kosten van onderzoek en ontw ikkeling		
<i>Materiële vaste activa</i>	47.267	45.839
- Investerings met een economisch nut		
- gronden uitgegeven in erfpacht		
- overige investeringen met een economisch nut	43.939	42.538
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	3.328	3.301
<i>Financiële vaste activa</i>	4.585	4.722
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen		
- gemeenschappelijke regelingen		
- overige verbonden partijen		
- Leningen aan:		
- woningbouw corporaties		
- deelnemingen		
- overige verbonden partijen		
- Overige langlopende leningen u/g	4.040	4.142
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	193	193
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	352	387
Totaal vaste activa	51.852	50.561
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>	3.090	3.838
- Grond- en hulpstoffen:		
- niet in exploitatie genomen bouw gronden	2.186	2.394
- overige grond- en hulpstoffen		
- Onderhanden werk, w aaronder gronden in exploitatie door gemeente	820	1.406
- Gereed product en handelsgoederen	84	38
- Vooruitbetalingen		
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	2.431	2.647
- Vorderingen op openbare lichamen	420	930
- Verstrekte kasgeldleningen		
- Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen		
- Overige vorderingen	2.011	1.717
- Overige uitzettingen		
<i>Liquide middelen</i>	449	1.493
- Kassaldi	1	2
- Bank- en girosaldi	448	1.491
<i>Overlopende activa</i>	4.987	4.993
Totaal vlottende activa	10.957	12.971
Totaal generaal	62.809	63.532

(bedragen x € 1.000,-) PASSIVA	Ultimo 2011	Ultimo 2010
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	36.645	41.743
- Algemene reserve	3.053	3.515
- Bestemmingsreserves		
- Voor egalisatie van tarieven	1.167	916
- Overige bestemmingsreserves	31.351	36.909
- Nog te bestemmen resultaat	1.074	403
<i>Voorzieningen</i>	6.337	8.210
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.892	2.794
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	3.023	3.786
- Door derden beklemden middelen met een specifieke aanwendingsrichting	1.422	1.630
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	3.018	3.941
- Obligatieleningen		
- Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	681	794
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.337	3.147
- binnenlandse bedrijven		
- overige binnenlandse sectoren		
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
- Door derden belegde gelden		
- Verplichtingen uit hoofde van financial-lease overeenkomsten		
Totaal vaste passiva	46.000	53.894
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>	13.352	6.144
- Kasgeldleningen	7.500	2.000
- Bank- en giroaldi		
- Overige schulden	5.852	4.144
<i>Overlopende passiva</i>	3.457	3.494
Totaal vlottende passiva	16.809	9.638
Totaal generaal	62.809	63.532
Gewaarborgde geldleningen	55.287	56.095
Garantstellingen		

Programmarekening 2011

Programma / omschrijving (bedragen x € 1.000) verschillen door afronding	Raming 2011 voor wijziging			Raming 2011 na wijziging			Realisatie 2011		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1. Opgroeien in Epe	888	6.200	-5.312	1.179	6.529	-5.349	1.177	5.558	-4.381
2. Actief in Epe	854	4.314	-3.460	1.402	13.178	-11.776	1.410	13.161	-11.751
3. Zorg en opvang	781	7.196	-6.415	1.285	8.057	-6.772	1.621	8.019	-6.398
4. Leefbaar en veilig	25	2.000	-1.975	45	2.016	-1.970	60	1.721	-1.661
5. Ruimte en wonen	7.704	9.406	-1.702	7.747	9.612	-1.865	3.929	6.064	-2.135
6. Epe op orde	834	6.543	-5.709	1.248	7.346	-6.098	1.424	7.199	-5.775
7. Duurzaamheid	5.443	5.732	-289	5.674	5.988	-314	5.615	5.044	571
8. Toezicht en handhaving.	83	1.699	-1.616	154	1.764	-1.610	156	1.492	-1.336
9. Bedrijvigheid	73	669	-596	73	693	-620	108	644	-536
10. Weer aan het werk	11.045	14.439	-3.394	11.591	14.375	-2.784	11.444	13.960	-2.517
11. Bestuur en organisatie	816	4.009	-3.194	788	4.274	-3.486	753	5.233	-4.479
Subtotaal programma's	28.547	62.208	-33.661	31.187	73.831	-42.644	27.697	68.097	-40.400
<u>Algemene dekkingsmiddelen:</u>									
- Lokale heffingen	5.183	267	4.917	5.170	241	4.929	5.241	267	4.973
- Algemene uitkering	27.412	0	27.412	27.547	0	27.547	27.951	0	27.951
- Dividend	211	9	202	211	9	202	233	9	224
- Saldo financieringsfunctie	147	537	-390	147	893	-746	133	210	-78
- Overige alg. dekk. middelen	2.206	62	2.144	2.541	62	2.479	2.339	108	2.230
12. Algemene dekkingsmiddelen	35.160	875	34.284	35.616	1.206	34.410	35.896	595	35.301
- Onvoorziene uitgaven	0	70	-70	0	55	-55	0	0	0
Resultaat voor bestemming	63.706	63.153	553	66.804	75.092	-8.289	63.593	68.692	-5.099
<u>Toev./onttrekking aan reserves:</u>	<u>5.344</u>	<u>5.898</u>	<u>-553</u>	<u>17.636</u>	<u>9.347</u>	<u>8.289</u>	<u>17.479</u>	<u>11.307</u>	<u>6.173</u>
Programma 1	20	32	-12	24	219	-195	22	268	-246
Programma 2	11	28	-17	9.044	778	8.266	8.870	747	8.123
Programma 3	0	52	-52	230	77	153	423	572	-149
Programma 4	30	0	30	30	0	30	18	0	18
Programma 5	83	2.483	-2.401	99	2.483	-2.384	731	3.437	-2.706
Programma 6	79	108	-29	900	280	619	1.159	626	534
Programma 7	502	83	419	522	46	476	276	280	-4
Programma 8	0	0	0	30	0	30	19	0	19
Programma 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma 10	851	0	851	851	640	211	110	4	106
Programma 11	3.058	2.554	504	5.195	4.266	929	5.137	4.802	335
Programma 12	712	558	154	712	558	154	713	571	142
Resultaat na bestemming	69.051	69.051	0	84.440	84.440	0	81.073	79.999	1.074

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividend van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden. In de verslagperiode is hiervan geen sprake geweest.

In de jaarrekening is onder overlopende passiva opgenomen de van overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijging- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht hebben zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het boekjaar 2011 zijn woningen met een totaalbedrag van € 72.000 afgewaardeerd. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	40
Idem, verbouwingen	25
Wegen	25
Riolering	40
Vervoermiddelen	8 / 15
Machines, apparaten en installaties	5 / 15
Overige materiële vaste activa w.o.	
Inventarissen	5 / 10
Automatisering hardware/software	4

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken, kunnen worden geactiveerd en afgeschreven. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven volgens bovenstaande afschrijvingstermijnen). Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa overigens (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien. In 2005 is een reserve gevormd om investeringen met een maatschappelijk nut extra te kunnen afschrijven (reserve 090002 saldo 31-12-2011: € 3.136.401).

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van N.V.'s en B.V.'s ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingprijs.

Bijdragen aan activa van derden kunnen worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, dan wel lagere marktwaarde. Aan deze gronden wordt een redelijk te achten aandeel in rente- en administratiekosten toegerekend.

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) en een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Gereede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incurant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt dynamisch bepaald op basis van de geschatte inningkansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

De gewaarborgde geldleningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde verminderd met de aflossingen.

Toelichting op de balans per 31 december 2011

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	Boekwaarde per 31-12-2011	Boekwaarde per 31-12-2010
In erfpacht uitgegeven gronden		
Overige investeringen met een economisch nut	43.939	42.537
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	3.328	3.301
Totaal	47.267	45.838

De boekwaarde van de **erfpachtgronden** is in het boekjaar niet gemuteerd.

De **overige investeringen met economisch nut** kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Categorie vast actief	2011	2010
210 Gronden en terreinen	2.515	2.509
220 Woonruimten	-	-
230 Bedrijfsgebouwen	25.706	25.042
240 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	12.763	11.705
250 Vervoermiddelen	6	9
260 Machines, apparaten en installaties	2.208	2.433
270 Overige materiële vaste activa	742	839
Totaal	43.939	42.537

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de **overige investeringen met economisch nut** weer:

	Boek- waarde 1-1-2011	Inves- teringen	Extra afschrij- ving	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afw aar- deringen	Boek- waarde 31-12-2011
210 + 214 Gronden en terreinen	2.509	8	-	2	-	-	2.515
220 Woonruimten							
230 + 234 Gebouwen	25.042	2.378	72	1.582	60	-	25.706
240 Grond-, weg-, water- bouw kundige werken	11.705	1.615	-	448	109	-	12.763
250 Vervoermiddelen	9	-	-	3	-	-	6
260 Machines, apparaten en installaties	2.433	172	-	377	20	-	2.208
270 + 274 Overige materiële vaste activa	839	15	-	112	-	-	742
Totaal	42.537	4.188	72	2.524	189	-	43.939

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld (>100.000):

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed	Cumulatief besteed t/m 2011
Investeringen			
Aankoop woning Pr.Clausstr.28 Vaassen	330	332	331
Noodlokalen Mosterdzaadje	342	342	342
Nieuwbouw basisschool 't Mozaïek	657	657	657
OBS Sprengel Geerstr. renovatie+maatr.milieu	803	765	765
Afkoppelen riolering Krugerstraat e.o.	2.970	1.084	1.084
Huisvesting PCB Mozaïek Renovatie	418	397	397

De boekwaarde van de **investeringen** in de openbare ruimte met uitsluitend **maatschappelijk nut** had het volgende verloop:

	Boek- waarde 1-1-2011	Aanpassing 01-01 t/m 31-12-2011	Inves- teringen	Extra afschrijving	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afw aar- deringen	Boek- waarde 31-12-2011
Gronden en terreinen	-							-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.299	-	578	57	281	215	-	3.324
Overige materiële vaste activa	2	-	4	-	2	-	-	4
Totaal	3.301	-	582	57	283	215	-	3.328

Onder bijdragen van derden zijn de die bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De volgende investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn in het boekjaar geactiveerd(> € 50.000).

	Beschikbaar	Werkelijk besteed	Cumulatief besteed t/m 2011
Investeringen	krediet (bruto)	(netto)	
Veluwelijn – transferpunten (121/10)	1.183	1.079	1.079

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2011 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boek- waarde 1-1-2011	Aanpassing 01-01	Mutaties 2011	Investering	Des- investering	Aflossing/af- schrijving	Afw aar- deringen	Boek- waarde 31-12-2011
Leningen aan:								
<i>woningbouwcorporaties</i>								
<i>deelnemingen</i>								
<i>overige verbonden partijen</i>								
Overige langlopende leningen	4.142	-	24	250	-	376	-	4.040
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	193	-	-	-	-	-	-	193
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	387	-	-	-	-	35	-	352
Totaal	4.722	-	24	250	-	411	-	4.585

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Voorraad categorie	2011	2010
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
- niet in exploitatie genomen en part. bouwgronden	2.186	2.394
- overige grond- en hulpstoffen		
<i>subtotaal</i>	2.186	2.394
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	820	1.406
Gereed product en handelsgoederen	84	38
Vooruitbetalingen		
Totaal	3.090	3.838

Van de niet in exploitatie genomen en part. bouwgronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boek- waarde 31-12-2010	Over- boeking	Investe- ringen	Inkomsten	Mutatie reserve	Boek- waarde 31-12-2011	Voorz. Verlies- latend complex	Balans- waarde 31-12-2011
Bouw- grond niet in expl. gemeente	4.180	-	589	275-	44-	4.450	2.264-	2.186

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2011 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boek- waarde 31-12-2010	Over- boeking	Investe- ringen	Inkom- sten	Mutatie reserve	Boek- waarde 31-12-2011	Voorz. Verlies- latend complex	Balans- waarde 31-12-2011
Onder- handen werk (part)	663-	-	215	205-	49	604-	84-	688-
Bouwgrond in exploitatie gemeente	2.069	-	889	1.659-	281	1.580	72-	1.508
Totaal	1.406	-	1.104	1.864-	330	976	156-	820

Nog te maken kosten bouwgronden in exploitatie door gemeente	2.708
Nog te verwachten opbrengsten	6.946
Verwacht exploitatieresultaat (-/- is voordelig = 1.508 + 2.708 – 6.946)	-/- 2.730

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid en Programma 5 Ruimte en Wonen.

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 31-12-2011	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2011	Gecorrigeerd saldo 31-12-2010
Vorderingen openbare lichamen	420	-	420	930
Verstrekte kasgeldleningen				
Vorderingen WWB	1.074	830-	244	224
Overige vorderingen	2.115	348-	1.767	1.492
Totaal	3.609	1.178-	2.431	2.646

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	2011	2010
Kas	1	2
Bank	448	1.485
Giro	-	6
Totaal	449	1.493

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	2011	2010
Vooruitbetaalde bedragen	312	338
BCF	3.027	2.833
Voorschotbedragen overheidslichamen		
Nog te ontvangen bedragen (overig)	1.648	1.822
Totaal	4.987	4.993

Het verloop van de post voorschotbedragen overheidslichamen is als volgt:

Saldo 01-01-2011	0
Plus : Toevoegingen	0
Minus : Verminderingen	0
Saldo 31-12-2011	0

PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	2011	2010
Algemene reserve	3.053	3.516
Bestemmingsreserves:	32.518	37.825
Resultaat na bestemming	1.074	403
Totaal	36.645	41.744

Het verloop in 2011 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	Saldo 31-12-'10	Stelsel- wijziging 01-01-'11	Saldo 01-01-'11	Nog te bestemmen resultaat	Toe- voeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2010	Saldo 31-12-'11
Algemene reserve	3.516	-	3.516	-	621	1.487-	403	3.053
Bestemmingsres.	37.825	-	37.825	-	10.685	15.992-	-	32.518
Resultaat	403	-	403	1.074	-	-	403-	1.074
Totaal	41.744	-	41.744	1.074	11.306	17.479-	-	36.645

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar. Onder de afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

De hoogte van de reserves is gebaseerd op de actuele situatie en reële verplichtingen.

TOELICHTING OP DE BESTEMMINGSRESERVES

Bestemmingsreserves voor egalisatie van tarieven

RES 097015 Egalisatie rioolrechten (saldo 31-12-2011 € 979.149)

Beleid is dat de kosten van riolering voor 100% gedekt worden door de rioolheffing. Tijdelijke overschotten die (op basis van nacalculatie) ontstaan als gevolg van overdekking in de opbrengst van rioolheffing worden aan deze reserve toegevoegd. Tekorten in de opbrengst rioolheffing (door onderdekking op basis van nacalculatie) worden uit deze reserve gedekt.

RES 097020 Egalisatie afvalstoffenheffing (saldo 31-12-2011 € 175.915)

Beleid is dat de lasten voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen voor 100% gedekt worden door de afvalstoffenheffing. Tijdelijke overschotten die (op basis van nacalculatie) ontstaan als gevolg van overdekking in de opbrengst afvalstoffenheffing worden aan deze reserve toegevoegd. Tekorten in de opbrengst afvalstoffenheffing (door onderdekking op basis van nacalculatie) worden uit deze reserve gedekt.

RES 099010 Egalisatie hondenbelasting (saldo 31-12-2011 € 12.161)

Beleid is dat de lasten voor de voorzieningen ten behoeve van hondenbezitters voor 100% gedekt worden door de hondenbelasting. Tijdelijke overschotten die (op basis van nacalculatie) ontstaan als gevolg van overdekking in de opbrengst hondenbelasting worden in deze reserve 'gereserveerd'. Tekorten in de opbrengst hondenbelasting (door onderdekking op basis van nacalculatie) worden voor zover mogelijk uit deze reserve gedekt.

Overige bestemmingsreserves

RES 090002 Extra afschrijving investeringen maatschappelijk nut (saldo 31-12-2011 € 3.136.401)

Ingesteld voor reserveren van middelen ten behoeve van het inzetten voor extra afschrijving van investeringen met een maatschappelijk nut (IMN). Hierdoor wordt een structureel voordeel op kapitaallasten gerealiseerd.

RES 090003 Eenmalige dekkingsmiddelen (saldo 31-12-2011 € 78.869)

Ingesteld voor de dekking van de uitgaven die zijn opgenomen in het bij de begroting 2001 vastgestelde overzicht eenmalige dekkingsmiddelen.

RES 090004 Automatisering (saldo 31-12-2011 € 30.000)

ICT uitgaven die niet worden geactiveerd worden ten laste van deze reserve gebracht.

RES 090006 Wachtgeld WIZ (saldo 31-12-2011 € 158.587)

Ingesteld voor het afdekken van de wachtgeldverplichtingen van het voormalig hoofd samenlevingszaken en de voormalig chef sociale zaken.

RES 090007 ICT investeringen (saldo 31-12-2011 € 2.365.938)

Deze reserve dient ter dekking van uitgaven/investeringen uit het ICT bestedingsplan.

RES 090019 / 090035 Cofinanciering (saldo 31-12-2011 € 597.423)

De reserve is ingesteld om een gemeentelijke bijdrage te kunnen leveren aan projecten op diverse beleidsvelden, waarbij het een voorwaarde is dat de gemeente Epe zelf een bijdrage levert om zodoende financiële ondersteuning te verkrijgen van andere overheden (uit Europese, rijks- en provinciale fondsen).

RES 090022 Mediation bezwaarschriften (saldo 31-12-2011 € 16.771)

De reserve is ingesteld ter dekking van de uitgaven voor de pilot mediation.

RES 090025 Doorlichting begroting en extra afschrijving (saldo 31-12-2011 € 24.375)

Ingesteld i.v.m. reservering van voordelen uit de financiële doorlichting van de begroting (2010) t.b.v. dekking van eenmalige uitgaven.

RES 091010 Brandweer pagers/portofoons (saldo 31-12-2011 € 62.120)

De reserve dient ter dekking van de aanschaf van pagers (brandweer).

RES 092008 Aansluiting Kweekweg op N 309 (saldo 31-12-2011 € 0)

Ingesteld ter dekking van (een groot deel van) de uitgaven van de aanleg van de ontsluitingsweg tussen het bedrijventerrein Kweekweg en de N 309 (De Meent).

RES 092009 Openbare verlichting (saldo 31-12-2011 € 1.372.857)

Egalisatie van de lasten die voortvloeien uit de onregelmatig gespreide uitgaven voor vervanging van de openbare verlichting.

RES 092013 Wijziging financieringssysteem wegen (saldo 31-12-2011 € 2.121)

Opvangen van de tijdelijke gevolgen van de wijziging van de financieringssysteem voor het onderhoud van de wegen.

RES 092014 Bushalte Korte Kuipersweg (saldo 31-12-2011 € 32.139)

De reserve is ingesteld ter gedeeltelijke dekking van het krediet voor de realisatie van de transferpunten van de Veluwelijn.

RES 092015 Startprogramma Duurzaam Veilig (saldo 31-12-2011 € 339.942)

De reserve is ingesteld ter dekking van verstrekte kredieten en in het Meerjaren Investeringsplan opgenomen uitgaven ten behoeve van "Duurzaam Veilig".

RES 092019 Toeristische fietspaden (saldo 31-12-2011 € 40.432)

De reserve is ingesteld ter dekking van verstrekte kredieten voor toeristische fietspaden.

RES 092020 Duurzaam veilig inrichten Buitengebied Oene (saldo 31-12-2011 € 35.571)

De reserve is ingesteld ter dekking van het verstrekte krediet ten behoeve van de realisatie van het Duurzaam veilig inrichten van het buitengebied van Oene.

RES 092022 Parkeerproblematiek diverse kernen (saldo 31-12-2011 € 2.605)

De reserve is ingesteld ter dekking van het verstrekte krediet voor het oplossen van de parkeerproblematiek in de diverse kernen.

RES 092024 Vervanging brug Nijbroekerwetering (saldo 31-12-2011 € 0)

De reserve is ingesteld ter dekking van het verstrekte krediet voor vervanging van de brug Nijbroekerwetering.

RES 092026 Integrale wijkaanpak (gedeeltelijk) (saldo 31-12-2011 € 112.594)

De reserve is ingesteld ter gedeeltelijke dekking van het verstrekte krediet ten behoeve van de realisatie van het wijkverkeersplan Oene Centrum.

RES 092030 Verbreden Smallertsweg (saldo 31-12-2011 € 75.000)

De reserve is ingesteld ter dekking van de uitgaven voor het verbreden van de Smallertsweg.

RES 092035 Overdracht fietspaden RGV (saldo 31-12-2011 € 1.333.522)

Ingesteld ten behoeve van dekking van de uitgaven voor het onderhoud en (bijdragen aan) investeringen in / reconstructie van recreatieve fietspaden, waarvoor van de RGV en de provincie middelen zijn ontvangen (in totaal € 1.400.000). Deze middelen zijn in de reserve gestort in verband met de overdracht van het beheer van de recreatieve fietspaden van de RGV aan de gemeente.

RES 092040 Aanleg Parkeerplaatsen Markt Epe (saldo 31-12-2011 € 60.000)

De reserve is ingesteld ter dekking van de uitgaven voor het realiseren van 9 openbare parkeerplaatsen in verband met de extra parkeerbehoefte door uitbreiding van een pand aan de markt in Epe. Het hierop betrekking hebbende deel van de verkoopopbrengst is in deze reserve gestort.

RES 093003 Egalisatie winstuitkering Nuon (saldo 31-12-2011 € 815.919)

In 1992 ingesteld voor egalisatie van fluctuerende VNB (Nuon) uitkeringen. Na ontvangst van de afkoopsommen wordt de rente over de egalisatiereserve aangewend als algemeen dekkingsmiddel.

RES 093004 Verkoop 14 aandelen VNB (saldo 31-12-2011 € 1.636.653)

Ingesteld voor de egalisatie van inkomsten, ontvangen door afkoopsom (1993, verkoop aandelen VNB); hiervoor werd een uitkering uit de winst ontvangen. De rente over de reserve wordt aangewend als algemeen dekkingsmiddel.

RES 093005 Verkoop aandelen Nuon (saldo 31-12-2011 € 752.222)

Ingesteld in verband met de verstrekking van een achtergestelde lening aan de Nuon N.V. bij de verkoop van de aandelen. Jaarlijks ontvangt de gemeente hierop 6,5% rente. Deze rente is als structureel dekkingsmiddel opgenomen in de exploitatie. Het doel van de reserve is het zijn van een algemeen dekkingsmiddel. Aflossingen worden in reserve 93006 gestort.

RES 093006 Aflossing achtergestelde lening Nuon (saldo 31-12-2011 € 1.136.502)

De jaarlijkse aflossing van de achtergestelde lening aan Nuon wordt in deze reserve gestort. Het doel van de reserve is het zijn van een algemeen dekkingsmiddel.

De waardecorrectie komt t.g.v. de exploitatie ter compensatie van het weggefallen dividend.

RES 093007 Verkoop aandelen Vitens (saldo 31-12-2011 € 1.551.600)

Betreft de reservering van de boekwinst m.b.t. de achtergestelde lening die aan Vitens is verstrekt na conversie van de gewone aandelen in Vitens. In 15 jaar wordt de lening (€ 2.327.400) afgelost in gelijke termijnen. De aflossingen worden jaarlijks in reserve 93008 gestort. Aan deze reserve wordt geen rente toegevoegd.

RES 093008 Aflossing achtergestelde lening Vitens (saldo 31-12-2011 € 775.800)

De jaarlijkse aflossing van de achtergestelde lening aan Vitens wordt in deze reserve gestort. De waardecorrectie komt ten gunste van de exploitatie ter gedeeltelijke compensatie van het dividend.

RES 093010 Stedendriehoek economische visie (saldo 31-12-2011 € 66.000)

Ingesteld voor de dekking van uitgaven van het uitvoeringsprogramma Economische Visie Stedendriehoek.

RES 094017 Meubilair gymlokalen (saldo 31-12-2011 € 60.334)

De reserve is gevormd om de uitgaven voor onderhoud en vervanging van toestellen in de diverse gymlokalen gelijkmatig te verdelen over de jaren.

RES 095001 Stormschade (saldo 31-12-2011 € 30.205)

Het beschikbaar houden van de extra houtopbrengst als gevolg van de zware storm in januari 2007, t.b.v. de herinplant van bossen.

RES 095002 Aankoop kunstwerken (saldo 31-12-2011 € 9)

Er is een jaarlijks budget beschikbaar voor de aankoop van kunstwerken. Indien dit budget voor een aankoop niet toereikend is, kan deze reserve voor aanvullende dekking zorgen. Een eventueel restant van het reguliere budget wordt aan het einde van het jaar in deze reserve gestort.

RES 095003 Restauratie en onderhoud monumenten (saldo 31-12-2011 € 44.585)

Ingesteld t.b.v. dekking van uitgaven i.v.m. het verstrekken van subsidies in restauratiekosten en kosten van onderhoud van monumenten. Het betreft gemeentelijke bijdragen in gevallen die niet langer uitgesteld kunnen worden en waarbij men afhankelijk is van gemeentelijke subsidie. De verstrekking van subsidies is geregeld in de gemeentelijke monumentenverordening.

RES 095007 Onderhoud/vervanging beschadigde laanbomen (saldo 31-12-2011 € 7.486)

Het beschikbaar houden van door de verzekering uitgekeerde schadevergoedingen voor beschadigde bomen. De verzekeringsuitkeringen worden ingezet voor onderhoud en eventuele vervanging van beschadigde bomen. De reserve is gemaximeerd tot € 12.000 (nota Reserves en Voorzieningen).

RES 095010 Kunst openbare ruimte (saldo 31-12-2011 € 13.300)

Op basis van een percentageregeling (ingående 1-1-2011) wordt bij de gemeentelijke bouwprojecten of projecten waarbij de gemeente nauw is betrokken, de bouwsom vermeerderd met 1%; dit wordt gereserveerd voor kunstaankopen. In 2010 is eenmalig € 15.000 in de reserve gestort.

RES 095014 Verhoging garantiebijdrage Kulturhus Oene (saldo 31-12-2011 € 17.271)

De reserve dient ter dekking van de toegezegde garantiebijdrage t.b.v. de bouw van het Kulturhus Oene.

RES 095015 Investeringsbijdrage EZC (saldo 31-12-2011 € 20.909)

De reserve dient ter dekking van de investeringsbijdrage aan de EZC t.b.v. de renovatie van de was- en kleedgelegenheden.

RES 095016 Subsidies initiatieven leefbaarheid (saldo 31-12-2011 € 0)

De reserve is ingesteld om middelen beschikbaar te hebben ten behoeve van subsidies aan burgers die initiatieven ontplooiën om de leefbaarheid in hun wijken te bevorderen.

RES 095020 Onderhoud Eper Gemeente Woning (saldo 31-12-2011 € 0)

De reserve is ingesteld ter dekking van de onderhoudskosten van de Eper Gemeentewoning. In het kader van de privatisering is de reserve overgedragen aan de Stichting Kulturhus EGW.

RES 095025 Natuurcompensatie (saldo 31-12-2011 € 37.120)

De reserve is ingesteld om de middelen te reserveren die zijn ontvangen ten behoeve van natuurcompensatie als gevolg van een overeenkomst met een camping. De gemeente zorgt voor natuurcompensatie, binnen twee jaar, waarbij de uitgaven ten laste van de reserve komen.

RES 096012 Accommodaties welzijnsinstellingen (saldo 31-12-2011 € 115.680)

Ingesteld t.b.v. het reserveren van middelen voor de uitvoering van het accommodatiebeleid welzijnsinstellingen.

RES 096013 Huisvesting verslavingszorg (saldo 31-12-2011 € 32.636)

Bedoeld voor het reserveren van middelen ten behoeve van het groot onderhoud van het betreffende gebouw.

RES 096015 Werk en inkomen (saldo 31-12-2011 € 63.240)

De reserve is ingesteld ter dekking van risico's op de uitvoering van bijzondere bijstand. Daarnaast kunnen de tekorten op de inkomensvoorziening Bbz uit deze reserve worden gedekt.

RES 096017 Wet Inburgering Nieuwkomers (saldo 31-12-2011 € 175.760)

Ingaande 2005 worden voorschotten ontvangen, afrekening vindt plaats in het jaar er na op basis van outputfinanciering (aantal afgegeven beschikkingen); het verschil tussen de werkelijke lasten en de ontvangen voorschotten wordt met de reserve verrekend. De reserve dient om de risico's in de uitvoeringskosten op te vangen.

RES 096027 Realisatie nieuwe accommodaties (saldo 31-12-2011 € 1.386.042)

Ingesteld ter dekking van de gemeentelijke bijdrage aan de realisatie van nieuwe welzijn- en sportaccommodaties (Koekoek, PWA hal, Kulturhus).

RES 096028 WMO (saldo 31-12-2011 € 2.858.206)

Ingesteld ten behoeve van het egaliseren van de uitgaven en de inkomsten in het kader van de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) vanaf de invoering in 2007 (deel individuele verstrekkingen).

RES 096029 Regeling toegankelijkheid openbare gebouwen (saldo 31-12-2011 € 74.990)

Ingesteld voor het reserveren van door de gemeenteraad beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van de "subsidieregeling toegankelijkheid openbare gebouwen" voor de periode 2010-2013.

RES 096030 Tijdelijke regeling eenmalige tegemoetkoming (saldo 31-12-2011 € 11.282)

Betreft gelden die zijn ontvangen vanuit de Tijdelijke Regeling eenmalige tegemoetkoming gemeenten voor kosten ter afwikkeling van de nalatenschap oude Vreemdelingenwet. Deze middelen worden ingezet voor het wegwerken van achterstanden in de huisvestingstaakstelling.

RES 096035 Schuldhulpverlening (saldo 31-12-2011 € 22.800)

Bij de begroting 2010 is € 100.000 gereserveerd voor dekking van de tijdelijk hogere uitgaven schuldhulpverlening in verband met de gevolgen van de economische crisis.

RES 096040 Jeugdgezondheidszorg (31-12-2011 € 330.591)

Ingesteld voor het reserveren van het voordeel dat is ontstaan doordat een deel van de beschikbare rijksmiddelen van de Brede Doeluitkering Centrum Jeugd en Gezin (BDU-CJG) in 2010 en 2011 is ingezet om al "bestaande" producten te financieren t.b.v. jeugdhulpverlening / maatschappelijke ondersteuning van jeugd. Hierdoor kunnen toekomstige kostenverlagingen binnen dit beleidsveld worden opgevangen.

RES 096050 Inburgeringstrajecten (saldo 31-12-2011 € 436.802)

Reserveren van middelen verkregen vanuit het rijk voor inburgering als gevolg van het behalen van de doelstelling inburgeringstrajecten en het vrijvallen van geoormerkte inburgeringsmiddelen waaraan geen verplichting meer hangt ten behoeve van besteding binnen dit beleidsveld.

RES 096109 Inkomensdeel WWB (saldo 31-12-2011 € 1.871.181)

Beschikbaar houden van middelen voor de uitvoering van de Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (BUIG). Hieronder vallen de inkomensvoorzieningen WWB, WIJ, IOAZ, IOAW en een deel van de Bbz.

RES 097010 Achtergestelde lening Circulus (saldo 31-12-2011 € 220.000)

Het vormen van een reserve tegenover de aan Circulus verstrekte achtergestelde lening in het kader van de versterking van de solvabiliteit bij de overdracht van de afvaltaken aan Circulus.

RES 097011 Afbouw overhead overdracht afvaltaken (saldo 31-12-2011 € 0)

De reserve dient ter dekking van uitgaven die noodzakelijk zijn om een oplossing te creëren voor de achterblijvende overhead als gevolg van de overdracht van afvaltaken aan Circulus.

RES 098007 Extra afschrijving bodemsanering (saldo 31-12-2011 € 110.070)

De middelen in deze reserve dienen ter dekking van de uitgaven van bodemsaneringsprojecten, welke in een keer afgeschreven.

RES 098025 Volkshuisvesting (saldo 31-12-2011 € 309.829)

Ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van middelen die worden terugontvangen uit de afwikkeling van het Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS). Bij de begrotingsbehandeling 2010-2013 is besloten om deze middelen in te zetten t.b.v. de structuurvisies dorpscentra Epe en Vaassen.

RES 098030 Particulier opdrachtgeverschap (saldo 31-12-2011 € 0)

Reservering t.b.v. de geplande uitgaven voor particulier opdrachtgeverschap.

RES 098032 Structuurvisies Dorpscentra (saldo 31-12-2011 € 1.160.226)

De reserve is ingesteld t.b.v. de realisatie van de structuurvisies dorpscentra Epe en Vaassen.

RES 098035 Starterslening (saldo 31-12-2011 € 250.000)

Ingesteld i.v.m. de door de raad beschikbaar gestelde middelen t.b.v. starterleningen, gedekt uit de middelen Stimuleringsregeling Goedkope Woningbouw.

RES 098040 Invoering Wabo (saldo 31-12-2011 € 56.227)

De reserve is ingesteld ter dekking van de eenmalige kosten gemaakt voor de invoering van de Wabo, die per 1 juli 2010 in werking is getreden.

RES 098051 LOG Beemte Vaassen (saldo 31-12-2011 € 119.673)

Ingesteld voor het beschikbaar houden van middelen die ontvangen zijn in het kader van het project Landbouw Ontwikkelingsgebied Beemte-Vaassen ten behoeve van evt. terugbetalingsverplichting en ten behoeve van uitgaven die nog gedaan moeten worden. Uitvoering van het project vindt plaats samen met Apeldoorn.

RES 099000 Bouwgrondexploitatie (saldo 31-12-2011 € 3.557.359)

De reserve dient voor het opvangen van financiële risico's die zich voordoen bij de exploitatie van bouwgrond. Verliezen op complexen worden uit de reserve gedekt. Winsten worden aan de reserve toegevoegd, indien ze zijn gerealiseerd.

RES 099005 Ombuigingsoperatie (saldo 31-12-2011 € 335.197)

Doel: middelen beschikbaar hebben om structureel ingeboekte bezuinigingen, die niet op korte termijn (volledig) gerealiseerd kunnen worden, tijdelijk af te dekken. Tevens om bij de uitvoering van de ombuigingsoperatie een reserve en een werkkapitaal beschikbaar te hebben. Hierdoor kunnen tijdelijke kosten die verband houden met de ombuigingen worden gedekt. Het werkkapitaal maakt het mogelijk om, voordat een bezuiniging, efficiencymaatregel of een uitbesteding gerealiseerd kan worden, eerst te investeren.

RES 099007 Herstel schade nutsbedrijven (saldo 31-12-2011 € 31.950)

Het beschikbaar houden van de middelen, ontvangen van nutsbedrijven, ten behoeve van het herstel van sleuven en lasgaten in element- en asfaltverhardingen.

RES 099910 en 099911 Restantbudgetten 2010/2011 (saldo 31-12-2011 € 977.994)

Restantbudgetten uit het jaar 2011 worden gereserveerd voor besteding in 2012.

VOORZIENINGEN

Het verloop van de voorzieningen in 2011 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Saldo 31-12-'10	Overig	Saldo na aantp. 2011	Toevoe- ging	Vrijval	Aan- wending	Saldo 31-12-'11
Verplichtingen/ verliezen /risico's	2.794	-	2.794	222	41	1.083	1.892
Onderhouds- voorzieningen	3.786	-	3.786	1.366	-	2.129	3.023
Derden, beklemde middelen	1.630	-	1.630	77	110	175	1.422
Totaal	8.210	-	8.210	1.665	151	3.387	6.337

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendungen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

TOELICHTING OP DE VOORZIENINGEN***Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's*****VRZ 090008 Pensioenverplichting politieke ambtsdragers (stand 31-12-2011 € 1.818.010)**

Ingesteld ten behoeve van de (toekomstige) verplichting tot uitbetaling van pensioengelden aan wethouders c.q. gewezen wethouders en de eventuele overdracht van pensioenen.

VRZ 094101 Overschrijdingsregeling (saldo 31-12-2011 € 0)

Ingesteld in verband met de verplichting om (op grond van de wet op het primair onderwijs) extra uitgaven ten behoeve van het openbaar onderwijs ook ten goede te laten komen aan het bijzonder onderwijs. Op basis van de overschrijdingsregeling wordt elk jaar het voorlopige overschrijdingsbedrag berekend. Aan het eind van een periode van vijf jaar wordt het definitieve bedrag berekend.

VRZ 097025 Bodemsanering Koekoek (saldo 31-12-2011 € 58.663)

De voorziening is ingesteld om de lasten te dekken van de bodemsanering van de Koekoek in Vaassen.

VRZ 097026 Sanering trottoir Julianalaan Vaassen (saldo 31-12-2011 € 15.674)

De voorziening is ingesteld om de lasten te dekken van de sanering van het trottoir Julianalaan.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

VRZ 090030 Onderhoud Streekarchief Epe (saldo 31-12-2011 € 52.007)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide lasten voor het onderhoud van het streekarchief.

VRZ 090050 Groot onderhoud gemeentehuis (saldo 31-12-2011 € 284.948)

Egalisatie van de onregelmatig gespreide lasten van groot onderhoud van het gemeentehuis.

VRZ 091015 Onderhoud brandweergarage Vaassen (saldo 31-12-2011 € 7.443)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide lasten voor het onderhoud van de brandweergarage Vaassen.

VRZ 092010 Groot onderhoud wegen (saldo 31-12-2011 € 1.011.366)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide uitgaven voor het onderhoud van de wegen.

VRZ 092011 Groot onderhoud bruggen (saldo 31-12-2011 € 303.916)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide uitgaven voor het onderhoud van de bruggen.

VRZ 092109 Onderhoud openbare verlichting (saldo 31-12-2011 € 67.701)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide uitgaven voor het onderhoud van de openbare verlichting.

VRZ 094015 Onderhoud scholen en gymlok. buitenzijde (saldo 31-12-2011 € 718.706)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide lasten voor het onderhoud van de buitenzijde van scholen en gymnastieklokalen.

VRZ 094019 Onderhoud binnenzijde gymlokalen (saldo 31-12-2011 € 110.158)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide lasten voor het onderhoud van de binnenzijde gymlokalen.

VRZ 095103 Onderhoud bibliotheekgebouwen (saldo 31-12-2011 € 72.593)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van onregelmatig gespreide onderhoudsuitgaven voor de bibliotheekgebouwen. Deze voorziening wordt in 10 jaar tijd afgebouwd (ingaaande 2006).

VRZ 096115 Onderhoud wijkgebouwen (saldo 31-12-2011 € 298.351)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide lasten voor het onderhoud van de wijkgebouwen.

VRZ 096116 Onderhoud pand St. Crusiusweg 14 (saldo 31-12-2011 € 39.804)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide lasten voor het onderhoud van het gebouw.

VRZ 098104 Onderhoud Ossenstal (saldo 31-12-2011 € 20.967)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide lasten voor het onderhoud van het gebouw.

VRZ 098105 Onderhoud Europalaan 48 Epe (saldo 31-12-2011 € 35.382)

Ingesteld t.b.v. egalisatie van de onregelmatig gespreide lasten voor het onderhoud van het gebouw.

Door derden beklemd middelen met een specifieke aanwendingsrichting

VRZ 096111 Stichting Werkplan (saldo 31-12-2011 € 13.766)

Ingesteld in verband met de verplichting om het bij het opheffen van de stichting Werkplan overgebleven positieve saldo te besteden in overeenstemming met de statuten/doel van de stichting (het bieden van (on)betaald werk aan moeilijk bemiddelbare werklozen, het bevorderen van

werkervaring, vorming en scholing van werknemers ter versterking van hun positie op de arbeidsmarkt en de doorstroming naar ander werk).

VRZ 097003 en 097004 Ontvangen afkoopsommen en rechten graven (saldo 31-12-2011 € 1.049.340)

Opvangen van fluctuaties in het onderhoud van eigen graven; reserveren van de ontvangen rechten/afkoopsommen t.b.v. toekomstig onderhoud.

VRZ 097008 Vervanging afvalcontainers (saldo 31-12-2011 € 358.748)

De voorziening is destijds ingesteld ten behoeve van de vervanging van de afvalcontainers. In verband met de voorschriften (BBV) is bij de nota Reserves en Voorzieningen (2005) besloten om de voorziening in 10 jaar te laten vrijvallen ten gunste van de afvalstoffenheffing (vanaf 2006).

VASTE SCHULDEN MET EEN LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	2011	2010
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen:		
<i>binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen</i>	681	794
<i>binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>	2.337	3.147
<i>binnenlandse bedrijven</i>		
<i>overige binnenlandse sectoren</i>		
<i>buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren</i>		
	3.018	3.941
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen		
Totaal	3.018	3.941

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2011:

	Saldo 1-1-2011	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2011
Obligatieleningen				
Onderhandse leningen	3.941	-	923	3.018
Door derden belegde gelden				
Waarborgsommen				
Totaal	3.941	0	923	3.018

De totale rentelast voor het jaar 2011 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 183.000.

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	2011	2010
Schulden < 1 jaar	13.564	6.144
Overlopende passiva	3.143	3.494
Totaal	16.707	9.638

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2011	2010
Kasgeldleningen	7.500	2.000
Bank- en girosaldi		
Overige schulden	5.852	4.144
Totaal	13.352	6.144

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	2011	2010
Vooruit ontvangen bedragen overig	34	19
VooruitOntvangenBedragen (overheidslichamen)	1222	1.876
Nog te betalen bedragen	2.201	1.599
Totaal	3.457	3.494

Het verloop van de post Vooruit Ontvangen Bedragen (overheidslichamen) kan als volgt worden gespecificeerd:

Saldo 01-01-2011	1.876
Overboeking per 01-01-2011	0
Toevoegingen	2.670
Vrijgevallen bedragen	3.323
Saldo 31-12-2011	1.222

Toelichting op de Vooruit Ontvangen Bedragen:

VOB	Saldo 1-1-2011	toevoeging	vrijval	saldo 31-12-2011
176351 GOA	-	296	222	74
176354 Oudkomers	144	-	144	-
176356 Werkdeel WWB	333	1.050	1.095	288
176357 Wet inburgering	215	195	410	-
176358 I.S.V.	296	-	10	286
176359 St. goedkope woningbouw	99	-	-	99
176360 Reg. Bodemkwaliteitskaart	19	-	1	18
176361 BDU centra jeugd en gezin	119	657	776	-
176362 Inburgering (oude vreemdelingenwet)	90	-	42	48
176363 Inburgering allochtone vrouwen	94	-	94	-
176364 Schuldhulpverlening	-	44	44	-
176365 Klimaataanpak eigen woning	28	85	46	67
176366 Cultuurhist. bouselementen	57	-	11	46
176367 Veluwelijn	382	-	209	173
176368 Volwasseneneducatie	-	229	219	10
176369 Fietspad Kopermolenw/Hertekampsew.	-	76	-	76
176370 Fietspad Kanaalpad	-	38	-	37
Totalen	1.876	2.670	3.323	1.222

176351 VOB Onderwijsachterstandenbeleid (GOA) (saldo 31-12-2011 € 74.322)

Ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van middelen die van het rijk ontvangen zijn voor het uitvoeren van het (gemeentelijk) onderwijsachterstandenbeleid (GOA).

176354 VOB Oudkomers (saldo 31-12-2011 € 0)

Ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van de van het rijk ontvangen doeluitkering regeling inburgering oudkomers en de middelen uit de oude regeling WIN.

176356 VOB Werkdeel WWB (saldo 31-12-2011 € 287.856)

In deze VOB wordt jaarlijks maximaal 25% van het Participatiebudget vanuit het rijk gereserveerd; het betreft middelen die niet zijn besteed en die beschikbaar worden gehouden voor participatie in de maatschappij door werk, inburgering en volwasseneneducatie.

176357 VOB Wet inburgering (saldo 31-12-2011 € 0)

Ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van de van het rijk ontvangen doeluitkering Wet Inburgering ten behoeve van de eventuele terugbetalingsverplichting.

176358 VOB I.S.V. (saldo 31-12-2011 € 285.616)

In de VOB zijn middelen gereserveerd die van de provincie zijn ontvangen ten behoeve van projecten in het kader van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing.

176359 VOB Stimulering goedkope woningbouw (saldo 31-12-2011 € 99.078)

Ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van middelen die door de provincie zijn toegekend in het kader van de regeling Stimulering Goedkope Woningbouw, met het oog op een eventuele terugbetalingsverplichting.

176360 VOB Regionale bodemkwaliteitskaart (saldo 31-12-2011 € 17.699)

In de VOB worden de middelen beschikbaar gehouden die als voorschot zijn ontvangen in het kader van de uitvoering van het project 'realisering regionale bodemkwaliteitskaart'.

176361 VOB Brede doeluitkering BDU-CJG (saldo 31-12-2011 € 0)

In de VOB worden de middelen beschikbaar gehouden die van het rijk zijn ontvangen (Brede Doeluitkering) t.b.v. de opzet van Centra voor jeugd en gezin (CJG).

176362 VOB Inburgering (nalatenschap oude vreemdelingenwet) (saldo 31-12-2011 € 47.936)

In de VOB worden de middelen beschikbaar gehouden die van het rijk ontvangen zijn en specifiek voor dit doel besteed moeten worden.

176363 VOB Inburgering allochtone vrouwen (saldo 31-12-2011 € 0)

In de VOB worden de middelen beschikbaar gehouden die van het rijk ontvangen zijn voor de regeling inburgering allochtone vrouwen.

176364 VOB Schuldhulpverlening (saldo 31-12-2011 € 0)

In de VOB worden de middelen beschikbaar gehouden die van het rijk ontvangen zijn en voor dit specifieke doel besteed moeten worden.

176365 VOB Klimaataanpak eigen woning (saldo 31-12-2011 € 66.640)

De VOB is ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van de middelen die worden ontvangen van de provincie in het kader van de subsidieregeling Vitaal Gelderland 2008 voor het project "Klimaataanpak eigen woningen Epe".

176366 VOB Cultuurhistorische bouselementen (saldo 31-12-2011 € 46.110)

Ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van middelen die ontvangen zijn van de provincie Gelderland voor het project dat ten doel heeft cultuurhistorische bouselementen weer zichtbaar te maken. Uitvoering van het project is voorzien in de jaren 2011/2012.

176367 VOB Veluwelijn (saldo 31-12-2011 € 172.928)

Ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van middelen die ontvangen zijn van de Provincie Gelderland voor de uitvoering van het project "Veluwelijn".

176368 VOB Volwasseneducatie (saldo 31-12-2011 € 9.961)

Ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van niet bestede middelen, die van het rijk zijn ontvangen voor volwasseneneducatie, t.b.v. besteding in een later jaar dan wel t.b.v. terugbetaling.

176369 VOB Fietspad Kopermolenweg (saldo 31-12-2011 € 76.491)

Ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van middelen die ontvangen zijn van de Provincie Gelderland voor de uitvoering van het project 'Fietspad Kopermolenweg'.

176370 VOB Fietspad Kanaalpad (saldo 31-12-2011 € 37.551)

Ingesteld t.b.v. het beschikbaar houden van middelen die ontvangen zijn van de Provincie Gelderland voor de uitvoering van het project 'Fietspad Kanaalpad'.

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Aard/omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Volksgesondheid	p.m.	2,457	542	424
Volkshuisvesting A 100%	6.183	100	4.400	4.198
Volkshuisvesting B 50%	110.452	50	51.153	50.665
Totalen	116.635		56.095	55.287

In 2011 zijn geen bedragen betaald wegens de verleende borg- en garantstellingen.

LANGLOPENDE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijken, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

a. diverse contracten:

- apparatuur
- liften/daken diverse gebouwen
- schoonmaak diverse gebouwen

b. personeel

- voor de nog niet opgenomen vakantiedagen bestaat de verplichting aan de werknemers om alsnog betaald verlof te verlenen of extra salaris uit te betalen.
- er vinden onderhandelingen plaats over de CAO voor gemeenteambtenaren, hieruit kan nog een verplichting voortvloeien met betrekking tot de salarissen over 2011 (periode juni-december).

c. overig

- verkoop door de gemeente van onroerend goed met bijzondere bepaling (recht van de koper de koop te ontbinden).

Financiële analyse Programma 1: Opgroeien in Epe

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	6.200	6.529	5.558
Baten	888	1.179	1.177

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten

971

In de begroting was er rekening mee gehouden dat in 2011 al huur zou worden betaald voor basisschool De Bongerd in Oene (huur Kulturhus). Doordat de oplevering van het Kulturhus later plaats vond dan gepland, zijn er geen huurlasten in 2011. De huurlasten gaan in per januari 2012.	25
De uitgaven voor schades die onder het eigen risico vallen en schades die niet onder de verzekeringsdekking vallen of onverzekerbaar zijn, zijn op dit programma verantwoord (betreft onderwijsgebouwen). Het algemene budget hiervoor is opgenomen op programma 11. Per saldo ontstaat er een klein voordeel.	-30
Door diverse investeringen uit het huisvestingsplan onderwijsvoorzieningen moest het meerjaren onderhoudsplan worden geactualiseerd. Hieruit bleek dat de noodzakelijke jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening naar beneden kon worden bijgesteld.	15
Voor onderwijsachterstandenbeleid zijn in 2011 minder uitgaven gedaan dan geraamd. Dit houdt verband met de tussentijdse verhoging van de rijksbijdrage (specifieke uitkering). Er waren uitgaven geraamd voor de schakelklas, deze uitgaven zullen eerst vanaf 2012 gedaan worden. Daarnaast zijn er (via de algemene uitkering) extra middelen ontvangen voor kwaliteitsverbetering peuterspeelzaalwerk, waarvoor voor een belangrijk deel nog geen uitgaven zijn gedaan in 2011. De in 2011 niet bestede rijksmiddelen mogen worden besteed in de komende jaren (uiterlijk 2014) en zijn daarom gereserveerd. Hierdoor is ook de verantwoording van de baten uit rijksmiddelen lager (zie onder de baten).	128
Door een lager aantal leerlingen dat gebruik maakte van het leerlingenvervoer, zijn de uitgaven lager dan de raming voor 2011.	46
Doordat de GGD in 2011 een bezuiniging heeft doorgevoerd op logopedie, ontstaat er een voordeel in de uitgaven. De bezuiniging is onderdeel van de ombuigingen in de gemeentelijke begroting voor 2012.	15
De uitgaven voor kinderopvang zijn in 2011 lager uitgevallen dan de raming, o.a. door een meer strikte toepassing van de wet- en regelgeving. Hierdoor zijn bedragen teruggevorderd. Er is meer gelet op voorliggende voorzieningen, zoals peuterspeelzalen en subsidie via de belastingdienst. Ook is het aantal toegekende uren opvang beter afgestemd op de daadwerkelijk benodigde uren.	47
De uitgaven voor inspecties kinderopvang zijn lager uitgekomen dan waarmee rekening was gehouden in de begroting.	30
Voor het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) zijn minder kosten gemaakt dan begroot, doordat nog geen uitgaven zijn gedaan voor het CJG-inlooppunt in Vaassen; deze waren wel begroot. Daarnaast zijn er voor de verwijzindex minder kosten gemaakt.	19

• Een afrekening van de GGD over 2010 levert een onverwacht voordeel op.	17
• Voordeel uren en de inzet van vacaturegelden: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten.	131
• Voordeel kapitaallasten: verwezen wordt naar bijlage 2 voor de totaalanalyse van de kapitaallasten.	506
• Overige kleine verschillen	22

Baten	-2
--------------	-----------

• Als gevolg van de afrekening met het bijzonder basisonderwijs in het kader van de overschrijdingsregeling valt het restant van de hiervoor gevormde voorziening vrij. Dit levert een voordeel op.	41
• Door de lagere uitgaven voor onderwijsachterstandenbeleid zijn ook de verantwoorde inkomsten van het rijk (specifieke uitkering) lager. De niet bestede rijksmiddelen zijn gereserveerd en mogen worden besteed in de komende jaren (uiterlijk 2014).	-74
• Door een hogere rijksbijdrage BDU-CJG en hogere inkomsten van derden ontstaat een voordeel op de inkomsten voor jeugdhulpverlening. Het voordeel is verrekend met de hiervoor ingestelde reserve jeugdhulpverlening.	30
• Overige kleine verschillen	1

Financiële analyse Programma 2: Actief in Epe

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	4.314	13.178	13.161
Baten	854	1.402	1.410

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten **17**

• Een afrekening met het ROC over 2010 levert een eenmalig voordeel op. Dit voordeel moet echter worden afgerekend met het rijk (dit leidt tot lagere inkomsten onder de baten).	9
• In het kader van de stimuleringsregeling voor het onderdeel Kunst & Cultuur hebben de toegekende aanvragen in 2011 niet geleid tot volledige besteding van het budget, hierdoor is een voordeel ontstaan.	13
• De privatisering van de Eper Gemeente Woning (EGW) leidt in 2011 tot lagere uitgaven dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.	31
• Bij het onderhoud van de buitensport accommodaties en groene sportvelden is een voordeel ontstaan bij het verbruik van materialen.	19
• Nadeel uren en de inzet van vacaturegelden: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten.	-63
• Voordeel kapitaallasten: verwezen wordt naar bijlage 2 voor de totaalanalyse van de kapitaallasten.	1
• Overige kleine verschillen	7

Baten **8**

• Als gevolg van een afrekening met het ROC over 2010, welke moet worden afgerekend met het rijk, is de verantwoorde rijksbijdrage lager.	-9
• Bij diverse sportaccommodaties vallen de huurinkomsten en vergoedingen van derden hoger uit dan de raming.	21
• Overige kleine verschillen	-4

Financiële analyse Programma 3: Zorg en Opvang

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	7.196	8.057	8.019
Baten	781	1.285	1.621

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten 38

- Door het steeds vaker en steeds meer zelf indiceren door de WMO-consulenten (keukentafelgesprek) worden er minder externe adviezen opgevraagd dan voorheen. Het voordeel wordt verrekend met de reserve WMO. - De rijksbijdrage voor de Pakketmaatregel Awbz is gereserveerd op een stelpost. In 2011 is hieruit de dagopvang ouderen bij verzorgingsinstellingen betaald. De niet bestede middelen worden gestort in de WMO-reserve ter dekking van toekomstige kosten Awbz, zie programma 11. - Vanuit Apeldoorn is geen verzoek gekomen voor de inzet van de middelen voor het regionaal kompas. Vanaf 2012 wordt het budget voor een periode van 3 jaar ingezet voor de bekostiging van het coördinatiepunt Leefbaarheid en Veiligheid. - De kosten voor collectief vervoer (Regiotaxi) zijn toegenomen. Dit is voornamelijk veroorzaakt door de demografische ontwikkeling. Daarnaast is de kwaliteit van collectief vervoer toegenomen, waardoor het gebruik is geïntensiveerd. - Er zijn in 2010 en 2011 minder scootmobielen toegewezen dan voorheen. Mogelijk heeft de eigen bijdrage regeling een remmende werking op het aantal aanvragen. Doordat er minder scootmobielen worden verstrekt vallen de onderhoudskosten ook lager uit. - Er zijn in 2011 minder aanvragen geweest voor woningaanpassingen en -verbouwingen. Oorzaak van de daling is de gevraagde eigen bijdrage waardoor veel mensen afzien van de aanpassing. - In plaats van een aanvraag voor een woningaanpassing/ -verbouwing wordt vaker een woningvoorziening algemeen aangevraagd (trapliften en dergelijke). Daarnaast vallen de onderhoudskosten hoger uit vanwege het nieuwe contract trapliften waarbij bepaald is dat iedere traplift in onderhoud genomen dient te worden (wettelijke verplichting). - De verwachte lasten voor huishoudelijke verzorging over 2010 die nog in 2011 betaald moesten worden zijn te laag ingeschat, waardoor in 2011 een nadeel ontstaat. Het nadeel wordt verrekend met de reserve WMO. - Het aantal geïndiceerde en toegekende persoonsgebonden budgetten neemt jaarlijks af waardoor de kosten lager zijn. Hiertegenover wordt huishoudelijke hulp in natura toegekend. Het voordeel wordt verrekend met de reserve WMO. - Doordat er minder aanvragen zijn geweest voor praktische gezinsondersteuning vallen de lasten lager uit. - Nadeel uren en de inzet van vacaturegelden: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten. - Overige kleine verschillen	22 147 18 -55 34 137 -27 -196 50 24 -131 15
--	--

• Voor de regeling Inburgering allochtone vrouwen is de vaststellingsbeschikking ontvangen. De resterende middelen waar geen sprake meer is van een verplichting van het rijk worden gestort in de reserve Inburgeringstrajecten, zie programma 11.	25
• De trajectkosten inburgering vallen hoger uit doordat een deel van de in 2010 gestarte trajecten met een gemiddelde trajectduur van anderhalf jaar in 2011 is bekostigd.	-28
• Het nog te ontvangen bedrag uit eigen bijdragen voor huishoudelijke verzorging over 2010 bleek te hoog te zijn, waardoor in 2011 een nadeel ontstaat. Doordat tegenover dit nadeel een hogere onttrekking aan de reserve WMO staat, heeft dit geen effect op het saldo van de jaarrekening.	-85
• Doordat het gebruik van collectief vervoer (Regiotaxi) is toegenomen door demografische ontwikkelingen en kwaliteitsverbetering vallen de inkomsten uit eigen bijdragen ook hoger uit.	17
• Als gevolg van gunstige afrekeningen over de afgelopen jaren bij diverse inburgeringsregelingen valt een groot deel van de hiervoor ontvangen rijksmiddelen vrij. Het voordeel is voornamelijk ontstaan doordat de lasten van de inburgeringstrajecten en de uitvoeringskosten aanzienlijk minder hebben bedragen dan waarmee in de rijksvergoeding rekening werd gehouden. Het voordeel dat hierdoor is ontstaan, is in de reserve inburgeringstrajecten gestort, ter dekking van risico's van de huidige inburgeringstrajecten en eventuele projecten, mede met het oog op de bezuinigingen van het rijk op inburgering. Hierdoor is er geen effect op het saldo van de jaarrekening.	400
• Overige kleine verschillen	7

Financiële analyse Programma 4: Leefbaar en veilig

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	2.000	2.015	1.721
Baten	25	45	60

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten **294**

• Voordeel uren en de inzet van vacaturegelden: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten.	194
• Voordeel kapitaallasten: verwezen wordt naar bijlage 2 voor de totaalanalyse van de kapitaallasten.	87
• Overige kleine verschillen	13

Baten **15**

• Het voordeel in de baten wordt veroorzaakt door enkele kleine verschillen.	15
--	----

Financiële analyse Programma 5: Ruimte en wonen

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	9.406	9.612	6.064
Baten	7.704	7.747	3.929

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten 3.548

- Het geraamde budget voor stimulering van goedkope woningbouw behoefde niet te worden aangewend voor het bereiken van de afgesproken prestatie. Daardoor is ook geen onttrekking aan de gereserveerde provinciale middelen nodig (zie onder de baten). - Er zijn in 2011 minder welstandsadviezen gegeven dan geraamd. Door een wijziging in de wetgeving zijn per 1 januari 2010 meer bouwwerken vergunningsvrij, waardoor deze geen welstandstoets behoeven. Daarnaast zijn er minder aanvragen ingediend als gevolg van de economische crisis. - De besteding van enkele budgetten voor advieskosten en overige kosten ten behoeve van de wijziging van bestemmingsplannen is voordelig uitgevallen. Hier staan ook lagere inkomsten tegenover (zie onder de baten). - De uitgaven ten behoeve van de bouwgrondexploitatie zijn ruim achtergebleven bij de ramingen. In 2011 moest, gelet op de ontwikkelingen in de bouwgrondexploitatie, van enkele complexen een verwacht verlies worden geboekt of moest de boekwaarde worden afgewaardeerd als gevolg van een lagere taxatie (totaal € 679.000, zie de paragraaf Grondbeleid). Het saldo van de bouwgrondexploitatie (incl. de afwaardering van de boekwaardes) wordt verrekend met de reserve bouwgrondexploitatie en heeft daardoor geen invloed op het saldo van de jaarrekening. Als gevolg van deze verrekeningen moet het saldo van de reserve bouwgrondexploitatie met € 493.000 worden aangevuld naar het niveau dat is bepaald op grond van de nota Grondbeleid. Deze aanvulling is ten laste van het saldo van de jaarrekening gebracht. - Enkele verzoeken tot vergoeding van planschade zijn toegekend. Het betreffen vergoedingen die niet op derden kunnen worden verhaald en daarom worden gedekt uit de algemene reserve (programma 11). - Nadeel uren en de inzet van vacaturegelden: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten. - Nadeel kapitaallasten: verwezen wordt naar bijlage 2 voor de totaalanalyse van de kapitaallasten. - Overige kleine verschillen	40 15 63 3.819 -42 -346 -2 1
---	--

Baten**-3.818**

• De geraamde inkomsten uit de regeling stimulering goedkope woningbouw zijn niet opgenomen, omdat er geen uitgaven zijn gedaan. Dit verloopt budgetneutraal.	-40
• In het kader van het LOG Beemte-Vaassen zijn bedragen gedeclareerd ter dekking van in de afgelopen jaren gedane uitgaven, vooral voorbereidingskosten. In 2012 zal een uitvoeringskrediet worden aangevraagd, daarom wordt het positieve saldo op de voorbereiding nu gestort in een reserve (programma 11). Dit is noodzakelijk omdat van een deel onzeker is of de gemeente dit kan behouden en daarnaast dienen deze middelen beschikbaar te blijven voor de uitvoering van het project. Uitgangspunt is dat alle kosten van het project worden goedge maakt door bijdragen van derden.	120
• De inkomsten in verband met de wijziging van bestemmingsplannen (incl. postzegelplannen) vallen lager uit dan geraamd. Hier staat tegenover dat ook de uitgaven lager zijn dan geraamd.	-60
• De opbrengst van leges bouw- en sloopvergunningen valt lager uit dan de raming. Doordat er minder wordt gebouwd vanwege de economische crisis zijn er minder aanvragen dan gebruikelijk. Het aantal grote projecten was gering in 2011.	-30
• De inkomsten uit de bouwgrondexploitatie zijn ruim achtergebleven bij de raming. De oorzaak wordt gevonden in de gevolgen van de economische crisis. Er hebben veel minder grondverkopen plaatsgevonden dan waarvan in de ramingen was uitgegaan. Voor enkele complexen kon ultimo 2011 een (voorlopige of definitieve) boekwinst worden verantwoord (totaal € 330.000, zie de paragraaf Grondbeleid). Het saldo van de bouwgrondexploitatie wordt verrekend met de reserve bouwgrondexploitatie en heeft daardoor geen invloed op het saldo van de jaarrekening. De hierboven al genoemde noodzakelijke aanvulling van de reserve bouwgrondexploitatie heeft wél invloed op het saldo van de jaarrekening.	-3.780
• Overige kleine verschillen	-28

Financiële analyse Programma 6: Epe op Orde

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2010	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	6.543	7.346	7.199
Baten	834	1.248	1.424

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten

147

Als gevolg van de strenge winter 2010 is in 2011 meer herstelwerk aan wegbelijning uitgevoerd. Hierdoor zijn de uitgaven hoger dan begroot.	-38
Een deel van de bezuinigingen op de uitgaven in de openbare ruimte worden conform planning niet in 2011 ingevoerd. Hierdoor ontstaat op dit programma een nadeel. Echter door een onttrekking aan de reserve ombuigingen (programma 11) heeft dit per saldo geen effect op het resultaat.	-104
Bij het opstellen van de begroting was de toevoeging van de waardecorrectie over de reserve niet meegenomen. Omdat deze toevoeging bij de jaarrekening wel is meegenomen leidt dit tot hogere lasten ten opzichte van de begroting. Echter door het uitgangspunt van 100% kostendekking heeft dit geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	-46
Tijdens de winter van 2010 kon het slootafval van dat jaar niet afgevoerd en verwerkt worden omdat het met sneeuw bedekt werd. Afvoer en verwerking heeft alsnog in 2011 plaatsgevonden. Daarnaast heeft het in de zomer van 2011 veel geregend. Dit heeft een stimulerende werking op de groei van slootvegetatie gehad. Hierdoor was het aanbod van slootafval in 2011 1400 ton (40%) hoger dan het gemiddelde waarop de begroting is gebaseerd.	-92
In 2011 is geen extra inzet nodig gebleken tijdens de blad-, bloesem- en vuurwerkperiode. Deze extra inzet was wel begroot. Hierdoor ontstaat er een voordeel op de straatreiniging. Dit voordeel wordt via de egalisatiereserves deels (66%) verrekend met de tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolrecht.	39
Het onderhoud van straatmeubilair, het onderhoud van bermen en de bestrijding van onkruid vroeg in 2011 minder dan begroot. Hierdoor ontstaat er een voordeel.	24
De energiekosten voor openbare verlichting en verkeersregelininstallaties vallen door een meevallende eenheidsprijs, lager uit dan begroot. Hierdoor ontstaat er een voordeel.	17
Door de hoeveelheid zout in voorraad en de uitblijvende winter aan het einde van 2011 is er minder zout gekocht en verbruikt dan begroot. Dit leidt tot een voordeel.	17
In 2011 heeft er minder aanleg van uitritten voor rekening van derden plaatsgevonden dan begroot. Hierdoor ontstaat er een voordeel in de lasten. Echter doordat ook de vergoeding voor de aanleg niet ontvangen wordt, heeft dit per saldo geen effect op het resultaat.	15
Daarnaast zijn er projecten voor landschappelijke beplanting niet doorgestaan. Hierdoor zijn er minder uitgaven geweest dan begroot. Echter doordat deze projecten uit subsidie gedekt zouden worden, zijn er ook minder inkomsten. Per saldo heeft dit geen effect op het resultaat.	
Voordeel uren en de inzet van vacaturegelden: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten.	228

• Voordeel kapitaallasten: verwezen wordt naar bijlage 2 voor de totaalanalyse van de kapitaallasten.	62
• Overige kleine verschillen	25

Baten	176
--------------	------------

• In 2011 zijn kosten voor openbare verlichting aan Triada en de Provincie doorberekend die betrekking hadden op voorgaande jaren. Hierdoor ontstaat een incidenteel voordeel ten opzichte van de begroting.	49
• Voor de realisatie van de investeringen Duurzaam Veilig projecten en realisatie van diverse wijkverkeersplannen zijn in 2011 meer subsidies ontvangen dan begroot. Hiertegenover staan ook lagere onttrekkingen aan de reserves die ingesteld zijn ter dekking van de kosten van deze projecten. Per saldo heeft dit geen effect op het resultaat. Overigens worden de projecten regulier afgerond waarbij de in 2011 meer ontvangen subsidies regulier in 2012 als dekkingsmiddel worden ingezet.	70
• Er zijn in 2011 minder begrafenissen geweest dan geraamd. Daarnaast is het aantal uitgegeven grafrechten en ontvangen afkoopsommen lager dan begroot. Hierdoor ontstaat een nadeel op de inkomsten op dit programma. Door een hogere dan de geraamde onttrekking aan de voorziening en het uitgangspunt van 100% kostendekking heeft dit geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	-110
• Bij het opstellen van de begroting was de toevoeging van de waardecorrectie over de reserve niet meegenomen. Omdat deze toevoeging bij de jaarrekening wel is meegenomen leidt dit tot hogere lasten ten opzichte van de begroting (zie lasten). De hogere lasten worden echter gedekt door een hoger dan geraamde onttrekking aan de voorziening "Egalisatie rechten eigen graven". Door het uitgangspunt van 100% kostendekking heeft dit geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	167

Financiële analyse Programma 7: Duurzaamheid

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	5.732	5.988	5.044
Baten	5.443	5.674	5.615

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten

944

- De kosten in het kader van de dienstverleningsovereenkomst met Circulus komen in werkelijkheid lager uit dan het begrote bedrag. Dit komt door een lagere afrekening van de verwerkingskosten 2011 (€ 212.000) een lagere definitieve DVO (€ 14.000) en een hogere definitieve afrekening verwerkingskosten van voorgaande jaren (€ 16.000). Dit voordeel zal via de egalisatiereserve ten gunste van de afvalstoffenheffing worden gebracht. - De gemeente ontvangt een vergoeding voor de inzameling van kunststoffen die conform gemaakte afspraken doorbetaald wordt aan Circulus. Door het succes van de inzameling van kunststoffen is hiervoor meer vergoeding ontvangen dan begroot (zie baten) en ook meer doorbetaald dan begroot. Per saldo heeft dit geen invloed op het resultaat. - Voor de regeling "klimaatbeleid eigen woningen" zijn in 2011 minder subsidies toegekend en uitbetaald dan begroot. Hierdoor ontstaat in de lasten een voordeel ten opzichte van de begroting. Omdat de uitgaven gefinancierd worden door de Provincie leidt dit tot een even groot nadeel in de baten. Overigens blijven de in 2011 niet bestede middelen beschikbaar voor 2012. - Het project "bodemkwaliteitskaart" is in 2011 afgerond binnen de daartoe beschikbare middelen. Door deze meevallende uitgaven ontstaat een voordeel ten opzichte van de begroting. Doordat de uitgaven deels gedekt worden uit een provinciale subsidie vallen ook de inkomsten lager uit. - In 2011 is in verband met een hernieuwde aanbesteding van de schoonmaak van riolering in 2012, een deel van de geplande schoonmaakwerkzaamheden doorgeschoven naar 2012. Hierdoor ontstaat een voordeel. Dit voordeel zal via de reserve rioolrechten verrekend worden met het tarief voor de rioolheffing. - In de begroting 2011 was er van uitgegaan dat er zeven nieuwbouwwoningen in het buitengebied op het riool zouden worden aangesloten. In werkelijkheid is er in 2011 één woning aangesloten. Hierdoor zijn de kosten lager dan begroot. - Voordeel uren en de inzet van vacaturegelden: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten. - Voordeel kapitaallasten: verwezen wordt naar bijlage 2 voor de totaalanalyse van de kapitaallasten. - Overige kleine verschillen	242 -19 95 18 22 10 116 440 20
---	---

De gemeente ontvangt een vergoeding voor de inzameling van verpakkingsmaterialen. Het deel van die vergoeding dat betrekking heeft op kunststoffen wordt conform gemaakte afspraken aan Circulus doorbetaald. Het deel van de vergoeding voor overige verpakkingsmaterialen zijn een bate voor de gemeente. In 2011 is door het succes van de inzameling van kunststoffen en andere verpakkingsmaterialen en door een hogere definitieve afrekening van vergoedingen van voorgaande jaren meer ontvangen dan begroot. Het voordeel dat per saldo is ontstaan zal via de egalisatiereserve ten gunste van de afvalstoffenheffing worden gebracht.	64
Voor de regeling "klimaatbeleid eigen woningen" zijn in 2011 minder subsidies toegekend en uitbetaald dan begroot. Hierdoor ontstaan in de lasten een voordeel ten opzichte van de begroting. Omdat de uitgaven gefinancierd worden door de Provincie leidt dit tot een even groot nadeel in de baten. Overigens blijven de in 2011 niet besteedde middelen beschikbaar voor 2012.	-95
Het project "bodemkwaliteitskaart" is in 2011 afgerond binnen de daartoe beschikbare middelen. Door deze meevallende uitgaven ontstaat een voordeel ten opzichte van de begroting. Doordat de uitgaven deels gedekt worden uit een provinciale subsidie vallen ook de inkomsten lager uit.	-18
In de begroting 2011 was er van uitgegaan dat er zeven nieuwbouwwoningen in het buitengebied op het riool zouden worden aangesloten. In werkelijkheid is er in 2011 één woning aangesloten. Hierdoor is de opbrengst van leges en rechten lager.	-15
Overige kleine verschillen	5

Financiële analyse Programma 8: Toezicht en Handhaving

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	1.699	1.764	1.492
Baten	83	154	156

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten **272**

• Voordeel uren en de inzet van vacaturegelden: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten.	260
• Nadeel kapitaallasten: verwezen wordt naar bijlage 2 voor de totaalanalyse van de kapitaallasten.	-1
• Overige kleine verschillen	13

Baten **2**

• De ontvangen leges van verleende vergunningen APV en Bijzondere Wetten en de ontvangsten uit boetes Bestuurlijke strafbeschikking vallen lager uit dan ingeschat.	-18
• De inkomsten uit dwangsommen door toezicht en handhaving op o.a. permanente bewoning van recreatiewoningen vallen hoger uit.	21
• Overige kleine verschillen	-1

Financiële analyse Programma 9: Bedrijvigheid

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	669	693	644
Baten	73	73	108

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten **49**

• Op diverse producten vallen de energielasten hoger uit dan was geraamd; voor een deel kunnen deze hogere uitgaven worden doorberekend aan derden (zie onder de baten).	-19
• Voordeel uren en de inzet van vacaturegelden: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten.	49
• Voordeel kapitaallasten: verwezen wordt naar bijlage 2 voor de totaalanalyse van de kapitaallasten.	22
• Overige kleine verschillen	-3

Baten **35**

• In het kader van de eindafrekening van de RGV met betrekking tot de overdracht van fietspaden aan de gemeente is nog een bedrag ontvangen. Hierdoor ontstaat een voordeel op dit programma. Het bedrag wordt gestort in de reserve overdracht fietspaden RGV, waaruit de kosten van het toekomstig onderhoud en reconstructies worden gedekt (programma 11).	28
• Hogere energielasten kunnen voor een deel worden doorberekend aan derden, dit leidt tot hogere inkomsten.	8
• Overige kleine verschillen	-1

Financiële analyse Programma 10: Weer aan het werk

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	14.439	14.375	13.960
Baten	11.045	11.591	11.444

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten

415

- Het aantal uitkeringen WWB en WIJ valt lager uit, doordat voor het eerst sinds enkele jaren in de tweede helft van 2011 een daling heeft plaatsgevonden van het aantal klanten. Enerzijds is er een hogere uitstroom gegenereerd dan de voor 2011 vastgestelde ambities. Anderzijds is er vanaf mei 2011 sprake van een daling van de instroom welke mede gerealiseerd is vanwege de aangepaste werkwijze, namelijk het instellen van een "zoekperiode". - De uitkeringen Bbz vallen hoger uit dan ingeschat. Omdat de kosten voor 75% declarabel zijn, vallen ook de inkomsten hoger uit. - De uitvoeringskosten voor de dienstverlening door de gemeente Apeldoorn op basis van het uitvoeringscontract 2011 zijn gestegen doordat het aantal klanten in de afgelopen jaren is toegenomen. Door aanpassing van de gemiddelde caseload (afhandeling aantal aanvragen per fte) is deze stijging beperkt gehouden. - Door een belastingafrekening over de jaren 2007, 2008, 2009 en 2010 is eenmalig een teruggaaf ontvangen vanuit het BTW Compensatiefonds. - Doordat er minder aanvragen voor bijzondere bijstand zijn ingediend/toegekend en doordat er minder werkzaamheden door derden zijn verricht vallen de lasten lager uit. - Voordeel uren en de inzet van vacaturegelden: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten. - Overige kleine verschillen	216 -141 -22 40 99 220 3
--	---

Baten

-147

- De rijksbijdrage voor de BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten) is lager vastgesteld in 2011 dan de beschikking die was ontvangen. - Doordat het aantal uitkeringen Bbz (welke voor 75% declarabel zijn) hoger is dan ingeschat, vallen ook de inkomsten uit rijksbijdragen hoger uit. - In verband met afrekeningen Bbz en Wsw over 2009 en 2010 vallen de inkomsten lager uit dan begroot. - In 2011 is (op dit programma) minder onttrokken uit de gereserveerde middelen voor re-integratie dan begroot doordat binnen het Participatiebudget minder uitgaven zijn gedaan. Het overige deel van de rijksmiddelen is ingezet ter dekking van projecten zelfstandigen (Bbz) en ter dekking van uitvoeringskosten van het W-deel (personele lasten). - De aflossingen op de leenbijstand vallen hoger uit door het aantrekken van de markt en de uitstroom naar werk. - Overige kleine verschillen	-80 111 -80 -120 27 -5
--	--

Financiële analyse Programma 11: Bestuur en organisatie

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	4.009	4.274	5.233
Baten	816	788	753

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten **-959**

• In 2011 is een pensioenoverdracht gestort in de voorziening pensioenen politieke ambtsdragers. Deze storting heeft geen effect op het saldo van de jaarrekening (zie onder de baten).	-95
• Op de budgetten van voorlichting is minder uitgegeven, o.a. door een goedkopere uitgave van het personeelsblad; de extra middelen die bij de begroting 2011 beschikbaar zijn gesteld voor ontwikkelen van de website, zijn niet besteed.	58
• Door een afrekening van vorig jaar en de btw teruggave vallen de lasten van de regio Stedendriehoek en de regio Noord Veluwe lager uit dan geraamd.	30
• Van de stelpost voor schades die onder het eigen risico vallen en schades die niet onder de verzekeringsdekking vallen c.q. onverzekerbaar zijn, is de besteding verantwoord op programma 1 (betreft onderwijsgebouwen).	34
• Door de misgelopen inkomsten als gevolg van het tijdelijk gratis verstrekken van de ID-kaart naar aanleiding van de uitspraak Hoge Raad zijn er minder rijksleges afgedragen.	20
• In de begroting waren diverse stelposten opgenomen. Deze stelposten leiden als regel tot uitgaven op andere producten c.q. programma's De belangrijkste posten worden hieronder toegelicht:	-902
- In het eerste jaar dat een investering wordt verantwoord, worden nog niet de volledige kapitaallasten geboekt. Het verwachte voordeel hiervan is in de 2 ^e voortgangsrapportage 2011 geraamd en is betrokken bij de analyse van de kapitaallasten; het voordeel komt tot uitdrukking over alle programma's heen.	€ -640
- Onderuitputting: deze post is betrokken bij de analyse van de kapitaallasten;	€ -219
- Stelpost lagere kapitaallasten in verband met afschrijving investeringen maatschappelijk nut: de realisatie van deze stelpost vindt plaats door eenmalige afschrijving van geplande investeringen in de komende jaren;	€ -228
- Stelpost in verband met verwachte hogere loonkosten: de realisatie van deze post komt tot uitdrukking in de personeelskosten over de programma's heen.	€ 122
- Stelpost ombuigingen: de realisatie van het restant van deze stelpost vindt plaats vanaf 2012	€ 30
- De geraamde lasten in verband met btw over de algemene kosten vallen gunstiger uit dan de raming	€ 33
De nadelen op dit programma betreffen algemene stelposten die in de begroting op dit programma zijn opgenomen (deels via de tussentijdse rapportages). Compensatie vindt plaats door de voordelen op deze posten,	

die verspreid over de programma's, zijn verantwoord. Het betreft bestaand beleid.	
• Nadeel uren en de inzet van vacaturegelden en salarissen: verwezen wordt naar bijlage 1 voor de totaalanalyse van de salariskosten. Het saldo van de kostenplaatsen wordt o.a. veroorzaakt door hoeveelheidverschillen op de uren die doorbelast zijn naar de andere programma's	-77
Daarnaast doen zich op de kostenplaatsen de volgende verschillen voor:	
- automatisering	€ 112.000 (voordeel)
- gemeentehuis	€ 73.000 (nadeel)
- kantoorbenodigdheden	€ 25.000 (voordeel)
- gymlokalen	€ 45.000 (voordeel)
• Nadeel kapitaallasten: verwezen wordt naar bijlage 2 voor de totaalanalyse van de kapitaallasten.	-18
• Overige kleine verschillen.	-9

Baten	-35
--------------	------------

• In 2011 heeft een pensioenoverdracht plaatsgevonden. Deze pensioenoverdracht is gestort in de voorziening pensioenen politieke ambtsdragers en heeft geen effect op het saldo van de jaarrekening	95
• Door het afschaffen van het kindtarief voor de ID kaart in 2012 zijn in 2011 1500 ID kaarten voor kinderen meer verstrekt dan geraamd. Door een uitspraak van de Hoge Raad zijn er in de periode 9-21 september 2011 geen leges in rekening gebracht voor een ID kaart. Hierdoor zijn in 2011 420 ID kaarten meer afgegeven dan begroot. De misgelopen leges zijn door het rijk gecompenseerd.	50
• Het saldo van de kostenplaats rente en afschrijving (kapitaallasten) is betrokken in de analyse van de kapitaallasten (bijlage 2). Per saldo heeft dit geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	-178
• Overige kleine verschillen	-2

De overschrijding op de lasten van dit programma wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de (negatieve) stelpost die is opgenomen in verband met verwachte onderuitputting in de kapitaallasten. De kapitaallasten zijn verantwoord over alle programma's en leiden daar per saldo tot een onderschrijding. De onderuitputting wordt conform het bestaande beleid geraamd omdat in het eerste jaar dat een investering wordt verantwoord, nog niet de volledige kapitaallasten worden geboekt. Dit leidt tot een onderschrijding in de lasten. Voor een analyse van de kapitaallasten wordt verwezen naar bijlage 2.

Financiële analyse Programma 12: Algemene dekkingsmiddelen

<i>Bedragen * € 1.000,--</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 na wijziging	Rekening 2011
Lasten	945	1.261	595
Baten	35.160	35.616	35.896

N.B. bovengenoemde cijfers zijn inclusief de post onvoorzien.

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2011 na wijziging:

Lasten 666

• De incassokosten zijn hoger dan geraamd. Daar staan ongeveer gelijke hogere baten vanuit dwangsommen tegenover.	-21
• Op de rentelasten ontstaat een voordeel door een lager rentetarief en minder leningen dan in de begroting opgenomen. Daarnaast worden op dit programma de kapitaallasten van nieuwe investeringen geraamd. De werkelijke kapitaallasten worden pas toegerekend nadat een investering is gerealiseerd. Het voordeel op de rentelasten wordt via het renteomslagpercentage verdeeld over de programma's (zie baten). Voor een nadere analyse van de kapitaallasten wordt verwezen naar bijlage 2.	661
• Om de voorziening oninbaar op het benodigde peil te brengen is een grotere storting nodig dan geraamd.	-43
• Van de post onvoorzien is een deel niet ingezet.	55
• Overige kleine verschillen.	14

Baten 280

• Het voordeel op de rentelasten wordt via het renteomslagpercentage verdeeld over de programma's. Dit leidt tot een lagere doorberekening.	-661
• De bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen valt hoger uit dan geraamd omdat het saldo eigen financieringsmiddelen hoger was dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. Omdat de bespaarde rente wordt toegevoegd aan de reserves, heeft dit geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	432
• Inkomsten vanuit dwangsommen zijn hoger dan geraamd. Daar staan ongeveer gelijke hogere incassokosten tegenover.	23
• Bij de begroting was rekening gehouden met rente over een heel jaar, terwijl Nuon op haar lening begin van het jaar een deel heeft afgelost. Daardoor is minder rente ontvangen.	-15
• De dividenduitkering van de BNG is hoger dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.	22
• De inkomsten vanuit de algemene uitkering uit het gemeentefonds vallen incidenteel hoger uit dan de raming. Dit wordt met name veroorzaakt door een technische correctie van het rijk voor de jaren 2009, 2010 en 2011 in de decembercirculaire.	404
• De opbrengst van de onroerende-zaakbelastingen valt hoger uit dan de raming. Er is minder leegstand bij de niet-woningen en ook minder vrijgestelde waarde dan geraamd.	71

• Er is meer opbrengst vanuit de invorderingskosten omdat er meer aanmaningen en dwangbevelen zijn verstuurd	11
• De waardedaling bij tweede woningen is groter dan geraamd, waardoor de forensenbelasting lager uitvalt.	-7
• Door een hoger aantal overnachtingen valt de opbrengst van de toeristenbelasting hoger uit dan de raming.	17
• Het aantal voorwerpen op gemeenteground is lager dan verwacht, waardoor de opbrengst precariobelasting lager uitvalt.	-24
• Overige kleine verschillen	7

Overzicht van algemene dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel treft u het overzicht aan van de algemene dekkingsmiddelen. Deze inkomsten kenmerken zich door hun vrije bestedingsdoel. Voor de analyse van de belangrijkste verschillen wordt verwezen naar de Financiële analyse Programma 12.

Onderwerp <i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2011	Begroting 2011 <i>na wijziging</i>	Rekening 2011
Lokale heffingen: (waarvan bestedingen niet gebonden zijn)			
Onroerende-zaakbelasting	4.006	3.986	4.066
Hondenbelasting	90	72	87
Precariobelasting	47	53	23
Forensenbelasting	295	320	288
Toeristenbelasting	479	498	509
Subtotaal lokale heffingen	4.917	4.929	4.973
Algemene uitkering	27.412	27.547	27.951
Dividend uitkeringen	202	202	224
Saldo financieringsfunctie	- 392	- 749	- 78
Overige algemene dekkingsmiddelen	2.147	2.481	2.230
Totaal algemene dekkingsmiddelen	34.286	34.410	35.301

De in het bovenstaande overzicht vermelde bedragen zijn netto bedragen. Dit houdt in dat op de verkregen baten de daarop betrekking hebben kosten (zoals interne uren en invorderingskosten) in mindering zijn gebracht.

Toelichting:

Lokale heffingen

Voor meer informatie over de bruto opbrengsten uit Lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering

Het gepresenteerde bedrag voor de algemene uitkering 2011 is inclusief het budget Wmo en verrekeningen die betrekking hebben op voorgaande jaren.

Dividend

Dividend wordt ontvangen van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en van waterbedrijf Vitens.

Saldo financieringsfunctie

Onder het saldo van de financieringsfunctie wordt verstaan het saldo van (a) de betaalde rente over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening courant en (b) de ontvangen rente over de uitzettingen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Dit is de toegerekende rente over de eigen financieringsmiddelen en overige niet aan de andere categorieën toe te rekenen algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht aanwending post onvoorzien

Omschrijving aanwending (bedragen in euro)	Bedrag
Raming Onvoorzien begroting 2011	69.600
Amendement kosten Rekenkamer bij begrotingsbehandeling 2011	-/- 15.000
Saldo onvoorzien per einde boekjaar	54.600

Overzicht incidentele baten en lasten

Programma (baten in euro's)	Realisatie 2011	Raming 2011 <i>na wijziging</i>	Raming 2011 <i>voor wijziging</i>
1. Opgroeien in Epe	65	107	36
2. Actief in Epe	1.544	1.544	0
3. Zorg en Opvang	720	320	0
4. Leefbaar en veilig	20	20	0
5. Ruimte en wonen	491	371	0
6. Epe op orde	527	408	0
7. Duurzaamheid	249	362	17
8. Toezicht en handhaving	0	12	0
9. Bedrijvigheid	28	0	0
10. Weer aan het werk	0	0	0
11. Bestuur en organisatie	18.713	18.812	2.776
12. Overzicht algemene dekkingsmiddelen	404	0	0
Totaal incidentele baten	22.761	21.956	2.829

Programma (lasten in euro's)	Realisatie 2011	Raming 2011 <i>na wijziging</i>	Raming 2011 <i>voor wijziging</i>
1. Opgroeien in Epe	363	321	62
2. Actief in Epe	10.106	10.106	40
3. Zorg en Opvang	72	72	5
4. Leefbaar en veilig	30	30	0
5. Ruimte en wonen	809	809	177
6. Epe op orde	248	118	0
7. Duurzaamheid	297	410	5
8. Toezicht en handhaving	100	100	100
9. Bedrijvigheid	150	150	0
10. Weer aan het werk	14	54	0
11. Bestuur en organisatie	6.166	4.533	2.430
12. Overzicht algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Totaal incidentele lasten	18.355	16.708	2.819

Overzicht verloop reserves en voorzieningen

	Saldo 31-12-2010	Toevoeging 2011	Onttrekking 2011	Saldo 31-12-2011
Algemene reserve				
90000 Algemene reserve	3.515.500	1.024.174	1.486.959	3.052.716
90001 Saldo baten en lasten	402.725		402.725	0
Totaal Algemene reserve	3.918.226	1.024.174	1.889.684	3.052.716
Bestemmingsreserves				
90002 Extra afschr. invest. maatsch. nut	2.582.062	2.156.766	1.602.427	3.136.401
90003 Eenmalige dekkingsmiddelen	127.730		48.861	78.869
90004 Automatisering	30.000			30.000
90006 Wachtgelden WIZ	219.371		60.784	158.587
90007 ICT investeringen	1.674.328	698.503	6.893	2.365.938
90019 Cofinanciering	651.122	327.303	381.002	597.423
90022 Mediation bezwaarschriften	16.771			16.771
90025 Doorlichting begroting /extra afschr.	45.375		21.000	24.375
91010 Brandweer pagers/portofoons	62.120			62.120
92008 Aansluiting Kweekweg op N309	23.792	1.071	24.863	0
92009 Vervanging openbare verlichting	1.278.060	107.662	12.865	1.372.857
92013 Wijziging financier.systematiek wegen	42.021		39.900	2.121
92014 Bushalte Korte Kuipersweg	32.139			32.139
92015 Duurzaam Veilig	777.112	114.445	551.614	339.942
92019 Toeristische Fietspaden	73.614		33.182	40.432
92020 Duurzaam Veilig buitengebied Oene	39.843		4.272	35.571
92022 Parkeerproblematiek diverse kernen	68.355	186.297	252.047	2.605
92024 Vervanging brug Nijbroekerwetering	4.758		4.758	0
92026 Integrale wijkaanpak (gedeeltelijk)	167.667	75.505	130.577	112.594
92030 Verbreden Smallertsweg	75.000			75.000
92035 Overdracht fietspaden RGV	1.364.428	37.920	68.826	1.333.522
92040 Aanleg parkeerplaatsen Markt Epe		60.000		60.000
93003 Egalisatie winstuitk. NUON rente vast	832.458	37.461	54.000	815.919
93004 Verkoop 14 aandelen VNB (6%)	1.773.899	106.434	243.680	1.636.653
93005 Verkoop aandelen t.b.v. lening Nuon	941.639		189.417	752.222
93006 Aflossing achtergestelde lening Nuon	947.085	232.036	42.619	1.136.502
93007 Verkoop aandelen t.b.v. lening Vitens	1.706.760		155.160	1.551.600
93008 Aflossing achtergestelde lening Vitens	620.640	183.089	27.929	775.800
93010 Stedendriehoek economische visie	66.000			66.000
94017 Meubilair gymlokale	50.056	31.901	21.623	60.334
95001 Stormschade / herinplant bossen	66.513		36.308	30.205
95002 Aankoop kunstwerken	16.239		16.230	9
95003 Restauratie en onderh. monumenten	49.359		4.774	44.585
95007 Onderhoud / verv. besch. laanbomen	2.003	5.483		7.486
95010 Kunst openbare ruimte	15.000		1.700	13.300
95014 Verh. garantiebijdrage kulturhus Oene	397.271	580.000	960.000	17.271
95015 Investeringsbijdrage EZC	20.909			20.909
95016 Subsidies initiatieven leefbaarheid	18.201		18.201	0
95020 Onderhoud Eper Gemeente Woning		6.000	6.000	0
95025 Natuurcompensatie		37.120		37.120
96012 Accommodaties welzijninstellingen	95.188	21.972	1.480	115.680
96013 Huisvesting verslavingszorg	30.393	2.243		32.636

	Saldo 31-12-2010	Toevoeging 2011	Onttrekking 2011	Saldo 31-12-2011
96015 Werk en inkomen	131.442	4.480	72.682	63.240
96017 Wet Inburgering Nieuwkomers (WIN)	175.760			175.760
96027 Realisatie nieuwe accommodaties	9.133.978	137.010	7.884.945	1.386.042
96028 WMO	3.109.766	146.822	398.382	2.858.206
96029 Toegankelijkheid openbare gebouwen	100.000		25.010	74.990
96030 Tijd. reg. nal.sch. oude vreemdel.wet	11.282			11.282
96035 Schuldhelpverlening	60.512		37.712	22.800
96040 Jeugdgezondheidszorg	94.515	236.076		330.591
96050 Inburgeringstrajecten	11.538	425.264		436.802
96109 BUIG-middelen	1.871.181			1.871.181
97010 Achtergestelde lening Circulus	220.000			220.000
97011 Afbouw overhead overdr. afvaltaken	220.000		220.000	0
97015 Egalisatie rioolrechten	740.758	271.725	33.334	979.149
97020 Egalisatie Afvalstoffenheffing	175.915	7.916	7.916	175.915
98007 Extra afschrijving bodemsanering	124.952		14.882	110.070
98025 Volkshuisvesting	326.208		16.379	309.829
98030 Particulier opdrachtgeverschap	20.000		20.000	0
98032 Structuurvisies dorpscentra	1.160.226			1.160.226
98035 Starterslening	250.000	11.250	11.250	250.000
98040 Invoering Wabo	75.520		19.243	56.277
98051 LOG Beemte-Vaassen		119.673		119.673
99000 Bouwgrondexploitatie	930.194	3.305.678	678.513	3.557.359
99005 Ombuigingsoperatie	507.197	20.000	192.000	335.197
99007 Herstel schade nutsbedrijven	31.950			31.950
99010 Egalisatie hondenbelasting		12.161		12.161
99910 Restantbudgetten 2010	1.337.102		1.337.102	0
99911 Restantbudgetten 2011		977.994		977.994
Totaal bestemmingsreserves	37.825.276	10.685.259	15.992.342	32.518.193

Voorzieningen				
90008 Pensioenen politieke ambtsdragers	1.598.317	222.133	2.440	1.818.010
90030 Onderhoud Streekachief Epe	37.902	14.703	598	52.007
90050 Groot onderhoud gemeentehuis	190.706	111.347	17.105	284.948
91015 Onderhoud brandw.kazerne Vaassen	4.528	9.532	6.617	7.443
92010 Groot onderhoud wegen	1.845.833	802.120	1.636.587	1.011.366
92011 Groot onderhoud bruggen	370.218	25.000	91.302	303.916
92109 Onderhoud Openbare Verlichting	30.878	76.761	39.938	67.701
94015 Onderhoud scholen/gymlok. buitenz.	769.293	206.500	257.087	718.706
94019 Onderhoud binnenzijde gymlokalen	99.615	38.218	27.675	110.158
94101 Overschrijdingsregeling	930.923		930.923	0
95103 Onderhoud bibliotheekgebouwen	77.163	5.294	9.864	72.593
96111 Stichting Werkplan	15.766		2.000	13.766
96115 Onderhoud wijkgebouwen	251.021	53.537	6.207	298.351
96116 Onderhoud St. Crusiusweg 14	63.525	10.000	33.721	39.804
97004 Egalisatie rechten eigen graven	1.165.582	56.725	172.967	1.049.340
97008 Vervanging afvalcontainers	448.436	20.180	109.868	358.748
97025 Bodemsanering Koekoek	237.801		179.138	58.663
97026 Bodemsanering troittoi Julianalaan	27.000		11.326	15.674
98104 Onderhoud Ossenstal	9.911	12.756	1.700	20.967
98105 Onderhoud Europalaan 48	35.688		306	35.382
Totaal Voorzieningen	8.210.106	1.664.806	3.537.368	6.337.544

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen
(SiSa)

SELECTEER DE SPECIEFIEKE UITKERINGEN DIE U MOET VERANTWOORDEN cf. KRUISJESLIJST SISA 2011

Berichtgeverinformatie

Vul hieronder de informatie in waarop deze bijlage verantwoordingsinformatie betrekking heeft.

Type overheidslaag: Gemeente
Naam berichtgever: Epe
Berichtgevercode: 0232
Rapportage-periode: 2011
Bestandsnaam: sisa_2011_060232_Bijlage_Verantwoordingsinformatie.xls

¹ In februari 2012 wordt op www.cbs.nl/sisa een bestand geplaatst waarin u deze code kunt opzoeken

SiSa-bijlage in de jaarrekening

De SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie is in uw jaarrekening te vinden op pagina:

Gegevens contactpersoon voor het elektronisch aanleveren

Aanmelden of wijzigen van uw contactpersoon dient te gebeuren via e-mail bij het ministerie van BZK: postbusibi@minbzk.nl. Na aanmelden of wijzigen ontvangt de (nieuwe) contactpersoon van het CBS per e-mail uploadgegevens. U kunt slechts 1 contactpersoon

Specifieke uitkeringen

Onderstaand is een opsomming van de specifieke uitkeringen die over 2011 via SiSa moeten worden verantwoord. In de Kruisjeslijst SiSa 2011 (www.rijksoverheid.nl/sisa) kunt u nagaan welke specifieke uitkeringen u moet verantwoorden. In de versie **zonder mac**

Nr	Regels	Naam specifieke uitkering	Minister van
A1	☐	Verzameluitkering Veiligheid & Justitie	V&J
A2	☐	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	V&J
A3	☐	Rijksbijdrage bijstands- en bestrijdingskosten	V&J
A4	☐	Regeling uitslagprogramma's voor prostituees (RUPS)	V&J
B1	☐	1 Regeling Opvang Asielzoekers (ROA)	I&A
B2	☐	(ex) Zorgwet voorwaardelijke vergunning tot verblijf (VVTV)	I&A
C1	☐	Verzameluitkering BZK	BZK
C3	☐	1 Brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid (GSB/SIV)	BZK
C6	☐	Wet inburgering (Wi)	BZK
C7C	☒	6 Investerings stedelijke vernieuwing (ISV) Projectgemeenten SiSa tussen medeoverheden	BZK
C8B	☐	1 Besluit Locatiegebonden Subsidies 2005 (BLS)	BZK
C9	☐	1 Excellente gebieden innovatieve energiebesparing in de nieuwbouw	BZK
D1	☐	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	OCW
D2	☒	Onderwijsachterstandenbeleid niet-GSB 2006-2010 (OAB)	OCW
D3	☐	Excessieve kosten Archeologie	OCW
D4	☐	1 Regeling brede scholen 2009	OCW
D5	☒	13 Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	OCW
D6	☐	Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB)	OCW
D7	☐	Brede scholen/ sportaccommodaties 2006	OCW
D9	☒	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 (OAB)	OCW
E2	☐	Stimuleringsregeling stille wegdekken	I&M
E3	☐	1 Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai (inclusief bestrijding spoorweglawaaai)	I&M
E4	☐	Subsidieregeling Wet op Waddenfonds	I&M
E5	☐	Verzameluitkering I&M (incl. oud VROM)	I&M
E6	☐	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009	I&M
E6B	☐	1 Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009 SiSa tussen medeoverheden	I&M
E7	☐	Innovatieprogramma Klimaatneutrale Steden (Planstudies)	I&M
E7A	☐	Innovatieprogramma Klimaatneutrale Steden (Proefprojecten)	I&M
E9	☐	Programma externe veiligheid (EV)	I&M
E9B	☐	1 Programma externe veiligheid (EV) SiSa tussen medeoverheden	I&M
E10	☐	Tijdelijke subsidieregeling innovatieprogramma Mooi Nederland	I&M
E11	☐	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	I&M
E11B	☐	1 Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) SiSa tussen medeoverheden	I&M
E12	☐	Nieuwe Sleutel Projecten (NSP)	I&M
E14	☐	Nota Ruimte project Emmen	I&M
E15	☐	Nota Ruimte project Hengelo Centraal Station van Twente / Hart van Zuid	I&M
E16	☐	Nota ruimte project IJsseldelta	I&M
E17	☐	Nota Ruimte project Maastricht Belvedere	I&M
E18	☐	Nota Ruimte project Nijmegen Waalfront	I&M
E20	☐	Nota Ruimte project Oude Rijnzone	I&M
E21	☐	Nota Ruimte project Spoorzone Den Bosch	I&M
E22	☐	Nota Ruimte project Stadshaven Rotterdam	I&M
E24	☐	Nota Ruimte project Zuidplaspolder	I&M
E25	☐	Beleidsregeling subsidies Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)	I&M
E25B	☐	Beleidsregeling subsidies Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK) SiSa tussen medeoverheden	I&M

E26	☐	Spoorse doorsnijdingen	I&M
E27	☐	1 Brede doeluitkering verkeer en vervoer	I&M
E27B	☒	1 Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	I&M
E28	☐	Regionale mobiliteitsfondsen	I&M
E28B	☐	1 Regionale mobiliteitsfondsen (Zuiderzeelijn) SiSa tussen medeoverheden+	I&M
E28C	☐	1 Regionale mobiliteitsfondsen SiSa tussen medeoverheden	I&M
E29	☐	Tijdelijke regeling eenmalige uitkering stedelijke synergieprojecten Kaderrichtlijn Water	I&M
E30	☐	1 Quick wins binnenhavens	I&M
E30B	☐	1 Quick wins binnenhavens SiSa tussen medeoverheden	I&M
E31	☐	Den Haag / Scheveningen Boulevard	I&M
E32	☐	Taxibeleid G4	I&M
E33	☐	Roetfilters openbaar vervoer	I&M
E34	☐	Bijdrage hoofdvaarwegen Fryslân en Groningen	I&M
E35	☐	1 Tijdelijke regeling eenmalige uitkering bestrijding regionale wateroverlast	I&M
E36	☐	1 Regeling Innovatieprogramma Kaderrichtlijn Water	I&M
E37	☐	Regeling wilhelminasluis	I&M
F1	☐	Effectgerichte maatregelen in bossen en natuurterreinen (EGM)	EL&I
F2	☐	Besluit ontwikkeling van landschappen (BOL)	EL&I
F3	☐	Verzameluitkering EL&I (incl. oud LNV)	EL&I
F4	☐	Deelproject 750 hectare natuur- en recreatiegebied (Project Mainportontwikkeling Rotterdam)	EL&I
F4B	☐	Deelproject 750 hectare natuur- en recreatiegebied (Project Mainportontwikkeling Rotterdam) SiSa tussen medeoverheden	EL&I
F6	☐	1 Besluit subsidies herstructurering Topprojecten bedrijventerreinen (TOPPER-regeling)	EL&I
F7	☐	1 Subsidieregeling sterktes in de regio (Pieken in de delta)	EL&I
F9	☐	Nota Ruimte Project zone Eindhoven	EL&I
F10	☐	Nota Ruimte Project Eindhoven Brainport	EL&I
F11	☐	Nota Ruimte Project Apeldoorn kanaalzone	EL&I
F12	☐	Nota Ruimte Project alternatief Hoekse Waard/WDO	EL&I
F13	☐	Nota Ruimte Project Groninger centrale zone	EL&I
G1	☐	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	SZW
G1B	☐	1 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Openbare lichamen SiSa tussen medeoverheden+ 2011	SZW
G1C-1	☒	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) (Gemeentedeel 2011)	SZW
G1C-2	☒	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) (Gemeenten (incl. WGR) Totaal 2010)	SZW
G2	☒	Gebundelde uitkering (WWB+WIJ+IOAW+IOAZ+levensonderhoud beginnende ondernemers Bbz 2004+WWIK	SZW
G2B	☐	1 Gebundelde uitkering (WWB+WIJ+IOAW+IOAZ+levensonderhoud beginnende ondernemers Bbz 2004+WWIK Openbare lichamen SiSa tussen medeoverheden	SZW
G2C-1	☐	Gebundelde uitkering (WWB+WIJ+IOAW+IOAZ+levensonderhoud beginnende ondernemers Bbz 2004+WWIK (Gemeentedeel 2011)	SZW
G2C-2	☐	Gebundelde uitkering (WWB+WIJ+IOAW+IOAZ+levensonderhoud beginnende ondernemers Bbz 2004+WWIK (Gemeenten (incl. WGR) Totaal 2010)	SZW
G3	☒	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende ondernemers)	SZW
G3B	☐	1 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende ondernemers) Openbare lichamen SiSa tussen medeoverheden	SZW
G3C-1	☐	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende ondernemers) (Gemeentedeel 2011)	SZW
G3C-2	☐	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende ondernemers) (Gemeenten (incl. WGR) Totaal 2010)	SZW
G5	☒	Wet Participatiebudget (WPB)	SZW
G5B	☐	1 Wet Participatiebudget (WPB) Openbare lichamen SiSa tussen medeoverheden+ 2011	SZW
G5C-1	☐	Wet Participatiebudget (WPB) Gemeenten die uitbesteden aan openbare lichamen (Gemeentedeel 2011)	SZW
G5C-2	☐	Wet Participatiebudget (WPB) (Gemeenten (incl. WGR) Totaal 2010)	SZW
G6	☒	Schuldhelpverlening	SZW
G7	☐	Verzameluitkering SZW	SZW
H1	☐	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	VWS
H2	☐	1 Regeling Buurt, Onderwijs en Sport (BOS)	VWS
H3	☐	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding	VWS
H4	☐	Verzameluitkering VWS (incl. oud J&G)	VWS
H5	☐	Vrouwenopvang incl. advies- en steunpunt huiselijk geweld	VWS
H8	☐	Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg)	VWS
H10	☒	Brede doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin (BDU CJG)	VWS

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	I N D I C A T O R E N					
BZK	C6	Wet inburgering (Wi) Wet inburgering, Besluit inburgering en Regeling vrijwillige inburgering niet-G31 Gemeenten niet-G31 en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een reguliere inburgeringsvoorziening is vastgesteld	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een reguliere inburgeringsvoorziening is vastgesteld én die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld.	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld én die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelge	Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr.2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 (gepardonneerden).	Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr.2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 én die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de
			Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)		Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)		Verantwoorden o.b.v. geg	
			66	58	52	38	10	9
			Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2008 t/m 2009 voor het eerst een duale inburgeringsvoorziening is vastgesteld.	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2008 t/m 2009 voor het eerst een taalkennisvoorziening is vastgesteld.	Aantal geestelijke bedienaren voor wie in de jaren 2007 en 2008 een inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die in het jaar 2009 of 2010 hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen,	Aantal geestelijke bedienaren voor wie in de jaren 2007 en 2008 een inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die in het jaar 2009 of 2010 hebben deelgenomen aan het aanvullend praktijkdeel van het inburgeringsexamen.		
BZK	C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV) Provinciale beschikking en/of verordening Project-gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	84	0	0	0	Eindverantwoording Ja/Nee	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt
			Hieronder per regel één beschikkningsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding 2011 ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen 2011	Toelichting afwijking		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Zie Nota baten- lastenstelsel Aard controle R
			1 2005-2009 Bodem 2005-006956 (22-11-2005 en 24-1-2008)	€ 0	€ 0	N.v.t.	Ja	€ 0
			2 2005-2009 Fysiek De Pirk 2 2005-006956 (22-11-2005 en 24-1-2008)	€ 0	€ 0	N.v.t.	Nee	€ 0
			3 2005-2009 Fysiek Kweekweg 2005-006956 (22-11-2005 en 24-1-2008)	€ 0	€ 0	N.v.t.	Nee	€ 0
			4 2005-2009 Fysiek Gevarieerd en duurzaam woningaanbod 2005-006956 (22-11-2005 en 24-1-2008)	€ 0	€ 0	N.v.t.	Nee	€ 0
			5 Kulturhus Oene 2006-018928	€ 580.000	€ 580.000	Na ontvangst van de resterende subsidie van de provincie wordt de doorbetaling aan Triada verricht.	Ja	€ 0
			6 Ophoging Molen en centrumontwikkeling Vaassen 2008-016630	€ 0	€ 16.379	N.v.t.	Nee	€ 0
			Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee		
			Afspraak	Realisatie				
			Alleen in te vullen na afloop project	Alleen in te vullen na afloop project	Alleen in te vullen na afloop project	Alleen in te vullen na afloop project		
			Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle n.v.t.	Toelichting afwijking	Zie Nota baten- lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen	
			1 46.647	123.918		Nee		
			2					
			3					
			4					
			5 1	1		Ja		
			6					

OCW	D2	Onderwijsachterstandenbeleid niet-GSB 2006-2010 (OAB) Besluit vaststelling doelstelling en bekostiging Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 (art 4 t/m 10) Schakelklassen, artikel 166 van de Wet op het primair Onderwijs Besluit basisvoorwaarden kwaliteit	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 voor overige of coördinerende activiteiten inzake onderwijsachterstandenbeleid opgenomen voorlopige toekenning. Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voorschoolse educatie opgenomen voorlopige toekenning. Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan schakelklassen educatie opgenomen voorlopige toekenning. Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voorschoolse educatie opgenomen voorlopige toekenning. Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voorschoolse educatie voor verlaging ouderbijdrage van doelgroepkinderen op de peuterspeelzaal opgenomen voorlopige toekenning. Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag	Toelichting correctie 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voorschoolse educatie opgenomen voorlopige toekenning. <u>Alleen invullen wanneer er bij de indicatoren 1 t/m 5 iets anders dan een 0 is verantwoord.</u>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	N.v.t.
OCW	D5	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009 Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009 Gemeenten	Besteding 2011 ten laste van rijksmiddelen Let op: Alleen bestedingen die betrekking hebben op de periode vóór 4 september 2011 mogen verantwoord worden. Aard controle R	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee Zie Nota baten-lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.				
			€ 0	Nee				
			Brinnummer	Alle activiteiten afgerond	Toelichting per brinnummer welke activiteit(en) niet zijn afgerond en daarbij het bijbehorende bedrag exclusief 40% cofinanciering noemen			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle n.v.t.			
			1 13JJ01 O.B.S. de Sprengestraat Vaassen	Ja	N.v.t.			
			2 07CM00 Jenaplanschool Hoge Land Epe	Ja	N.v.t.			
			3 05NW00 SmdB Ernst	Ja	N.v.t.			
			4 04NV00 K. Norelschool Epe	Ja	N.v.t.			
			5 03JJ00 Gerardus Majellaschool Vaassen	Ja	N.v.t.			
			6 14CY00 Nw. Wisselschool	Ja	N.v.t.			
			7 13JJ00 O.B.S. De Sprengestraat Vaassen	Ja	N.v.t.			
			8 19LF00 Het Mozaiek Vaassen	Ja	N.v.t.			
			9 19LW00 De Violier	Ja	N.v.t.			
			10 08CG00 Van der Reijdschool Epe	Ja	N.v.t.			
			11 06YN00 St Bernardusschool	Ja	N.v.t.			
			12 06FV00 De Krugerstee Vaassen	Ja	N.v.t.			
			13 13JJ02 O.B.S. De Sprengestraat Ernst	Ja	N.v.t.			
OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 2011-2014 Gemeenten	Besteding 2011 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding 2011 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding 2011 aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
			€ 221.582	€ 0	€ 0			
I&M	E27B	Brede doelluitkering verkeer en vervoer Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Besteding 2011 ten laste van provinciale middelen Aard controle R	Overige bestedingen 2011 Aard controle R	Toelichting afwijking Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R
			1 2010-013701 Duurzaam Veilige inrichting buitengebied gemeente Epe	€ 196.390	€ 220.203	N.v.t.	Ja	0
SZW	G1C-1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeenten die uitvoering in 2011 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier alleen het gemeentelijke deel 2011.	Het totaal aantal geïncludeerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2011; exclu Aard controle R	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2011, uitgedrukt in arbeidsjaren; exclusief geldstroom openbaar lichaam Aard controle R				
			0	0				

SZW	G1C-2	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeenten die uitvoering in 2010 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal 2010. (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa 2)	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2010; inclu	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief geldstroom openbaar lichaam Aard controle R	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbare lichamen Aard controle R	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbare lichamen Aard controle R		
			326	18,72	237,83	18,98		
SZW	G2	I Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB I.1 WWB: algemene bijstand Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 algemene bijstand € 4.092.790	Baten 2011 algemene bijstand (excl. Rijk) € 171.252				
		I.2 Wet investeren in jongeren in jongeren (WIJ) Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 WIJ Aard controle n.v.t. € 371.064	Baten 2011 WIJ (excl. Rijk) Aard controle n.v.t. € 10.712				
		I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 IOAW Aard controle n.v.t. € 128.043	Baten 2011 IOAW (excl. Rijk) Aard controle n.v.t. € 73				
		I.4 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 IOAZ Aard controle n.v.t. € 51.517	Baten 2011 IOAZ (excl. Rijk) Aard controle n.v.t. € 0				
		I.5 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 Bbz 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Aard controle n.v.t. € 22.461	Baten 2011 Bbz 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Aard controle n.v.t. € 7.828				
		I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 WWIK Aard controle n.v.t. € 0	Baten 2011 WWIK (excl. Rijk) Aard controle n.v.t. € 0				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbe	Besteding 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) Aard controle R € 5.529	Besteding 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob) Aard controle R € 110.100	Baten 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk) Aard controle R € 3.580	Baten 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk) Aard controle R € 16.388	Besteding 2011 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob) Aard controle R € 0	Besteding 2011 Bob Aard controle R € 0

			Baten 2011 Bob (excl. Rijk)	Besteding 2011 aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004				
			Aard controle R	Aard controle R				
			€ 0	€ 0				
SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB) Wet participatiebudget (WPB) Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 participatiebudget	Waarvan besteding 2011 van educatie bij roc's	Baten 2011 (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten 2011 van educatie bij roc's	Reserveringsregeling: overschot/tekort van 2011 naar 2012	Terug te betalen aan rijk Omvang van het aan het rijk terug te betalen bedrag, dat wil zeggen het in het jaar 2011 niet-bestede bedrag voor zover dat de reserveringsregeling overschrijdt, alsmede het in het jaar 2011 ten onrechte niet-bestede bedrag aan
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Omvang van het in het jaar 2011 niet-bestede bedrag dat wordt gereserveerd voor het participatiebudget van 2012. Dit bedrag is exclusief het bedrag dat een gemeente ten onrechte niet	
			€ 1.330.607	€ 218.746	€ 585	€ 0	€ 287.857	
			Het aantal in 2011 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven Dit onderdeel moet door alle gemeenten worden ingevuld. Indien ingevuld met een nul, dan bestaat er voor 2012 geen recht op regelluwe bestedingsruimte	Besteding 2011 Regelluw Dit onderdeel dient uitsluitend ingevuld te worden door de gemeenten die in 2010 duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2011 een inburgeringsvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een inburgeringsvoorziening is overeengekomen.	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2011 een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het elektronisch praktijkexamen, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit inburgering, heeft behaald.	
			Aard controle R	Aard controle R	Indicator verantwoord op basis van	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Infor	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informa	
SZW	G6	Schuldhelpverlening Kaderwet SZW-subsidies Gemeenten	0	€ 0	5	35	39	31
			Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het examen in de kennis van de Nederlandse samenleving, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit inburgering, heeft behaald.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het praktijkdeel van het inburgeringsexamen, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit inburgering, heeft behaald.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeent dat in 2011 het staatsexamen NT2 I of II heeft behaald.	Het aantal door de gemeente in 2011 ingekochte trajecten basisvaardigheden.	Het aantal door de gemeente in 2011 ingekochte trajecten vavo.	Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in 2011 behaalde vavo-diploma's.
			Indicator verantwoord op basis van gege	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
			38	36	3	70	29	4
			Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in 2011 behaalde NT2-certificaten, dat niet meetelt bij de output-verdeelmaatstaven uit de verdeelsleutel van Onze Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel.					
SZW	G6	Schuldhelpverlening Kaderwet SZW-subsidies Gemeenten	Besteding 2011					
			Aard controle R					
			€ 44.208					
VWS	H10	Brede doelmittaking Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG) Tijdelijke regeling C.J.G. Gemeenten	Besteding 2011 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	Is er ten minste één centrum voor jeugd en gezin in uw gemeente gerealiseerd in de periode 2008 tot en met 2011? Ja/Nee	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee		
			Aard controle R	Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Aard controle D1	Zie Nota baten-lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.		
			€ 758.969	€ 0	ja	ja		

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van de gemeente Epe

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de (in de jaarstukken op pagina 51 tot en met 108 opgenomen) jaarrekening 2011 van de gemeente Epe gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de programmarekening over 2011 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Epe is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder gemeentelijke verordeningen.

Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het door de gemeenteraad d.d. 16 december 2004 vastgestelde controleprotocol. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Deze financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Epe op 12 april 2011 en ter kennisgeving aan de raad gebracht en de operationalisering van het normenkader voor rechtmatigheid in de beheersorganisatie van de gemeente.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 BADO is deze goedkeuringstolerantie door de gemeenteraad bij raadsbesluit van 16 december 2004 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Epe een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2011 als van de activa en passiva per 31 december 2011 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2011 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Zwolle, 11 april 2012

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: H.J. Boere RA

Bijlagen

Bijlage 1 Analyse salariskosten

Inleiding

In deze bijlage wordt een totaalanalyse gegeven van de salariskosten, zoals deze in de jaarrekening zijn verwerkt. In de financiële analyses van de afzonderlijke programma's wordt hiernaar verwezen. Onderstaande analyse heeft betrekking op de geraamde en werkelijke salariskosten. De analyse in de programma's betreft de personeelskosten.

De toerekening van de personeelskosten aan de programma's betreffen naast de salariskosten ook andere (bijkomende) personele uitgaven. De personele uitgaven zijn aan de programma's toegerekend op basis van het aantal toe te rekenen personele uren maal een tarief. Het tarief bestaat uit de directe salariskosten plus een opslag voor de kosten van overhead (zoals: gemeentehuis, ict, archief, communicatie, personeelszaken, bestuurszaken).

Analyse

De post salariskosten van het ambtelijk apparaat is circa 16% van de totale uitgaven van de gemeente.

(bedragen * € 1.000)

Salarisbudget	€	11.347
<i>Besteding:</i>		
- salarisuitgaven	€	11.033
- inhuur extern (in verband met ziekte, zwangerschap, vacatures)	€	606
<i>Ontvangsten:</i>		
- subsidies, detachingsvergoedingen, gelden ouderschapsverlof en zwangerschapsverlof en WAO/UWV gelden	€	291
Saldo salariskosten	€	-1

Bijlage 2 Analyse kapitaallasten

Inleiding

In deze bijlage wordt een totaalanalyse gegeven van de kapitaallasten, zoals deze in de jaarrekening zijn verwerkt. In de financiële analyses van de afzonderlijke programma's wordt hiernaar verwezen.

Analyse

(bedragen * € 1.000)

Geraamde kapitaallasten	6.857
Werkelijke kapitaallasten	<u>5.093</u>
Saldo (voordeel)	1.764

Dit verschil wordt in hoofdzaak veroorzaakt door:

1. investeringen waarvan de realisatie nog niet of later is opgestart dan waarvan in de begroting was uitgegaan en/of die nog niet volledig zijn gerealiseerd:
(betreft onderuitputting van de raming voor rente en afschrijving; voor onderuitputting was in de begroting een bedrag opgenomen van € 868.000)	1.801
2. afgesloten (gerealiseerde) investeringen na vaststelling begroting 2011:
(in de begroting worden voor nieuwe investeringen de volledige kapitaallasten geraamd; bij afronding/realisatie worden de kapitaallasten berekend over de werkelijke uitgaven en start de afschrijving in het jaar na afsluiting van het krediet)
De rente wordt altijd berekend naar de boekwaarde per 1 januari).	81
3. extra afschrijvingen diverse investeringen	-148
4. verschil tussen begrote en werkelijke rentelasten/doorberekende rente	30

Invloed op het saldo van de jaarrekening

Het voordeel op de kapitaallasten bedraagt € 1.764.000. Om te bepalen wat het effect is op het saldo van de jaarrekening wordt dit bedrag verminderd met het geraamde bedrag voor onderuitputting (€ 868.000) en met een lagere doorberekening van kapitaallasten voor de begraafplaatsen, riolering en afval (€ 207.000), vanwege de verrekening met de desbetreffende reserve/voorziening. Bij de bepaling van de tarieven bij de volgende begrotingsbehandeling komt dit voordeel weer ten gunste van de burger. Het verschil tussen de geraamde en werkelijke kapitaallasten met betrekking tot de investeringen ICT is in de reserve ICT gestort (€ 440.000), om deze middelen beschikbaar te houden voor de noodzakelijke toekomstige uitgaven.

De kapitaallasten hebben het saldo van de jaarrekening positief beïnvloed met € 249.000.

Aansluiting met de programma begroting/rekening

Een deel van de kapitaallasten komt niet rechtstreeks tot uitdrukking op de programma's in de programmarekening. Dit wordt veroorzaakt doordat een deel van de kapitaallasten via een verdeelsystematiek als overhead wordt toegerekend aan de uurtarieven van de medewerkers (bijv. telefoon, automatisering, huisvesting, bedrijfsmiddelen). De lasten komen zodoende via de uurtarieven ten laste van de programma's.

Het voordeel op de kapitaallasten bedraagt € 1.764.000. Hiervan komt via de verdeeldienst in het resultaat op de personeelskosten (uren maal tarief) € 689.000 tot uitdrukking op de programma's in de jaarrekening.

De rente wordt eveneens met andere categorieën verrekend (€ 30.000). Het overige deel van het voordeel op de kapitaallasten komt rechtstreeks tot uitdrukking op de programma's in de programmarekening (€ 1.045.000). Bij bepaling van het effect op het saldo van de jaarrekening moet rekening worden gehouden met wat hierboven is aangegeven over onderuitputting en verrekening met reserves en voorzieningen.

Afgesloten kredieten

In 2011 zijn er geen kredieten afgesloten met een kostenover- of onderschrijding groter dan € 5.000.

Bijlage 3 Analyse afwijkingen in mutaties in de reserves

In deze bijlage wordt inzicht gegeven in de grotere afwijkingen (groter dan € 40.000) in toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, welke zijn verwerkt in de jaarrekening 2011.

Met het vaststellen van de jaarrekening door de raad vindt autorisatie van deze mutaties plaats.

Toevoegingen aan reserves

<i>Reserve</i>	<i>Verschil</i>	<i>Toelichting</i>
90002 Extra afschrijving investeringen met maatschappelijk nut	€ 395.000	Omdat de boekwaarde van de reserves en voorzieningen per 1-1-2011 hoger is dan waarvan in de begroting werd uitgegaan, is de toevoeging aan deze reserve ook hoger.
90007 ICT investeringen	€ 211.000	Betreft de storting van de niet bestede stelpost voor kapitaallasten ict- investeringen (€ 190.000). De waardecorrectie van de reserve is € 25.000 hoger dan geraamd als gevolg van de een hogere stand van de reserve per 1-1-2011.
90035 Cofinanciering	€ 68.000	De hogere storting betreffen de bijdragen van derden voor het project binnenklimaat scholen, welke in de reserve zijn gestort. Hier staat een hogere onttrekking aan de reserve tegenover, ter dekking van de uitgaven op het krediet.
92015 Duurzaam Veilig	€ 114.000	De baten a.g.v. de provinciale bijdragen in de projecten Wijkverkeersplannen Epe, Vaassen en Emst waren niet in de raming in de exploitatie opgenomen maar als bijdrage op de investeringen. Deze baten worden gestort in de reserve. Tegenover deze toevoeging staan ook onttrekkingen aan de reserve.
92022 Parkeerproblematiek kernen	€ 186.000	De baten a.g.v. de provinciale bijdrage in het project Krugerstraat waren niet in de raming in de exploitatie opgenomen maar als bijdrage op de investering. Deze baten worden gestort in de reserve. Tegenover deze toevoeging staan ook onttrekkingen aan de reserve.
95014 Garantiebijdrage Kulturhus Oene	€ 580.000	De hogere storting betreft de bijdrage van de provincie voor de bouw van het Kulturhus Oene, welke in de reserve is gestort. Hier staat een even hoge onttrekking aan de reserve tegenover, ter dekking van de uitgaven op het krediet.
96012 Accommodaties welzijnsinstellingen	€ - 750.000	De lagere storting betreft de geraamde opbrengst van de verkoop van een onroerende zaak; de verkoop heeft nog niet plaats gevonden. Hier staat een lagere onttrekking aan de reserve tegenover, waardoor het verschil per saldo geen invloed heeft op het resultaat van de rekening.
96028 WMO	€ 95.000	Van het rijk worden middelen voor de Awbz Pakketmaatregel ontvangen. Naast de dagopvang voor ouderen zijn hiervoor geen uitgaven geweest in 2011. De middelen worden gereserveerd voor toekomstige uitgaven conform dit doel.

<i>Reserve</i>	<i>Verschil</i>	<i>Toelichting</i>
96040 Jeugdgezondheidszorg	€ 49.000	Door een hogere rijksbijdrage BDU-CJG en hogere inkomsten van derden is een voordeel ontstaan op de geraamde inkomsten voor jeugdhulpverlening. Het voordeel is toegevoegd aan de reserve en heeft hierdoor geen invloed op het rekeningsaldo (zie programma 1).
96050 Inburgeringstrajecten	€ 400.000	De vrijval van rijksmiddelen (als gevolg van gunstige afrekeningen over de afgelopen jaren) bij diverse inburgeringsregelingen is in de reserve inburgeringstrajecten gestort. Dit heeft geen effect op het saldo van de jaarrekening 2011 (zie programma 3).
96109 BUIG-middelen	€ - 640.000	In 2011 is een Incidentele Aanvullende Uitkering (IAU) ontvangen voor het tekort op het Inkomensdeel WWB 2010. Deze bijdrage wordt in de exploitatie ingezet ter dekking van het tekort in 2011. Doordat de IAU niet wordt gestort in de reserve, is de benodigde onttrekking eveneens lager.
97015 Egalisatie rioolheffing	€ 242.000	Door aanbestedingsvoordelen en uitgestelde investeringen zijn de lasten lager uitgevallen dan geraamd. Deze meevaller wordt in de reserve gestort en komt daarmee ten gunste van de burger via de tariefstelling in komende jaren.
97020 Egalisatie afvalstoffenheffing	€ 45.000	Bij de najaarsnota is er vanuit gegaan dat de lagere opbrengst uit de afvalstoffenheffing zou leiden tot een lagere storting in de reserve. Op rekeningbasis is gebleken dat er nog geen 100% kostendekking is, zodat een storting niet mogelijk is.
97030 Egalisatie grafrechten	€ - 53.000	Het saldo van de reserve is bij de jaarrekening 2010 overgeboekt naar de voorziening grafrechten. De storting heeft daardoor niet in deze reserve plaatsgevonden, maar in de voorziening.
98051 LOG Beemte-Vaassen	€ 120.000	De storting betreft het positieve saldo dat op het voorbereidingskrediet LOG Beemte-Vaassen is ontstaan na de declaratie van in de afgelopen jaren gedane uitgaven. De hogere inkomsten zijn verantwoord en toegelicht op programma 5, waardoor er geen invloed is op het rekeningsaldo. Uitgangspunt is dat alle kosten van het project worden goedgemaakt door bijdragen van derden.
99000 Bouwgrondexploitatie	€ 823.000	Betreft niet geraamde winsten van enkele complexen in de grondexploitatie, welke bij de jaarrekening worden gerealiseerd en in de reserve worden gestort (€ 330.000). Daarnaast is een aanvullende storting in de reserve gedaan (€ 493.000) om de reserve op het vereiste niveau te brengen conform de uitgangspunten van de Nota Grondbeleid. Deze laatste storting beïnvloedt het saldo van de rekening.
Overige kleine verschillen per saldo	€ 74.000	
Totaal	€ 1.959.000	

Onttrekkingen aan reserves

<i>Reserve</i>	<i>Verschil</i>	<i>Toelichting</i>
90000 Algemene reserve	€ 42.000	In 2011 werden enkele verzoeken tot vergoeding van planschade toegekend. Het betreffen vergoedingen die niet op derden kunnen worden verhaald en daarom worden gedekt uit de algemene reserve (zie programma 11).
90002 Extra afschrijving investeringen met maatschappelijk nut	€ 57.000	Betreft dekking van eenmalige (extra) afschrijving (verantwoord op de programma's); hierdoor worden structureel kapitaallasten verlaagd. Dit verloopt budgetneutraal.
90003 Eenmalige dekkingsmiddelen	€ 43.000	Betreft een onttrekking waar hogere uitgaven in de programma's tegenover staan. Bij de begroting 2011 was de verwachting dat de uitgaven ten laste van deze reserve in 2010 zouden plaatsvinden.
90006 Wachtgelden WIZ	€ 61.000	Aan de reserve worden onttrokken de uitgaven in verband met wachtgeldverplichtingen. De onttrekking was niet in de begroting opgenomen.
90007 ICT investeringen	€ - 495.000	Door vertraging in de uitvoering van ict-investeringen zullen de kapitaallasten met ingang van 2012 worden onttrokken.
92015 Duurzaam Veilig	€ - 170.000	De onttrekking is hoger omdat de provinciale bijdrage in de uitvoering van de wijkverkeersplannen Epe, Vaassen en Emst in de reserve zijn gestort die vervolgens zijn onttrokken ter dekking van de gemaakte kosten.
92020 Duurzaam Veilig buitengebied Oene	€ - 53.000	De onttrekking is lager dan begroot omdat de kosten voor de uitvoering van het wijkverkeersplan Oene deels gemaakt worden in het volgende jaar. Omdat er in dit jaar minder kosten zijn gemaakt wordt er ook minder onttrokken aan de reserve.
92022 Parkeerproblematiek kernen	€ 441.000	De onttrekking is hoger omdat de provinciale bijdrage in het project Krugerstraat in de reserve is gestort die vervolgens is onttrokken ter dekking van gemaakte kosten.
95014 Garantiebijdrage Kulturhus Oene	€ 580.000	De hogere onttrekking betreft de bijdrage van de provincie voor de bouw van het Kulturhus Oene, welke in de reserve is gestort. Dit verloopt budgetneutraal.
96012 Accommodaties welzijnsinstellingen	€ - 750.000	De lagere onttrekking houdt verband met de verkoop van een onroerende zaak; de verkoop heeft nog niet plaats gevonden. Hier staat een lagere storting in de reserve tegenover, waardoor het verschil per saldo geen invloed heeft op het resultaat van de rekening.
96028 WMO	€ 168.000	Door de hogere kosten huishoudelijke verzorging als gevolg van onvoorziene afrekeningen over 2010 die in 2011 hebben plaatsgevonden wordt ter dekking een hogere onttrekking aan de reserve WMO gedaan.
96109 BUIG-middelen	€ - 778.000	Doordat de ontvangen Incidentele Aanvullende Uitkering van het rijk wordt ingezet ter dekking van het tekort in 2011 is de benodigde onttrekking aan de reserve lager.

<i>Reserve</i>	<i>Vershil</i>	<i>Toelichting</i>
97015 Egalisatie rioolheffing	€ - 124.000	Door aanbestedingsvoordelen en uitgestelde investeringen zijn de lasten lager uitgevallen dan geraamd. Deze meevaller wordt in de reserve gestort en komt daarmee ten gunste van de burger via de tariefstelling in komende jaren.
97030 Egalisatie grafrechten	€ - 145.000	Het saldo van de reserve is bij de jaarrekening 2010 overgeboekt naar de voorziening grafrechten. De onttrekking heeft daardoor niet aan deze reserve plaatsgevonden, maar aan de voorziening.
99000 Bouwgrondexploitatie	€ 679.000	In 2011 hebben opnieuw afwaarderingen plaatsgevonden van de boekwaarde van enkele complexen in de grondexploitatie. Deze afboekingen komen ten laste van de reserve bouwgrondexploitatie en waren niet geraamd. Verwezen wordt naar de financiële analyse van programma 5 en de paragraaf Grondbeleid.
99005 Ombuigingsoperatie	€ 192.000	Diverse (niet in de ramingen opgenomen) uitgaven in het kader van de ombuigingsoperatie en enkele nog niet in 2011 gerealiseerde bezuinigingen worden incidenteel gedekt door een onttrekking aan deze reserve. Dit verloopt budgetneutraal.
Overige kleine verschillen per saldo	€ 95.000	
Totaal	€ - 157.000	

Bijlage 4 Toelichting Paragraaf 2 Weerstandscapaciteit

In deze bijlage worden verder uitgewerkt:

- de onderdelen van de weerstandscapaciteit
- de beschrijving van de risico's.

Onderdelen van de weerstandscapaciteit

Reserves

Bij de reserves moet onderscheid worden gemaakt tussen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en stille reserves.

De *algemene reserve* is een zogenaamde 'vrije reserve'; er is geen specifieke bestemming aan gegeven en besteding van de reserve heeft geen invloed op de exploitatie.

De algemene reserve dient als buffer voor het opvangen van risico's en onvoorziene, niet uitstelbare grote uitgaven en eventuele tekorten bij de jaarrekening. Het is een algemene risicoreserve. De minimale omvang is bepaald op € 2 mln. (nota reserves en voorzieningen). De huidige stand van de algemene reserve is € 3,1 mln.

Voor de *bestemmingsreserves* heeft de raad per reserve een specifiek doel vastgesteld. Alleen de raad is bevoegd om de bestemming te wijzigen en onttrekkingen te autoriseren. Toevoegingen en onttrekkingen worden via de vaststelling van de programmabegroting dan wel via een afzonderlijk raadsbesluit vastgesteld. Aangezien de bestemmingsreserves over het algemeen al geoormerkt zijn door de raad, worden de bestemmingsreserves vooralsnog buiten de bepaling van de weerstandscapaciteit gehouden.

De *stille reserves* hebben betrekking op activa die op de balans (boekwaarde) lager zijn gewaardeerd dan de marktwaarde én op korte termijn verkoopbaar zijn. In Epe gaat het dan om het eigendom van enkele woningen en gemeentelijke gebouwen en het aandelenbezit van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en in Vitens.

Verder heeft de gemeente, vaak van oudsher, gronden in haar bezit die niet bestemd zijn voor grondexploitatie maar in erfpacht zijn uitgegeven. Deze gronden kennen geen of slechts een geringe boekwaarde en een eventuele verkoop zal belangrijk meer opleveren. Ook ontstaan stille reserves door netto activeren (= hierbij wordt bij het activeren van de uitgaven een bijdrage van een derde verminderd op het totale investeringsbedrag), door eenmalige extra afschrijvingen en door het toepassen van het ideaalcomplex (= jaarlijks terugkerende investeringen van gelijke omvang die ten laste komen van de exploitatie): hierdoor komen activa niet volledig (tegen de werkelijke waarde) op de balans terecht.

Uit bovenstaande blijkt dat het zeer lastig is om de stille reserves te kwantificeren. Dit komt vooral door het feit dat veel gemeentelijke bezittingen niet of nauwelijks verhandelbaar zijn en als dit al wel het geval is dan is het heel lastig om hier een juiste waarde voor vast te stellen. Om deze reden worden de stille reserves niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

Onbenutte belastingcapaciteit

Onder de onbenutte belastingcapaciteit verstaan we de beschikbare ruimte in de tarieven van de onroerende zaakbelasting (OZB). Anders gezegd: de mogelijkheden om de OZB tarieven te verhogen. Voor de berekening is als uitgangspunt genomen de door Epe gehanteerde tarieven vergeleken met de door het rijk gehanteerde artikel 12 norm. Op basis hiervan ontstaat voor de gemeente Epe het volgende beeld:

	OZB Epe 2011		Artikel 12 norm 2011	
	Tarief	Feitelijke opbrengst	Tarief	Maximale opbrengst
Woningeigenaren	0,0736%	3.142.462	0,1201%	5.125.355
Niet-woning gebruikers	0,0851%	438.574	0,1201%	618.828
Niet-woning eigenaren	0,1063%	621.855	0,1201%	702.074
<i>Totale opbrengst</i>		4.202.891		6.446.257
Onbenutte capaciteit 2011				2.243.366

Jaarrekeningresultaat

Het jaarrekeningresultaat wordt jaarlijks – voor zover hieraan geen specifieke bestemming wordt gegeven – toegevoegd aan de algemene reserve.

Beschrijving van de risico's

Financiële risico's

Renteontwikkeling

In deze jaarrekening is gerekend met een rentepercentage voor langlopende geldleningen van 4,5% en 2% voor kortlopende geldleningen (zie Paragraaf Financiering).

Aangezien de werkelijke rente op het moment van aangaan van lang en/of kortlopende leningen hoger kan zijn dan in de begroting aangenomen bestaat er een renterisico. Echter in 2011 zijn geen rentepercentages overeengekomen en op basis van de renteprognose van DNB worden in 2012 geen rentepercentages verwacht die hoger liggen dan verwerkt in de begroting. Het risico wordt daarom ingeschat op nihil.

Algemene uitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering is lastig te voorspellen. De bijdrage van het Rijk is van een aantal onzekere factoren afhankelijk, zoals de algemene economische ontwikkelingen en veranderingen in Rijksbeleid. Bij de begroting 2011 is geen rekening gehouden met een uitkering van de behoedzaamheidsreserve.

Vanaf 2012 is de normeringssystematiek voor de algemene uitkering ingevoerd. Met het in werking treden van de normeringsystematiek is geen nieuwe behoedzaamheidsreserve ingevoerd. De behoedzaamheidsreserve werd in het verleden gebruikt om tegenvallende accessen achteraf te compenseren en de gemeente te behoeden voor grote negatieve verrekeningen achteraf bij lagere rijksuitgaven. Verrekeningen achteraf bij tegenvallende accessen zullen blijven bestaan. In de meerjarenbegroting is vanaf 2012 een stelpost geraamd voor een tegenvallende eindafrekening van de algemene uitkering. Het risico blijft conform voorgaande jaren geschat op € 165.000 en betreft het risico op een tegenvallende eindafrekening die uitkomt boven de opgenomen stelpost.

Decentralisatie van taken door het rijk

De voorbereidingen van de decentralisaties naar de gemeenten van de jeugdzorg, de functie begeleiding uit de AWBZ en de invoering van de Wet Werken naar Vermogen zijn van start gegaan.

De ontwikkelingen rond de decentralisaties geven nog geen duidelijk beeld over de financiële risico's. Het eerst komt de decentralisatie voor de onderkant arbeidsmarkt op de gemeente af. De financiële risico's en taakstellingen hierbij zijn relatief groot in relatie tot de gemeentelijke beïnvloedingsmogelijkheden op de korte termijn.

Voor het opvangen van risico's die volgen uit de overheveling van de taken is in de begroting 2012 een buffer geraamd van structureel € 300.000.

Kwijtschelding riool- en afvalstoffenheffing

Er is meer kwijtschelding verleend dan aanvankelijk geraamd. Met name het aantal automatische kwijtscheldingen is toegenomen. Bij de begroting was uitgegaan van een risico van € 7.000. Het risico

heeft zich overigens niet daadwerkelijk gemanifesteerd, aangezien de extra kwijtschelding kon worden opgevangen via de tariefsegalisatiereserve.

Juridische risico's

De gemeente loopt juridische risico's, omdat veel primaire processen binnen de gemeente van juridische aard zijn en bij het onrechtmatig handelen van de gemeente kan een schadeclaim worden ingediend. Binnen het kader van de juridische kwaliteitszorg en de interne controle worden instrumenten ontwikkeld die voor medewerkers van belang zijn bij het onderkennen van juridische risico's.

Nadat per 1 januari 2011 alle gemeentelijke verordeningen zijn gepubliceerd op de landelijke, centrale voorziening, zijn per 1 januari 2012 alle gemeentelijke regelingen en beleidsregels daaraan toegevoegd.

Juridische risico's kleven ook aan bepaalde beleidsonderwerpen zoals de aanpak van permanente bewoning van zomerhuizen. 40 personen hebben hun aanschrijving voorgelegd aan de rechtbank (17) of zijn in hoger beroep (23) gegaan. Voor enkele cijfers verwijzen wij naar de paragraaf bedrijfsvoering / juridische zaken.

De gemeente heeft in 2011 geen dwangsommen aan burgers hoeven te betalen. Dat betekent dat de termijnbewaking goed op orde is en procedures goed worden nageleefd.

Dat was ook de conclusie van de rekenkamercommissie die in 2011 in een quick scan onderzoek heeft gedaan naar de kwaliteit van de juridische procedures.

Vier keer is de gemeente gedagvaard voor de civiele rechter. Twee keer betrof het een verzetsdagvaarding tegen een betekend dwangbevel om een verbeurde dwangsom te innen. Twee keer is de gemeente gedagvaard wegens onrechtmatige daad als gevolg waarvan schade is of zal gaan ontstaan. Beide claims zijn door de civiele rechter afgewezen.

Met name de intensivering van de handhaving heeft in 2011 een stijging van het aantal administratieve (hoger) beroeps procedures (en daarmee samenhangende kosten) te zien gegeven. Het heeft ertoe geleid dat de kosten ruim € 7.000 hoger zijn uitgevallen dan geraamd.

Planschadeclaims

Een aantal personen heeft verzoeken tot planschade op grond van artikel 49 artikel 6.1 Wro ingediend. De stand van zaken per 31 december 2011 wordt, inclusief verzoeken uit voorgaande jaren, in het volgende overzicht weergegeven:

	2011	2010	2009	2008
In behandeling op 1 januari	6	11	7	3
Bijgekomen in jaar (+)	7	26	11	13
Toegekend in jaar (-)	5	12	2	2
Afgewezen in jaar (-)	1	8	5	7
In behandeling 01-01-2012(=)	7	17	11	7
Uitkering in € (excl. rentevergoeding)	114.240	120.400	27.500	15.500
Bezwaar/Beroep	1	2	1	1
Bezwaar/Beroep gegrond	-	-	-	-

Opmerking: de cijfers 2011 zijn niet te vergelijken met de jaren daarvoor omdat in de cijfers 2008 t/m 2010 ook de aantallen en uitkeringen zijn opgenomen waar kostenverhaal bij ontwikkelaars / initiatiefnemers mogelijk is. Deze lijn is losgelaten omdat het meer zuiver is in het kader van het risico van de gemeente om het risico te baseren op planschadeverzoeken waarbij geen kostenverhaal mogelijk is en waarbij de planschade voor rekening van de gemeente zelf komt.

De inschatting van het risico wordt conform andere jaren gehandhaafd op € 55.000.

Bouwgrondexploitatie

Zie hiervoor paragraaf 7 Grondbeleid.

Bodemsaneringen

Momenteel worden op drie locaties in de gemeente Epe provinciale bodemsaneringen uitgevoerd, te weten aan de Koninginneweg in Vaassen, de Julianalaan in Vaassen en de Achterste Molenweg in Epe. Voor deze projecten zijn middelen gereserveerd en uit de laatste berekeningen blijkt dat deze voldoende zijn om de gehele sanering van deze projecten te bekostigen.

In 2011 hebben kleine aanvullende saneringen plaatsgevonden aan de Veldekster / Koekoeksweg in Vaassen. Onder een deel van de bestaande bebouwing is nog verontreiniging aanwezig. Voor de sanering daarvan zijn middelen in de beschikbaar gestelde kredieten opgenomen.

Op basis van een uitgevoerde archiefinventarisatie is een lijst opgesteld met (een groot aantal) potentieel, voor bodemverontreiniging, verdachte locaties binnen de gemeentegrenzen. De ervaring leert dat op het overgrote deel van de verdachte locaties geen verontreiniging geconstateerd wordt. De kosten van bodemsanering komen in eerste instantie ten laste van de eigenaar van de grond of de veroorzaker van de vervuiling. De gemeente en provincie komen pas in beeld in geval van verontreinigingen en calamiteiten waarbij de kosten niet op een ander te verhalen zijn.

Toekomstige financiële risico's die de gemeente loopt liggen dus op het terrein van verontreinigde gronden in eigendom van de gemeente en (gedeeltelijk) bij verontreiniging met onbekende veroorzaker. Op het moment dat een bodemsanering ten laste van de gemeente komt wordt altijd gekeken naar eventueel te ontvangen bijdragen van derden in de kosten.

Op basis van het voorgaande wordt de kans op nieuwe onverwachte bodemsaneringen ten laste van de gemeente laag ingeschat en daarmee het financiële risico voor de komende jaren op nihil geschat.

Landbouw Ontwikkelingsgebied (LOG) Beemte Vaassen.

De gemeente geeft uitvoering aan de planvorming "Landbouwonwikkelingsgebied (LOG) Beemte Vaassen". De kosten die hiermee gemoeid zijn worden gedekt door de Provincie Gelderland. Provinciale Staten hebben op 23 mei 2011 € 5.050.000 beschikbaar gesteld voor voorbereiding- en inrichtingskosten voor het LOG Beemte Vaassen. Inmiddels is subsidie aangevraagd bij Gedeputeerde Staten. GS hebben besloten, op grond van het besluit van Provinciale Staten van 23 mei 2011 (PS2011-324), een subsidie te verlenen van maximaal € 878.700,-, zijnde 100% van de kosten, voor de voorbereiding van het bestemmingsplan LOG Beemte Vaassen. De totale subsidie dekt de volledige financiering van de direct toerekenbare kosten in verband met het project LOG Beemte Vaassen.

Verbonden partijen

Zie hiervoor de separate paragraaf 6 Verbonden Partijen.

Wet Werk en Bijstand (WWB)

Sinds de invoering van de WWB op 1 januari 2004 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de WWB. Hiertoe ontvangt de gemeente van de rijksoverheid een budget dat jaarlijks in september van het lopende jaar definitief wordt vastgesteld.

Bij de WWB zijn een tweetal geldstromen te onderscheiden:

- a. De BUIG-middelen (Bundeling uitkeringen inkomensvoorzieningen), waaronder de uitkeringen op grond van de WWB, WIJ, IOAW, IOAZ en BZ
- b. Participatiebudget: hieruit worden de re-integratie activiteiten (W-deel), de inburgering en volwasseneneducatie betaald.

Op beide budgetten is een openeinde financiering van toepassing. Dit houdt in dat het door de gemeente uit te geven bedrag qua hoogte niet gelimiteerd is; aanvragen die voldoen aan de in de vastgestelde criteria moeten gehonoreerd worden ongeacht of er budget beschikbaar is.

Mochten er overschotten zijn ontstaan in enig jaar dan vloeien die, voor zover ze de BUIG-middelen betreffen, in de algemene middelen van de gemeente. Bij het W-deel, binnen het participatiebudget, mag de opgebouwde reserve niet hoger zijn dan 25% van het budget. Het niet besteedde deel boven de genoemde 25% wordt teruggevorderd door de rijksoverheid.

Het openeinde karakter van de financiering van de WWB houdt een risico voor de gemeente in. Dat risico wordt vergroot door de economische crisis. Voor de afdekking van het risico in de BUIG-middelen is dan ook een reserve gevormd. In 2009 is hierin, in verband met de economische crisis, een extra storting gedaan van 1 miljoen euro. In 2010 heeft de gemeente bij het ministerie een Incidentele Aanvullende Uitkering (IAU) aangevraagd welke is toegekend voor een bedrag van € 713.603. Omdat het tekort in de jaren 2008 tot en met 2010 maar voor 0,1% te wijten was aan een verdeelstoornis in het objectieve aandeel van het budget (de objectieve criteria die het rijk hanteert bij verdeling van het macrobudget over de gemeenten) komt Epe niet in aanmerking voor een Meerjarige Aanvullende Uitkering (MAU).

De IAU is in 2011 toegekend voor een bedrag van € 640.375. De toekenningen van de IAU in 2010 en 2011, de mogelijkheid de IAU ook voor 2012 aan te vragen en de bereikte stand van de reserve dekken naar verwachting het risico voor de BUIG-middelen tot en met 2018 af.

Voor het W-deel heeft de gemeente de mogelijkheid om te variëren met beleidsinspanningen tussen de jaren. De op de balans van de gemeente gevormde middelen (in de VOB Participatiebudget) vormen hiervoor een afdoende financiële dekking. Wel wordt voor de komende jaren minder rijksinkomsten voor het participatiebudget verwacht. De uitgaven zullen hierop echter worden aangepast.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

De WMO is een brede wet met 9 prestatievelden, uiteenlopend van het thema leefbaarheid op wijk- en buurtniveau tot specifieke zorgvragen op individueel niveau. De Wmo regelt dat mensen met een beperking de voorzieningen, hulp en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Het kan gaan om ouderen, gehandicapten of mensen met psychische problemen. De Wmo zorgt ervoor dat iedereen kan meedoen aan de maatschappij en zelfstandig kan blijven wonen. Gemeenten voeren de Wmo uit en iedere gemeente legt andere accenten.

De gemeente ontvangt een budget om de wet uit te voeren. Blijkt echter dat de gemeente meer uitgaven heeft dan het ontvangen budget, dan komen de meerkosten voor rekening van de gemeente. Er is sprake van een open eind financiering (vangnetregeling).

Inperking van de risico's wordt gedaan door keuzes te maken ten aanzien van onder andere: de hoogte en inzet van eigen bijdragen van burgers, kwaliteit van dienstverlening en de eisen aan aanbieders van huishoudelijke verzorging. Verder is voor de egalisatie van uitgaven en inkomsten WMO een reserve gevormd.

In voorgaande jaren hebben zich geen tekorten voorgedaan, maar voor 2011 werd al verwacht dat het budget onder spanning kwam te staan. Enerzijds is dit het gevolg van afname van de rijksinkomsten en anderzijds toename van de Wmo-doelgroep als gevolg van vergrijzing. Daarnaast heeft de verhoging van het uurloon Hulp bij het Huishouden geleid tot een forse verhoging aan de uitgavenkant.

Voor de uitvoering van de Wmo-taken is in voorgaande jaren een reserve gevormd die voldoende middelen biedt om het tekort van 2011 op te vangen.

Door verdere ontmanteling van de AWBZ in de toekomst komt het budget voor de Wmo in de toekomst verder onder druk te staan, maar hiervan zal naar verwachting pas in 2013 sprake zijn.

Leerlingenvervoer

Het leerlingenvervoer wordt uitgevoerd op basis van een openeinde regeling. Dit houdt in dat het door de gemeente aan leerlingenvervoer uit te geven bedrag qua hoogte niet gelimiteerd is; aanvragen die voldoen aan de in de verordening gestelde criteria moeten gehonoreerd worden ongeacht of er budget beschikbaar is.

Dit houdt een zeker risico in voor de gemeente: de hoogte van de uitgaven die genoemd worden in de begroting liggen niet vast. In 2011 was er geen sprake van een overschrijding. Gezien de ontwikkelingen in het kader van passend onderwijs zullen de uitgaven in het leerlingenvervoer de komende jaren waarschijnlijk lager zijn. Het risico wordt op basis hiervan laag ingeschat, en kan worden opgevangen binnen de beschikbare middelen.

Regionalisering basisbrandweezorg

Nieuwe wetgeving leidt er toe dat de basisbrandweezorg wordt overgeheveld naar de veiligheidsregio (VNOG). Dit brengt met zich mee dat de btw over de uitgaven voor brandweezorg, die in de toekomst door de regio worden gedaan (€ 65.000), niet meer rechtstreeks compensabel is via het BTW-compensatiefonds. Het ministerie onderzoekt wat hiervan de gevolgen zijn voor de gemeenten. Onduidelijk is nog in welke mate het wegvallen van de mogelijkheid tot BTW-compensatie wordt gecompenseerd door het rijk.

Daarnaast is een risico de (wettelijk fiscale) werkkostenregeling. De landelijke invoering van de werkkostenregeling heeft financieel nadelige gevolgen voor de VNOG vanaf 2014. Op landelijk niveau wordt naar een oplossing gezocht.

De harmonisatie van de vergoedingsregeling van de vrijwillige brandweer in het kader van de regionalisering van de basisbrandweezorg is ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog onderwerp van discussie met de VNOG. Uitgangspunt hierbij is dat de hieruit voortvloeiende kosten worden opgevangen binnen de bestaande budgetten.

Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)

De individuele gemeenten zijn inhoudelijk en financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van de WSW. Het financiële risico bij de uitvoering van de wet ligt bij de gemeente. De gemeente ontvangt een budget gebaseerd op het aantal in Epe woonachtige WSW-geïndiceerde personen. Jaarlijks ontvangt de gemeente een opgave van de te realiseren arbeidsplaatsen op basis waarvan het budget wordt bepaald. De uitvoering van de WSW wordt voor Epe uitgevoerd door de Feluagroep. De Feluagroep is een gemeenschappelijke regeling samen met de gemeenten Apeldoorn en Heerde. Bij eventuele tekorten moet Epe deze deels aanvullen, gebaseerd op het aantal WSW-geïndiceerde personen per gemeente. De reserves bij de Felua-groep zijn van een dusdanig niveau dat verwacht wordt dat een eventueel tekort in 2011, vanwege effecten van de beëindiging van Twinny Load, hieruit kunnen worden gedekt. Daarnaast is er nog een risico ten aanzien van het recht op eigen risicodragerschap. Op dit moment is onduidelijk in hoeverre hier een verplichting uit voortvloeit.

Wet Inburgering (WI)

De Wet Inburgering is per 1 januari 2007 van kracht geworden. De gemeente Apeldoorn voert deze taak voor ons uit. Sinds 1 januari 2009 maken de WI gelden onderdeel uit van het participatiebudget. Vanaf 2010 vindt de financiering plaats op basis van output indicatoren te weten:

- het aantal personen t.b.v. inburgering dat is vastgesteld (wegingsfactor 20%)
- aantal personen t.b.v. duale – of taalkennis trajecten (wegingsfactor 30%)
- aantal behaalde inburgerings- of staatsexamens NT21 of NT2II (wegingsfactor 50%)

Er wordt gewerkt met een T-2 systematiek.

Medio 2010 is van rijkswege besloten de financiering van inburgering af te bouwen, vanaf 2014 ontvangen de gemeenten geen rijksinkomsten meer voor inburgering. Op grond hiervan werd een fors lager budget verwacht in 2011. De geleverde output in 2009 was bepalend voor het budget in 2011. De geleverde output van de gemeente Epe in 2009 was goed waardoor het beschikbare budget in 2011 hoger was dan het verwachte budget. Voor de komende jaren worden de uitgaven WI gerelateerd aan de beschikbare inkomsten.

Voor de financiële risico's met betrekking tot de uitvoering van de WI is een reserve gevormd die voldoende middelen bevat. Het risico voor de uitvoering van de WI wordt op basis hiervan laag ingeschat.

Borg- en garantstellingen

De gemeente heeft diverse waarborgen verstrekt voor geldleningen. Dit betekent dat de gemeente als achtervang borg staat indien de instantie waaraan de lening verstrekt is, niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Het grootste aandeel betreft het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) waarin voor € 56,0 miljoen waarborgen zijn verstrekt voor woningstichtingen. Het risico hiervan is zeer klein door de structuur: voordat het Waarborgfonds een beroep doet op de achtervangers (waarbij voor de verlangde garantie nog een verdeling bestaat van 50% Rijk / 50% gemeente) wordt namelijk eerst een deel van het vermogen aangesproken van alle bij het Waarborgfonds aangesloten corporaties. Sinds de oprichting in 1983 zijn er nooit aanspraken geweest op borgverplichtingen. Verder wordt op dit moment door de gemeente € 500.000 voor een lening aan het waterbedrijf en € 50.000 aan overige instellingen gewaarborgd.

Deze instanties zijn tot op heden altijd hun financiële verplichtingen nagekomen en op dit moment zijn er geen signalen dat dit in de toekomst zal veranderen. Op basis van deze ervaringen wordt het risico laag geschat.

Risico's op eigendommen (verzekeringen)

Risico's op het gebied van uitgebreide gevaren, waaronder brand, fraude, wagenpark en eventuele schade veroorzaakt door werkmaterieel is via makelaars bij verzekeraars voldoende afgedekt.

Schade aan het eigen materieel is niet verzekerd, maar gezien het geringe risico ten opzichte van de hoge premies is hiervoor gekozen.

Het contract voor de aansprakelijkheidsverzekering loopt nog tot 1 januari 2013. Buiten het eigen risico van € 2.500 per gebeurtenis wordt geen risico gelopen.

De verzekering voor nieuw uit te voeren werken loopt per 1 januari 2012 af. Inmiddels is deze verzekering opnieuw afgesloten tegen 15 % lagere premie, hetgeen ingaande 2012 een besparing oplevert van ongeveer € 1.000 op jaarbasis.

Gebleken is dat de buitenkunstwerken meer risico's lopen dan voorheen. Daarom zijn deze in 2010 opnieuw geïventariseerd, getaxeerd en tegen de getaxeerde waarden verzekerd. Het risico voor vervreemden en vandalisme is hiermee weer volledig afgedekt.

De vrijwilligersverzekering wordt jaarlijks gecontinueerd, waardoor deze groep burgers beter beschermd is tegen calamiteiten. Door de gemeente wordt hierdoor minder risico gelopen.

Het risicoprofiel voor het frauderisico is de laatste jaren gewijzigd. Vooral fraude door digitalisering neemt toe. Daarom is per 1 januari 2011 de fraudeverzekering aangepast met hogere verzekerde bedragen en verbeterde voorwaarden. Door toename van meer en grotere risico's heeft verzekeraar noodgedwongen de premie met 50% (€ 400) moeten verhogen.

In de verzekeringen voor personeel hebben zich geen wijzigingen voorgedaan.

Bijlage 5 Toelichting Paragraaf 4 Financiering

1. Kasgeldlimiet

		Begroting 2011	Werkelijkheid 2011			
			1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet						
	In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
	In euro's (1)	5.900.000	5.900.000	5.900.000	5.900.000	5.900.000
Omvang vlottende korte schuld						
	Opgenomen gelden < 1 jaar	5.100.000	1.333.000	500.000	3.833.000	5.767.000
	Schuld in rekening-courant	800.000			290.000	
	Totaal vlottende korte schuld (2)	5.900.000	1.333.000	500.000	4.123.000	5.767.000
Vlottende middelen						
	contante gelden in kas	p.m.	2.000	1.000	2.000	1.000
	tegoeden in rekening-courant	p.m.	1.551.000	1.832.000		144.000
	Totaal vlottende middelen (3)	0	1.553.000	1.833.000	2.000	145.000
Toets kasgeldlimiet						
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	5.900.000	5.900.000	5.900.000	5.900.000	5.900.000
	Totaal netto vlottende schuld (4) = (2) - (3)	5.000.000	-220.000	-1.333.000	4.121.000	5.622.000
	Ruimte (+) / Overschrijding (-) =(1) – (4)	900.000	6.120.000	7.233.000	1.799.000	278.000

2. Renterisiconorm

Renterisiconorm en renterisico's op vaste schuld 2011		Begroting	Rekening
Bedragen in euro			
Renterisico op vaste schuld			
Renteherziening op vaste schuld o/g (1a)		0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g (1b)		0	0
Netto renteherziening op vaste schuld (2) = (1a) - (1b)		0	0
Nieuwe aan te trekken vast schuld (3a)		4.700.000	0
Nieuwe te verstrekken lange leningen (3b)		0	0
Netto nieuw aan te trekken vaste schuld (4) = (3a) - (3b)		4.700.000	0
Te betalen aflossingen (5)		922.000	922.000
Herfinanciering (6) = laagste van (4) en (5)		922.000	922.000
Renterisico op vaste schuld (7) = (2) + (6)		922.000	922.000
Renterisiconorm			
Begrotingstotaal (8)		69.000.000	69.000.000
Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (9)		20%	20%
Renterisiconorm (10) = (8) * (9)		13.800.000	13.800.000
Toets renterisiconorm			
Renterisiconorm (10)) (minimale norm o.b.v. Uitvoeringsregeling decentrale overheden)		13.800.000	13.800.000
Rente op vaste schuld (7)		922.000	922.000
Ruimte (+) / Overschrijding (-); (11) = (10) – (7)		12.878.000	12.878.000